

Diplomní projekt

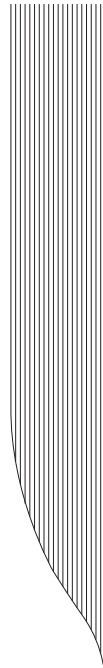
Místo a Komunita
aneb návrh Kulturně - komunitního centra
Nákladové nádraží Žižkov

FA ČVUT
Ateliér Redčenkův Danda
Ústav nauky o budovách
Zimní semestr 2024/25

Autor:
Bc. Matyáš Richter

Vedoucí diplomové práce:
doc. Ing. Arch. Boris Redčenkův

"If you want to go quickly, go alone. If you want to go far, go together"
Africké přísloví

Komunita, která vzniká ve vazbě na místo, je fenomén, který v sobě pro člověka a jeho prostředí skýta nepřeberné množství pozitiv. Přesto od něj náš svět spíše odklání.

V této práci se pokouším prostřednictvím návrhu komunitního centra zjistit, zda a jak je možné v rámci našeho prostředí podpořit a pěstovat komunitu, která se identifikuje s místem, která si ho přivlastňuje a přebírá za něj zodpovědnost.

obsah

A Analýza	8
I. Místo a komunita	10
II. Komunitní centra	12
III. Nákladové nádraží Žižkov	28
IV. Žižkov	44
V. Nový Žižkov	60

B Koncept	68
I. Vize	70
II. Základní koncept	72
III. Schémata	74

C Návrh	78
I. Komunitní centrum/Art hub	80
II. Národní filmový archiv	96
III. Hlavní budova	110
IV. KKC NNŽ	132

D Zdroje	152
E Dokladová část	154

A Analýzy

I. Místo a komunita

Komunita ve vazbě na místo je fenomén, který provází člověka po tisíce let. Již v 7. tisíciletí př.n.l. člověk objevil výhodu setrvávání na jednom místě na úkor kočovného způsobu života. Vynález zemědělství mu dal stabilní přísun potravy a on se tak mohl soustředit na zdokonalování svých, nyní trvalých obydlí a způsobu jejich ochrany. Během let pochopil, že koncentrace lidí na jedno místo přináší i další výhody – specializaci a s ní spojený rozvoj obchodu a výměny informací. Na těchto základech vzniká moderní společnost.

Dnes se nacházíme na vrcholu tohoto procesu fyzické koncentrace na místo, nicméně pro naši činnost platí pravý opak. Ať už se podíváme na podstatu naší práce, tím jak trávíme volný čas, jak se stravujeme, nebo jak se socializujeme – pozorujeme, že všechny tyto činnosti, které nás definují, jako lidi, začínají být čím dál, tím víc odpoutané od jejich vazby na konkrétní místo. V pracovním prostředí začínají být běžné fenomény, jako je home/hybrid office nebo digitální nomádství, které umožňují lidem pracovat bez vazby na konkrétní fyzické pracoviště. Tyto metody se osvědčily v mnoha odvětvích, jelikož umožňují firmám ušetřit na pronájmu prostor, a přitom zachovat a dle některých studií dokonce zvýšit produktivitu. Také socializace se už řadu let přesouvá do online prostoru, na úkor toho fyzického a to samé se děje i v případě nakupování a stravování. Ačkoli se jedná o jev přirozený pro naši dobu, je zapotřebí ptát se i na to, zda neskýtá nějaká úskalí.

V zimě, roku 2020 svět překvapila pandemie Covidu 19. Přestože se jednalo o strašlivou a bezprecedentní situaci, v mnohých věcech nám otevřela oči. Tím, že lidé byli ze dne na den donuceni radikálně omezit svoji mobilitu jim umožnilo skutečně se soustředit na prostředí ve kterém žijí a na lidi kteří v něm žijí s nimi. Mnohým také pomohla uvědomit si význam toho, co říkal už Aristotelés - že člověk je veskrze zoon politicon, tedy tvor společenský. I těm z nás, kteří společenské interakce normálně příliš nevyhledáváme bylo brzy jasné, že bez společnosti to nepůjde. A v tu chvíli to bylo právě místo a komunita, co přišlo na pomoc. Během pandemie napříč světem nebývale narostla aktivita lokálních organizací. Průzkumy ukázaly, že se výrazně zvýšila solidarita mezi lidmi, organizovaná právě na úrovni místních komunit. Zvýšila se také míra vzájemné důvěry a naopak angažovanosti. Zkrátka, ukázalo se, že vztahy budované na základě lokality umožňují nebývalou flexibilitu a rezilienci, která skýtá přínos napříč různými aspekty lidského života.

Naopak jejich absence může mít dramatické následky. Příkladem může být neustále rostoucí počet psychických poruch a onemocnění, mezi jejichž příčiny můžeme řadit i nedostatečné sociální zázemí a podporu okolí. Fenomény, jako „male loneliness“, či závislosti na sociálních sítích a s nimi spojené patologické jevy jsou z velké části důsledkem outsourcingu našich každodenních činností a vztahů, a tedy života jako takového, pryč od prostředí ve kterém se fyzicky pohybujeme.

O těchto jevech by se dalo spekulovat na příkladu Finska - země, která byla tento rok již po osmé v řadě identifikována, jako země s nešťastnějším obyvatelstvem na planetě. Nemuselo by být náhodou, že právě jejich architektura vyčnívá svým důrazem na komunitní zázemí. Samozřejmě, korelace neznamená kauzalitu, nicméně vzhledem k tomu, že fenomén vysoké úrovně štěstí se nápadně opakuje v zemích kde panuje důraz na veřejné, není na škodu to vzít v úvahu.

Shodneme-li se tedy na tom, že komunita v rámci města je fenomén, který považujeme za prospěšný a důležitý a zároveň na tom, že nejlépe se komunitě daří, má-li vazbu na konkrétní místo či prostor, vyvstává otázka toho, jak tento fenomén můžeme podpořit. Nejlepší odpovědi by pravděpodobně byly rázu urbanistického - kvalitní a čitelný veřejný prostor, dobrá a dostupná vybavenost, dobrý sociální mix a tak dále. Umí ale architektura tyto principy konkretizovat? První, co člověka napadne, je samozřejmě komunitní centrum, jak ale uvidíme dále, odpověď nemusí být tak jednoduchá, jak se na první pohled zdá. V této práci si kladu za cíl pokusit se nalézt adekvátní architektonickou odpověď na problematiku komunity ve vazbě na místo. Pokusím se o to právě prostřednictvím návrhu komunitního centra - typologie, kterou bude nejprve třeba pevně ukotvit, neboť v různých kontextech nabývá různých podob které ne vždy mají s komunitou mnoho společného.

II. Komunitní centra

Charakteristika

Komunitní centrum je obecný pojem označující veřejné zařízení, které slouží ke zprostředkovávání služeb, prostorů nebo aktivit pro určitou komunitu nebo skupinu osob a podporuje participaci občanů na veřejném životě. Zařízení může mít celou řadu cílů – sdružovat a aktivizovat komunitu s cílem zkvalitňovat život občanů, kteří v ní žijí, zprostředkovávat nízkoprahovou sociální službu, rozvíjet vzdělání nebo organizovat aktivity sportovní či kulturní.

„Komunitním centrem se rozumí veřejné víceúčelové zařízení, kde dochází k setkání členů komunity za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit a zájmových akcí vyplývajících z tradic nebo zvyků dané komunity či regionu“ Definice MPSV

Klíčovými charakteristikami KC je jejich veřejná povaha a inkluzivita. Dalším důležitým bodem je pak zaměření na konkrétní lokalitu. Hned na úvod je však třeba říci, že v praxi mnohé z těchto charakteristik neplatí.

V ČR, ale i jiných státech je pojem komunitní centrum nejčastěji spojován nebo dokonce zaměňován se zařízením provozujícím nějakou formu sociálních služeb. To má pak svůj přímý odraz v realitě, kdy většina zařízení, která si říkají komunitní centra ve skutečnosti neslouží komunitě jako celku, ale naopak pouze úzké skupině a jejím specifickým potřebám. Ačkoli není pochyb o přínosu a významu, sociálních služeb, potažmo práci se znevýhodněnými skupinami, je třeba si uvědomit, že tato práce není primárně zaměřena na tvorbu či posilování komunity a zařízení, které jí provozují, by podle toho měla být nazývána.

Druhým příkladem, kde dochází ke zneužití tohoto pojmu, jsou komerční projekty, které poskytují prostory a služby za primárním účelem zisku. To jde proti základnímu principu komunitního centra, které má umožňovat zapojení se každému bez ohledu na zázemí finanční nebo jakékoli jiné.

Je tedy klíčové rozlišovat skutečná komunitní centra a sociální služby jiného druhu či služby ryze komerčního charakteru. Příklad si můžeme vzít ze zahraničí, kde

Uživatelé

Potenciálním uživatelem komunitního centra je teoreticky kdokoli, V praxi se pak primárně díky nepřesnému ukotvení tohoto zařízení v systému veřejných služeb zařízení často specializuje na konkrétní druh nebo druhy klientů, kterým pak může poskytovat služby specifické jejich potřebám. Typicky se jedná o skupiny rizikové nebo zranitelné - děti, senioři, matky. Rozšíříme-li definici, je pak skutečně možné považovat za potenciálního uživatele jakéhokoliv obyvatele města či čtvrti, kde se služba nachází.

Role komunitních center

Jak již bylo řečeno, primárním cílem komunitních center je posilovat a aktivizovat komunitu ve vazbě na dané místo. Místem je myšlen v podstatě jakýkoli větší celek - ulice, čtvrť, městská část, město, vesnice či jejich shluk. Tohoto cíle dosahuje prostřednictvím vytaváření potenciálu pro aktivity skupinové nebo i individuální. Tento potenciál může být prostorový, organizační, finanční, či jejich kombinace. Ideálním stavem je, když je program tvořen členy komunity samými, často je však třeba, zvláště v počátcích existence, jejich externí organizace ze strany centra.

Speciální rolí, která stojí lehce opodál, ale přitom je extrémně důležitá, je role prostředníka mezi lokální samosprávou a jednotlivými občany, případně mezi občany samotnými. Je to užitečný nástroj, jak na každodenní bázi informovat o aktivitách rozhodování a z druhé strany tyto aktivity transparentně kontrolovat. Nespornou výhodou usilné komunity je pak i její sociální a hlavně politická mobilizace a zvýšení zájmu o věci veřejné.

S nadsázkou se dá říci, že komunitní centrum je něco mezi hospodou a kostelem - do nějaké míry přejímá a syntetizuje jejich vlastnosti a význam pro komunitu.

Aktivity

Dle konkrétního charakteru zařízení a aktuálních potřeb komunity může zařízení poskytovat celou řadu aktivit. Jsou to jednak aktivity pohybového charakteru, jako sportovní kroužky, kluby, lekce atd. Dále pak mohou mít aktivity charakter vzdělávací - přednášky, kurzy či workshopy. Samozřejmostí je také společenský, volnočasový aspekt, jako je pořádání akcí, maturitních večírků, klubů a v neposlední řadě jsou to také aktivity kulturní, jako koncerty, výstavy, divadelní představení atd. Jako nadstavba pak mohou být poskytovány služby, které normálně náleží specifickým sociálním zařízením, jako jsou nízkoprahová centra, kontaktní centra, centra mládeže, poradny atd.

Dle typu aktivit a uživatelů lze rozlišit několik druhů komunitních center, které v rámci komunity zprostředkovávají služby specifického charakteru.

1. Kulturní

Aktivizují komunitu prostřednictvím kulturních aktivit. Může se jednat o umělecké kurzy, workshopy, plain-airy atd. Zároveň může zprostředkovávat ateliéry, zkušebny či vybavení pro uměleckou produkci všeho druhu. Také se aktivně podílí na prezentaci umění - může pořádat koncerty, výstavy, představení, čtení poezie atd.

Např. Vzlet v Praze

2. Vzdělávací

Často v návaznosti na specifickou instituci - knihovnu, muzeum, školu či univerzitu. Cílem je především vzdělávání, přednášky, workshopy, naučné procházky, publikační a archivní činnost.

Např. CAMP v Praze

3. Sportovně rekreační

Nabízí škálu sportovních aktivit - sportovní kroužky, kurzy, pořádání soutěží a turnajů. Může být spojeno se zařízením zaměřeným na wellbeing a wellness a různými ozdravnými zařízeními.

Příkladem jv Česku silná tradice Sokola

4. Se zaměřením na sociální práci

Hlavní činností je poskytování sociálních služeb. Potlačený komunitní aspekt, naopak může bojovat s negativní odezvou, díky tomu, že může sdružovat rizikové skupiny obyvatel. Cílem je pomocí prevence a poskytování služeb, zmírnit patologické jevy, které by mohly komunitu narušit nebo dokonce ohrozit nebo zabránit vyloučení z komunity. Součástí může být nízkoprahové kontaktní centrum, ale i jakékoli jiné sociální zařízení.

Např. KC Husitská

5. Čistě komunitní

Často vznikuvší zespoda, jako důsledek angažovanosti členů komunity. Pořádá volnočasové akce, dává prostor klubům a různým sdružením. Poskytuje prostory pro komunitní akce, jako jsou oslavy, plesy atd.

Např. KC Kampa

6. Kombinované

V praxi a zejména v případě menších zařízení samozřejmě dochází ke kombinování typologií v závislosti na aktuálních potřebách a možnostech.

Komerční/nekomerční

Žádné zařízení, které je primárně komerční nemůže být považováno za komunitní centrum v pravém slova smyslu. Faktem nicméně je, že v drtivé většině případů služby nejsou poskytovány stoprocentně zdarma a nejsou tedy stoprocentně inkluzivní. Existují zároveň zařízení, které v mnoha ohledech naplňují definici komunitního centra a plní mnohé z jeho funkcí (mnohdy lépe než komunitní centra oficiální) ale jejich primární funkce je komerční - příkladem budiž známá pražská Kasárna Karlín, Přístav 18600 nebo Skautský institut, které pořádají akce, přednášky atd. často zdarma a aktivizují komunitu napříč městem. Jsou to často právě tato zařízení, vzniklá zespoda bez vlivu institucí, která ilustrují potřebu komunitní infrastruktury ve městech - nedokáže-li jí zprostředkovat obec, musí to udělat komerční sektor, nebo občané sami skrze sektor neziskový. Je to nicméně řešení nesystémové a nestabilní, což dokazuje nedávná aféra uzavření výše zmíněných Kasáren.

Případová studie: KC Koruna

Komunitní centrum Koruna v Radotíně je moderní multifunkční budova, která byla navržena s cílem poskytnout místní komunitě prostor pro setkávání, kulturní akce a vzdělávací aktivity. Architektonicky vyniká jednoduchou a elegantní formou, která respektuje měřítko okolní zástavby a zapadá do urbanistického kontextu Radotína.

Budova je rozdělena do několika funkčních zón, včetně společenského sálu, prostor pro workshopy a přednášky, zázemí pro místní spolky a kanceláře. Dominantním prvkem architektury jsou velkorysé prosklené fasády, které umožňují přirozené osvětlení interiéru a vizuální propojení s venkovním okolím. Na střeše se nachází terasa, která slouží jako relaxační zóna s výhledem na město.

Design komunitního centra klade důraz na udržitelnost – při stavbě byly použity ekologické materiály a budova využívá moderní technologie pro energetickou efektivitu, jako je například systém rekuperace tepla a LED osvětlení. Venkovní prostory kolem centra zahrnují menší náměstí s lavičkami a zelení, což podporuje interakci mezi obyvateli i mimo samotnou budovu.

Centrum Koruna hraje klíčovou roli v životě Radotína, nejen jako místo pro kulturní a vzdělávací akce, ale také jako symbol moderního přístupu k městské infrastruktuře, který spojuje estetiku, funkčnost a komunitní hodnoty.

Art Zavod Platforma

Areál se nachází na Ukrajině, na okraji Kyjeva. V minulosti zde fungovala továrna na zpracování hedvábí, v současnosti se areál proměnil v kulturní hub založený na silné komunitě. Funguje již od roku 2014 kdy se tu konal první festival pouličního jídla. Údajně se jedná o největší kulturní komplex na Ukrajině - celý areál se skládá z několika skladů a továrních budov, přičemž centrem je rozlehlé nádvoří mezi nimi.

Díky své rozloze umožňuje pořádání různých typů akcí - od letního kina až po velké festivaly typu Comic Con. Součástí areálu jsou i kanceláře, co-working, výstavní prostory a ateliéry. Je zde prostor pro pořádání konferencí a prostředkovává také dočasné ateliéry umělcům ze zahraničí. Jedná se o zdařilý případ adaptace areálu, která přichází zesdola, rychle se přizpůsobuje současným trendům a aktivizuje komunitu kolem sebe prostřednictvím práce a kultury.

webové stránky:

<https://artzavodplatforma.com/en/>

Sean O' Casey Community Centre

Sean O'Casey Community Centre v irském East Wall je architektonicky významnou budovou, která harmonicky zapadá do historické a urbanistické struktury čtvrti. Navržena byla s důrazem na jednoduchost, funkčnost a estetickou hodnotu. Její konstrukce využívá moderní materiály, jako jsou beton, sklo a ocel, a zároveň respektuje kontext nízkopodlažní zástavby dvoupodlažních řadových domů v okolí.

Budova vyniká jasnými geometrickými tvary a účelovým uspořádáním vnitřních prostor, které zahrnují divadlo, vzdělávací místnosti, rekreační zóny a zařízení denní péče. Architektura klade důraz na přirozené osvětlení a otevřenost, což podporuje komunitní funkci centra. Svě místo nachází na pozemku bývalé školy, čímž znovu oživuje zanedbanou část čtvrti a posiluje její sociální a kulturní vazby.

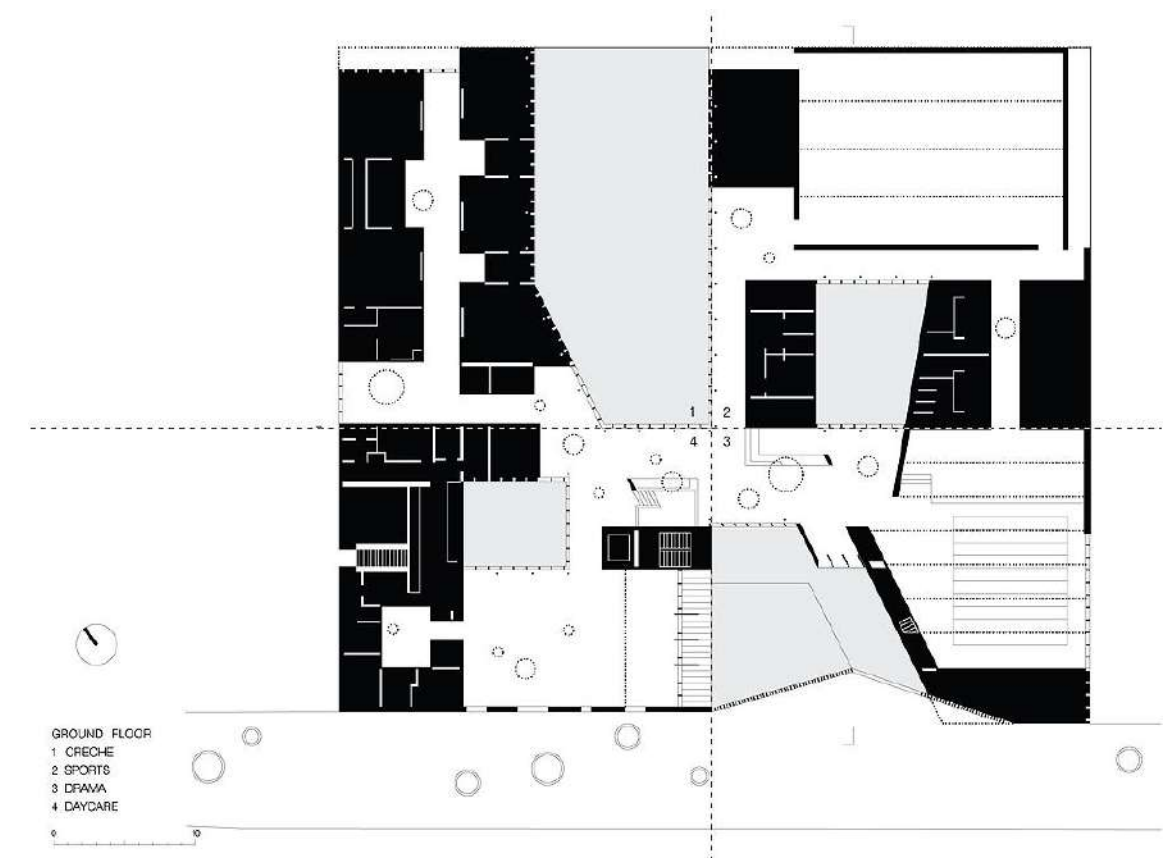
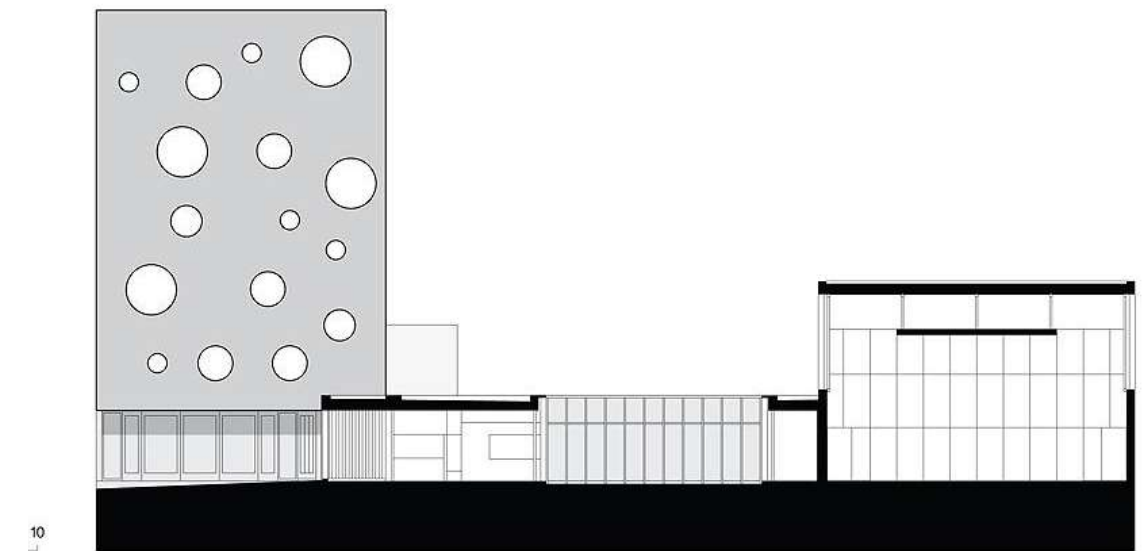
Při návrhu bylo přihlédnuto k historii lokality, včetně blízkosti železničních tratí z 19. století a mořské zdi z 18. století, což dodává stavbě specifický kontext propojení minulosti a současnosti.

webové stránky:

<http://www.seanocaseycommunitycentre.ie/>

20_Analýzy

KC Židlochovice

Komunitní centrum v Židlochovicích je moderní stavbou, která slouží jako prostor pro společenské, kulturní a vzdělávací aktivity místní komunity. Architektonický návrh klade důraz na propojení s historickým charakterem města, přičemž využívá současné designové prvky a ekologické materiály.

Budova je řešena jako víceúčelový objekt s flexibilním uspořádáním interiéru, které umožňuje přizpůsobení pro různé akce a potřeby. Prosklené fasády a světlé vnitřní prostory vytvářejí otevřenou a přívětivou atmosféru, zatímco dřevěné detaily a zelené prvky odkazují na snahu o udržitelnost a harmonii s okolním prostředím.

Centrum se nachází na strategicky významném místě, snadno dostupném pro obyvatele města, a jeho design podporuje komunitní život díky integraci veřejných prostor, jako jsou venkovní náměstí a relaxační zóny.

webové stránky:

<https://www.zidlochovicelidem.cz/>

22_Analýzy

KKC NNŽ_23

Komunitní centrum Grossweikersdorf

Komunitní centrum ve městě Großweikersdorf v Rakousku je moderní architektonický projekt, který spojuje funkčnost a estetiku s důrazem na udržitelnost a začlenění do místního kontextu. Budova je navržena tak, aby se harmonicky integrovala do venkovského prostředí města, přičemž využívá jednoduché linie, přírodní materiály a otevřené prostory.

Centrum je tvořeno modulární strukturou s flexibilním uspořádáním, která umožňuje přizpůsobení různým komunitním aktivitám, jako jsou společenská setkání, vzdělávací programy nebo kulturní akce. Velkorysé prosklené plochy zajišťují přirozené osvětlení a propojují interiér s venkovními prostory, zatímco dřevěné a betonové prvky podtrhují moderní, ale přívětivý charakter stavby.

Budova se nachází na centrálním místě města a její design podporuje propojení s okolím, například díky integrovaným venkovním prostorům a pěším cestám. Architektura komunitního centra v Großweikersdorfu slouží nejen jako funkční zařízení, ale také jako symbol soudržnosti a moderního přístupu k veřejným stavbám

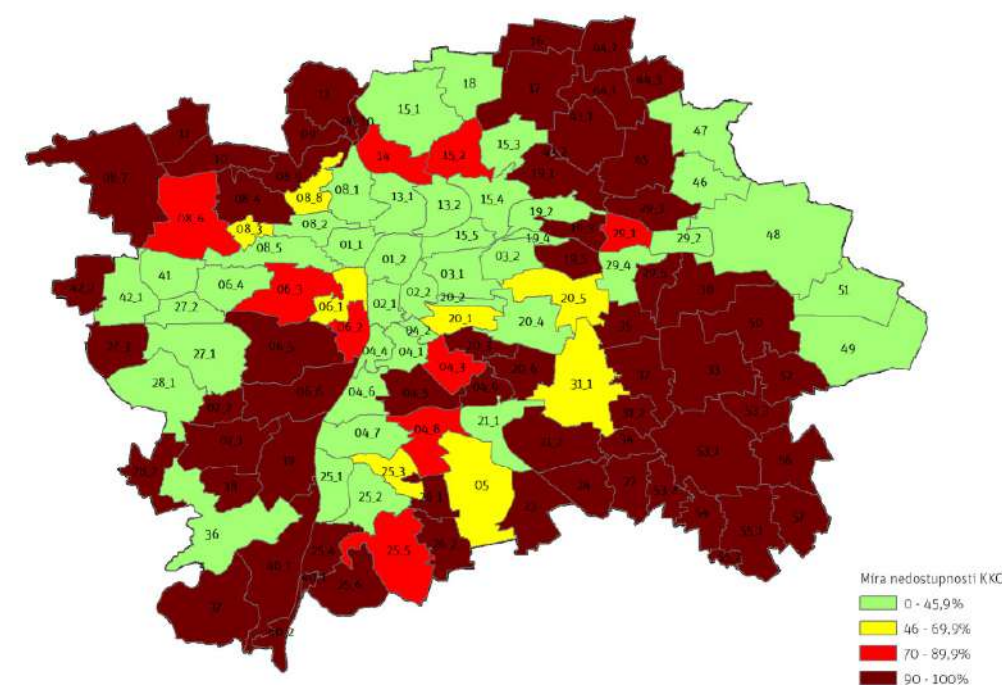
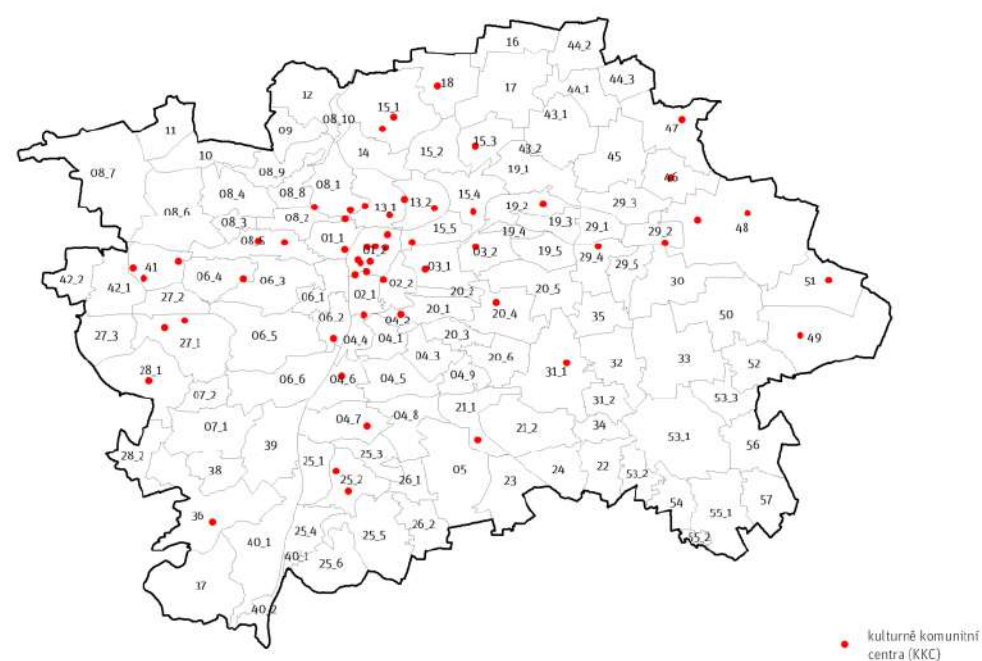
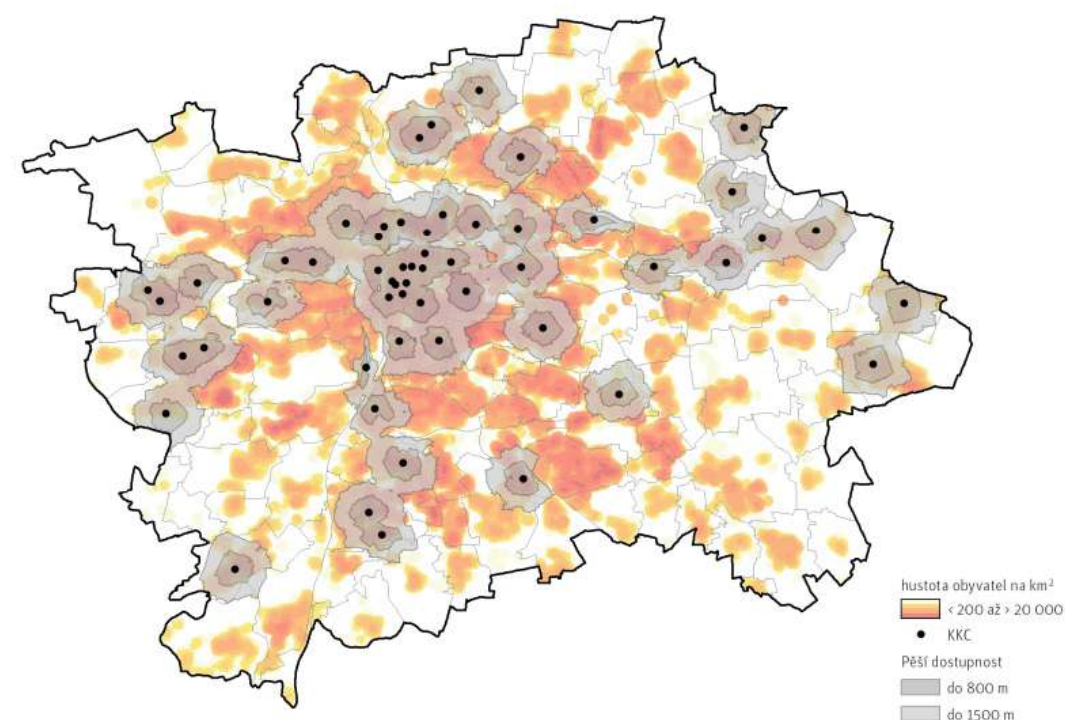
webové stránky:

<https://www.grossweikersdorf.gv.at/Gemeindesammelzentrum>

Dle bilance IPRu z roku 2018 je v Praze v ideální docházkové vzdálenosti od Komunitního centra 1/3 obyvatel. 1/2 je pak v dostatečné vzdálenosti. Nejhorše obslužené jsou okrajové části Prahy, zejména pak lokality na Praze 5, 9, 12 a 18. Změny v potřebě těchto zařízení nastávají zejména v lokalitách kde se očekává výrazný nárůst obyvatel jako jsou lokality na Praze 13, Praze 3 nebo Praze 9.

Je třeba dodat, že tato studie se nezaobírá charakterem a rozsahem nabízených služeb.

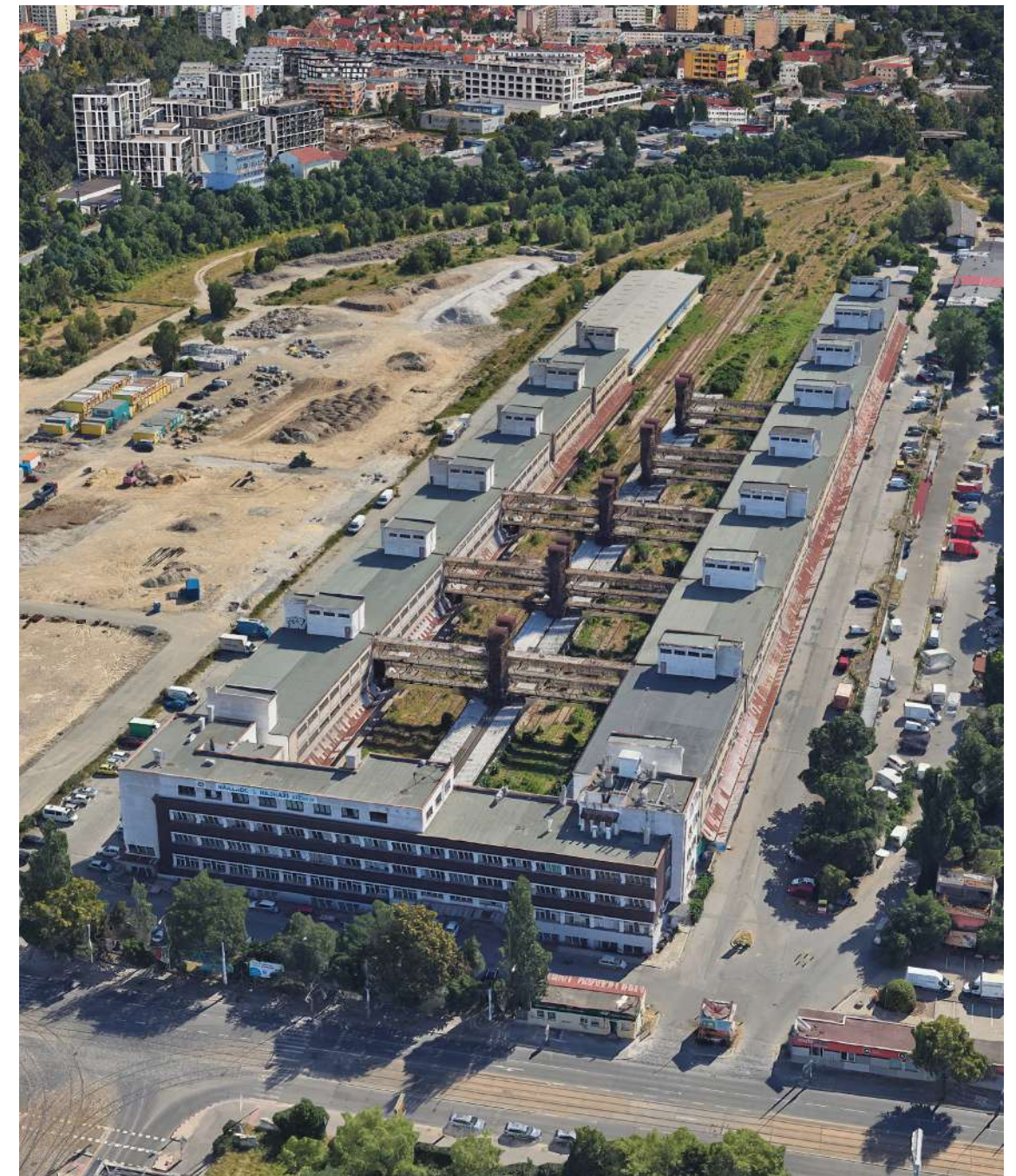
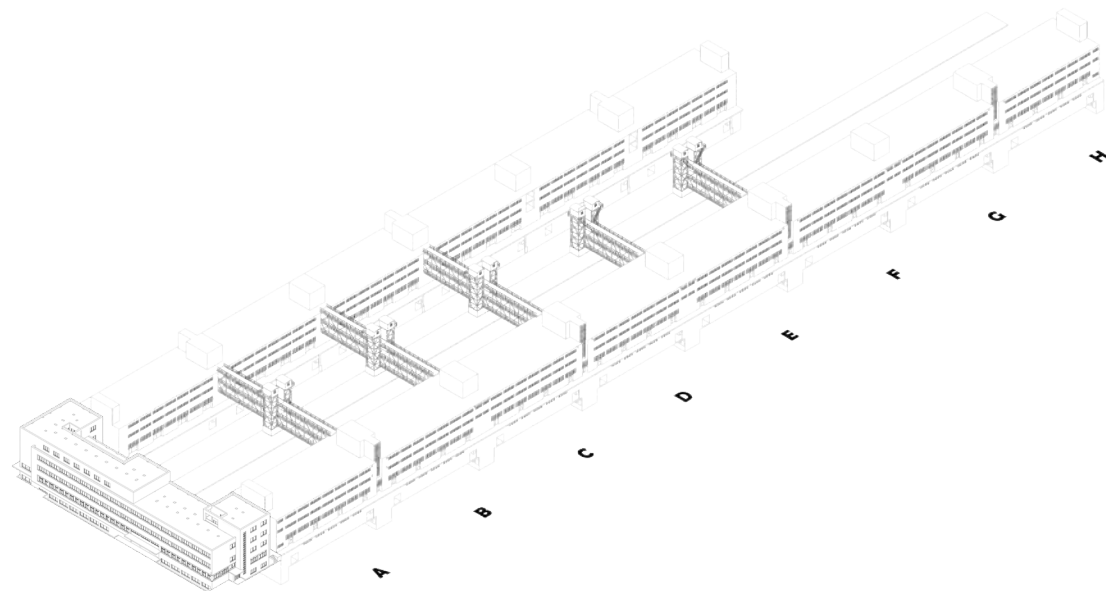
III. Nákladové nádraží Žižkov

„Na železnici, dějou se věci. Na dráze jsou zaměstnání švarní mládenci“

Nákladové nádraží Žižkov v Praze je ikonickou industriální stavbou z období první poloviny 20. století, která se nachází na Žižkově. Tento rozsáhlý areál, původně sloužící jako významný dopravní a logistický uzel, představuje unikátní příklad funkcionalistické architektury. Budova nádraží, dokončená v roce 1936, je charakteristická svými čistými liniemi, horizontálními pásovými okny a robustními betonovými konstrukcemi, které ztělesňují principy modernistické výstavby.

Areál je tvořen hlavní budovou s centrální administrativní částí a rozlehlými skladovými halami, které byly navrženy pro efektivní manipulaci s nákladem. Strategická poloha nádraží a jeho přímé napojení na železniční síť činily z tohoto prostoru klíčový bod pro přepravu zboží do Prahy a okolí.

V současnosti se budova stále částečně používá mimo jiné ke skladovacím účelům. S vyřazením přístupu vlakové dopravy však ztratila svůj primární účel. Plánuje se, že se budova stane centrem nové čtvrti vznikající v areálu nádraží.

Historický vývoj

Nádraží se nachází v mírném údolí mezi vrchy Olšan a Židovskými Pecemi. Toto místo bylo dlouhou dobu za hranicemi Prahy. Nacházelo se tu několik hospodářských dvorů - jendim z nich byla Direktorka.

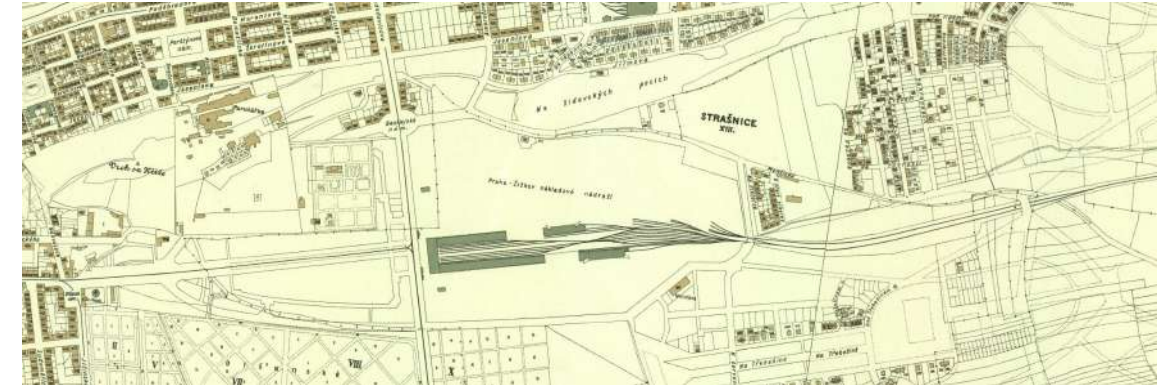
S rozrůstáním Prahy se její hranice přibližují. Vznikají Olšanské hřbitovy a plán na rozvoj horního Žižkova.

Začátkem 20. let se začíná plánovat výstavba nákladového nádraží, jako součást širšího plánu rozšiřování železničních drah. Návrhem projektu trati je pověřen Jiří Chlumecký, budovu pak mají vyprojektovat Karel Ceivas a Vladimír Weiss.

Roku 1936 je stavba uvedena do plného provozu.

V dalších letech se nádraží rozšiřuje o další budovy, které jsou přistavovány dál podél kolejíště.

V 60. letech význam nádraží postupně upadá vlivem snížení efektivity železniční dopravy oproti automobilové a zřízení konkurenčního skladiště ve Strašnicích.

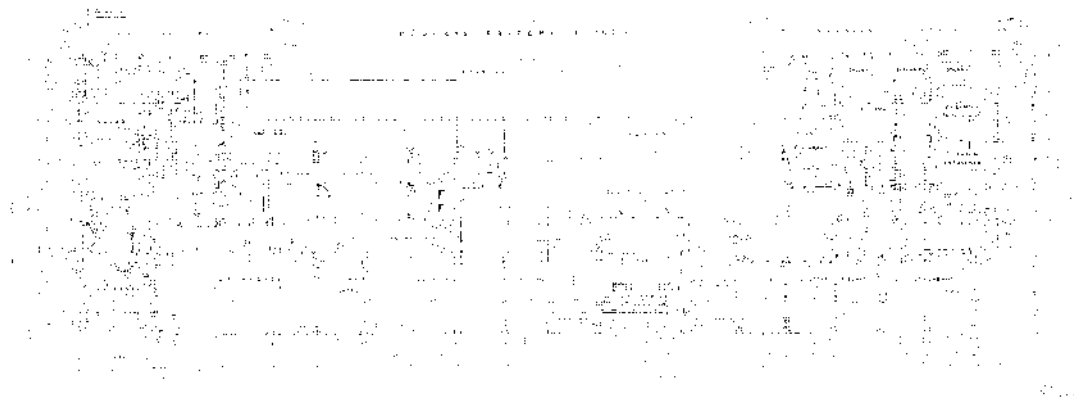
Provoz byl ukončen roku 2002 a budovy pronajaty nebo prodány různým majitelům pro skladovací účely. V roce 2010 bylo nádraží prohlášeno za kulturní památku.

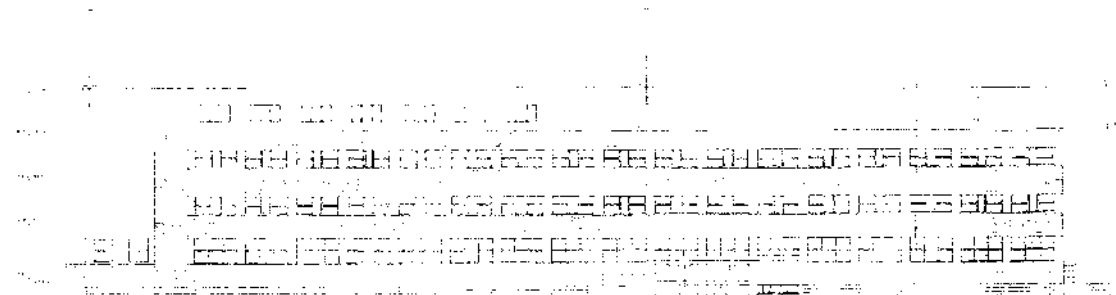
Původní stav

Hlavní budova

Má tři nadzemní a dvě podzemní podlaží. Půdorysná rozměr je cca 90 na 23m. Z hlediska dispozic se jedná o trojtrakt s chodbou uprostřed a kancelářemi standadních rozměrů po obo stranách. Výrazným prvkem fasády je předstupující ryzalit probíhající po většině délky budovy. V něm jsou osazena pásová okna, dělena pouze sloupy.

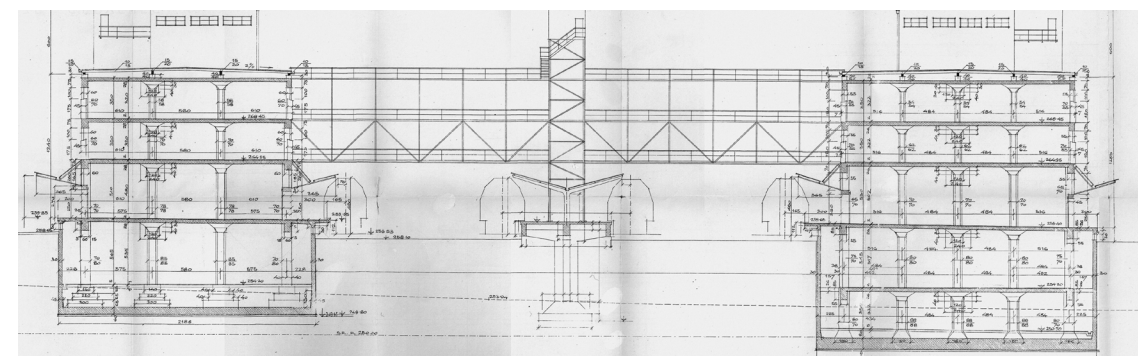
Půdorys INP

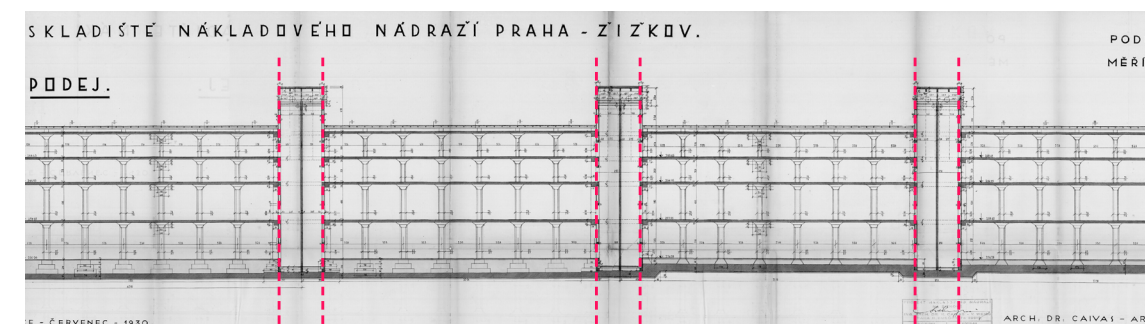
Čelní fasáda

Poděj/výdej

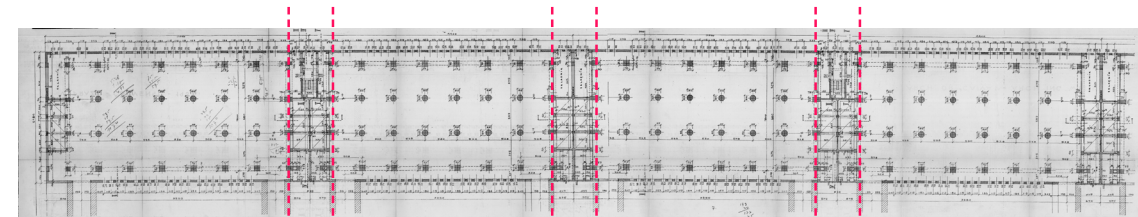
Křídla jsou funkčně rozdělena na podej a výdej - severní křídlo sloužilo pro nakládání zboží určeného k přepravě. Naopak Jižní budova sloužila k vykládání. Jediná funkce budov byla skladovací. Pro vertikální pohyb sloužila výtahová jádra. Budovy jsou propojeny na všech patrech ocelovými můstky, na něž také vede vnákladní výtah ze středního perónu.

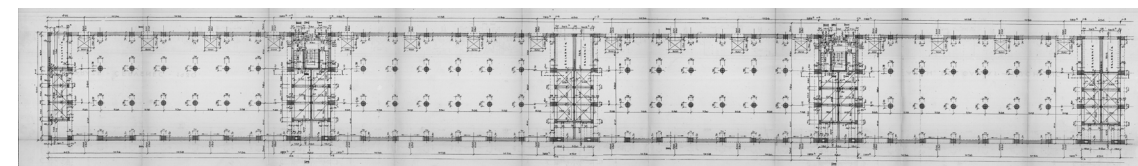
Příčný řez

Podélný řez křídlem podeje

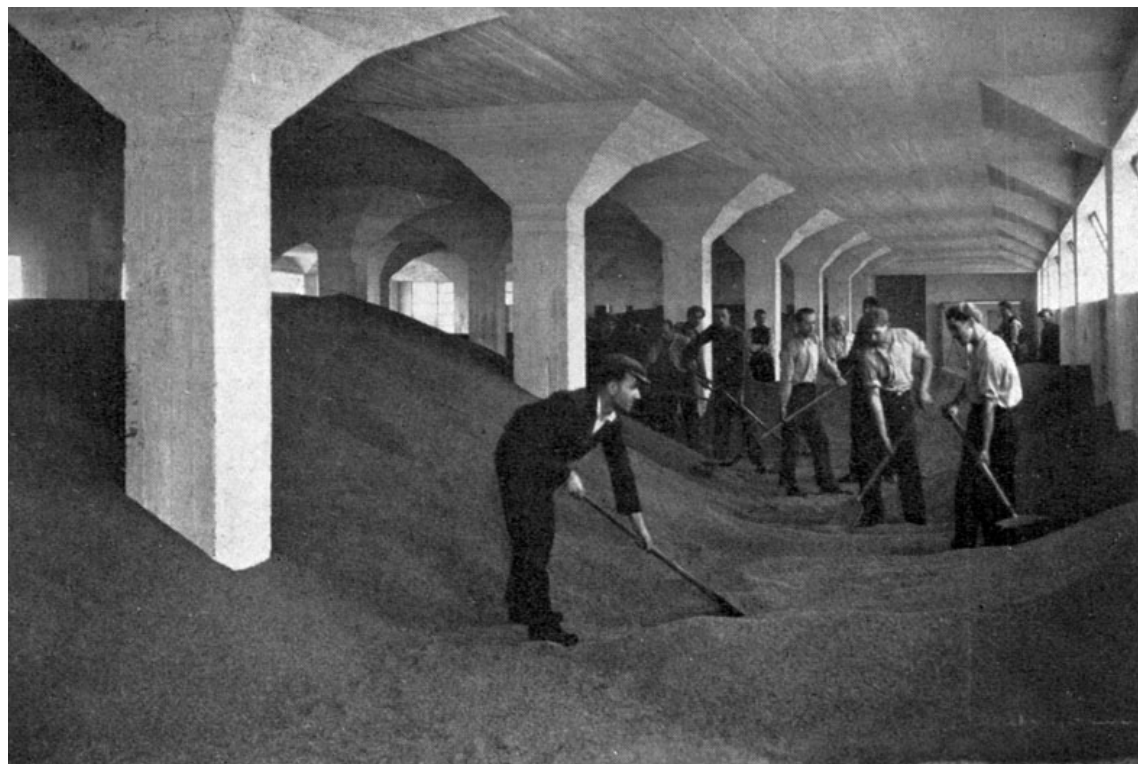

křídlo podeje - půdorys 1pp

křídlo podeje - půdorys přízemí

Půdorysy podeje

interiér skladu

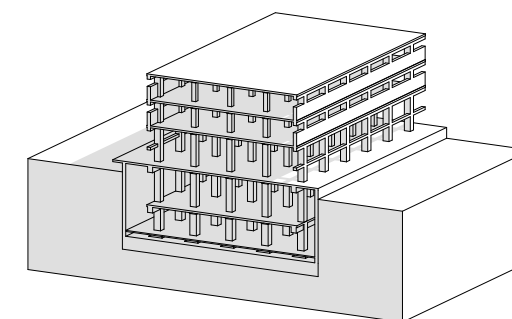
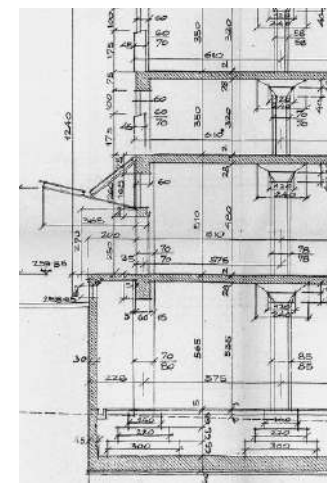
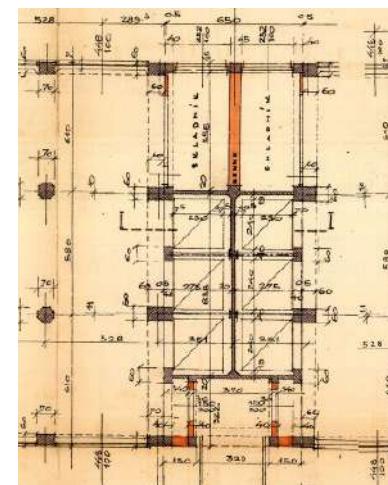

konstrukční schéma

38_Analýzy

Konstrukce

Křídla disponují mimořádně robustní železobetonovou skeletovou nosnou konstrukcí. Sloupy, které jsou v půdoryse oktagonální jsou zakončeny hlavicemi, což zaručuje mimořádnou únosnost. Specifikum jsou ocelové lávky fungující na principu příhradového nosníku.

konstrukční schéma

konstrukční schéma

konstrukční schéma

konstrukční schéma

konstrukční schéma

Současný stav

V současnosti je objekt využíván částečně jako skladovací prostor. Celý areál je nicméně neudržovaný, konstrukce vlivem počasí a nedostatečné údržby chátrají a kolejiště zarůstají plevelem. To se má změnit s výstavbou nové čtvrti, jejímž centrem by se budova měla stát právě historická budova nákladového nádraží.

42_Analýzy

KKC NNŽ_43

IV. Žižkov

Žižkov je proslulá Pražská čtvrť nacházející se ve východní části širšího centra Prahy. Administrativně spadá pod městskou část Praha 3 a tvoří její většinu její rozlohy. Má zhruba 60000 obyvatel a jejich počet mírně stoupá. Geograficky je situována převážně v údolí mezi vrchy Vítkova a Vinohrad. Většinu její urbaní struktury tvoří bloková zástavba činžovních domů z konce 19. a začátku 20. století. Díky geografickému profilu se vyznačuje strmými, nerovnoměrnými ulicemi, atypickými pro blokovou zástavbu 19. století.

Praha 3 na mapě Prahy

Historie

Historie Žižkova, jak ho známe se začíná psát kolem roku 1788, kdy se stal součástí katastrální obce Viničné hory. Do té doby se jednalo o nepříliš hustě osídlené předměstí Prahy. Masivního rozvoje se území dočkalo v 19. století s rapidním rozšiřováním Prahy - vznikly plány na zástavbu velkých částí Vinohrad i dnešního Žižkova. V roce 1875 byla čtvrť orzdělena na Vinohrady I., které se později staly Žižkovem a Vinohrady II. - dnešní Královské Vinohrady. | již v této době se začíná objevovat jakási forma rivality mezi těmito dvěma čtvrtěmi - zatímco Vinohrady, získávaly stále prestižnější status, Žižkov si udržoval identitu dělnické čtvrti - charakter, který se začíná měnit až v posledních desetiletích. Rapidní výstavba pokračovala až do roku 1920, kdy se čtvrť v podstatě stabilizovala.

„Historická bitva často napáchá větší škody v učebnici než na válečném poli“

„Žižkovu a Libni raději se vyhni.“

Svobodná republika Žižkov

Jak již bylo naznačeno, Žižkovská identita sahá daleko do minulosti - koneckonců už samotný název čtvrti nese jméno slavného a kontroverzního vojevůdce, který mimo jiné vyhrál slavnou bitvu na jejích svazích. I v 19. století se tu pěstovala atmosféra rebelanství a bohémského života - svědčí o tom původ mnoha známých umělců, mezi které patří Jozef Hašek, František Sauer, Jaroslav Seifert či malířka Toyen.

S Žižkovem je pak také ve své nekrystalitější podobě spojen pověstný český humor - počínaje výše zmíněným Jozefem Haškem a jeho Švejkem a konče národním fenoménem v podobě Divadla Járy Cimrmana. Bylo to v 19. století, kdy vznikla humoristická představa „Svobodné republiky Žižkov“, která dodnes žije v myslích zdejších obyvatel - svědčí o tom už jen

Logo Prahy 3, vtipně odkazující na bohémský život čtvrti

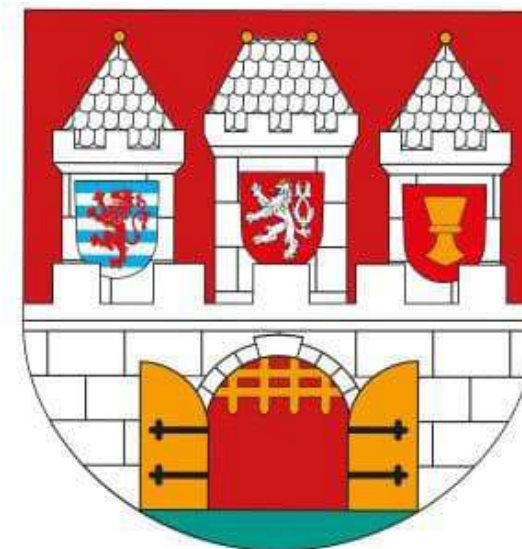
Instituce, dominanty

Nejvýraznějším a nejikoničtějším objektem Žižkova je vysílecí věž stejného jména. Tato značně kontroverzní stavba byla dokončena v roce 1992 podle návrhu architekta Aulického a svým radikálním zásahem do panoramatu Prahy vzbudila velké vášně. Jak to tak ale občas bývá, dnes se stala jeho nedílnou součástí bez které si jí většina Pražanů ani neumí představit.

Mezi další významná místa patří nepochybně areál Vysoké školy ekonomické a sousední dům Radost. Nesmíme opomenout pýchu Žižkovských sportovních fanoušků - stadion klubu Viktoria Žižkov. Dále na východ pak můžeme najít areály velkých pražských hřbitovů - Olšanského a Nového Židovského. Z Vrchů Vítkova na čtvrt' shlíží socha Jana Žižky jako součást vojenského památníku na Vítkově. Ve čtvrti se také nachází řada proslulých hospod, které se však v rámci akademické práce nesluší jmenovat.

Vlajka Prahy 3

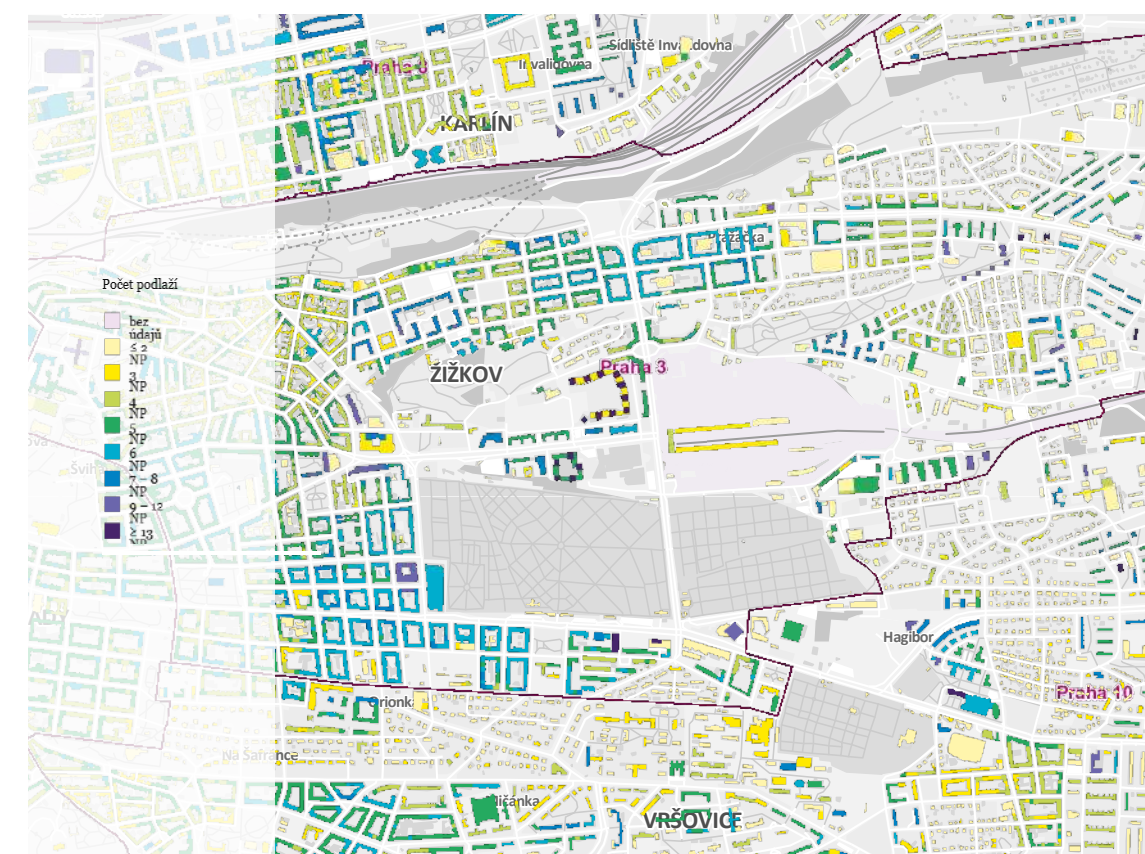
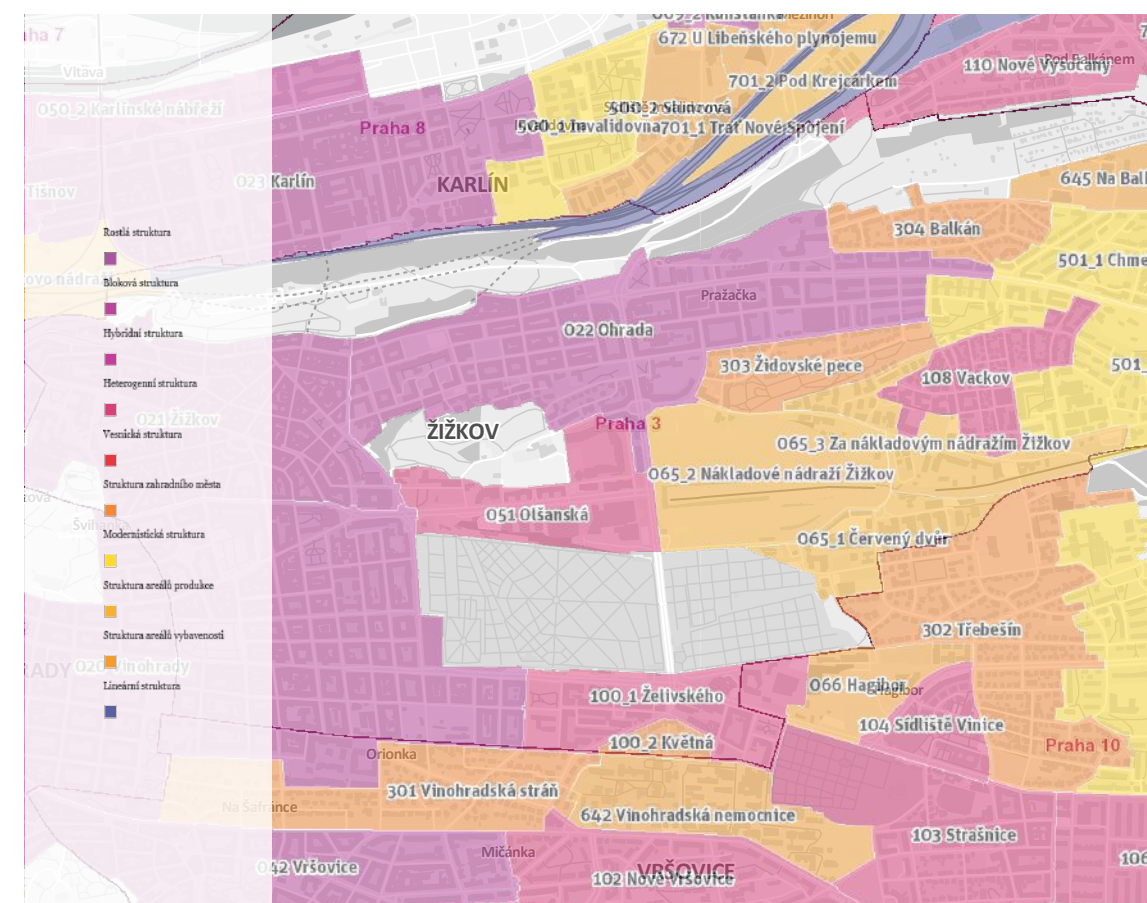
Erb Prahy 3

Erb starého Žižkova

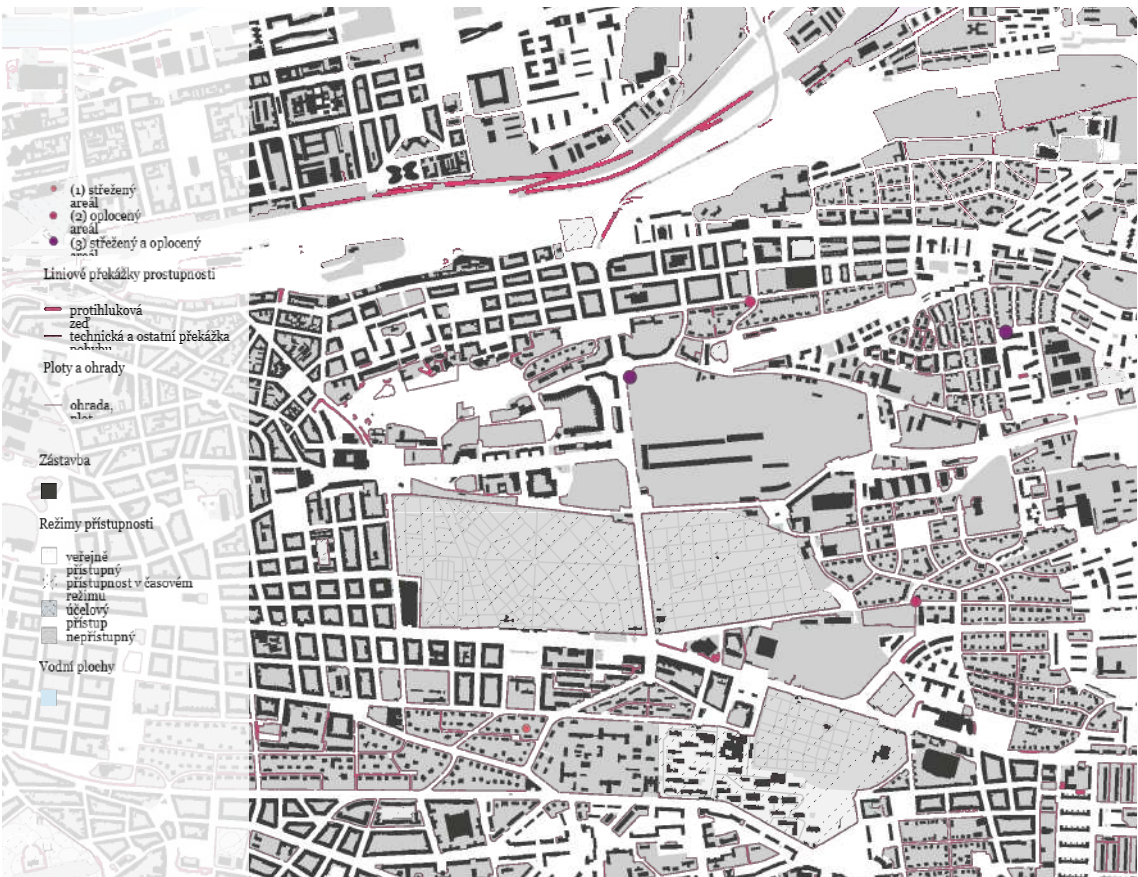
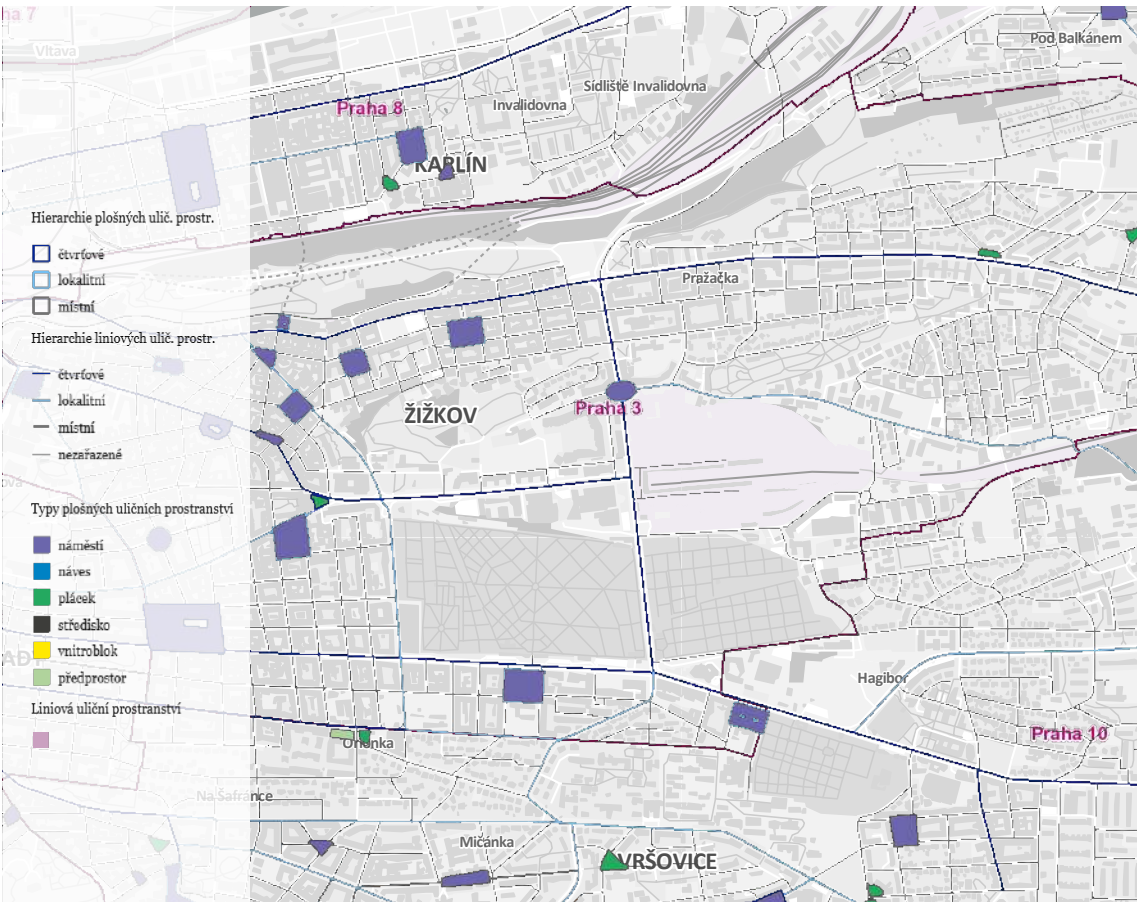
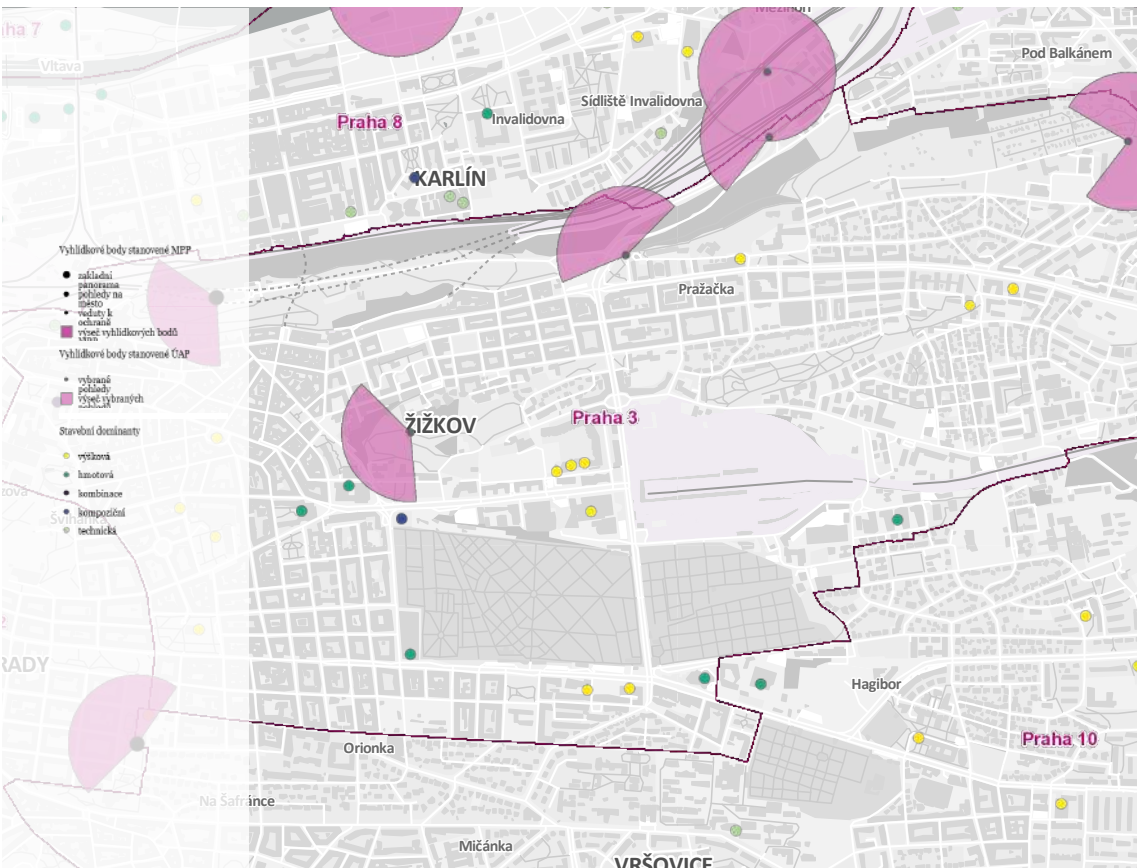
Morfologie

Z hlediska morfologie se jedná o prostředí heterogenní, nestabilizované. V posledních desetiletích tu vznikají výškově i prostorově dominantní stavby, nicméně žádná z nich není dostatečně výrazná aby dominantu vytvořila, ale ani harmonická, aby splynula se svým okolím.

VP

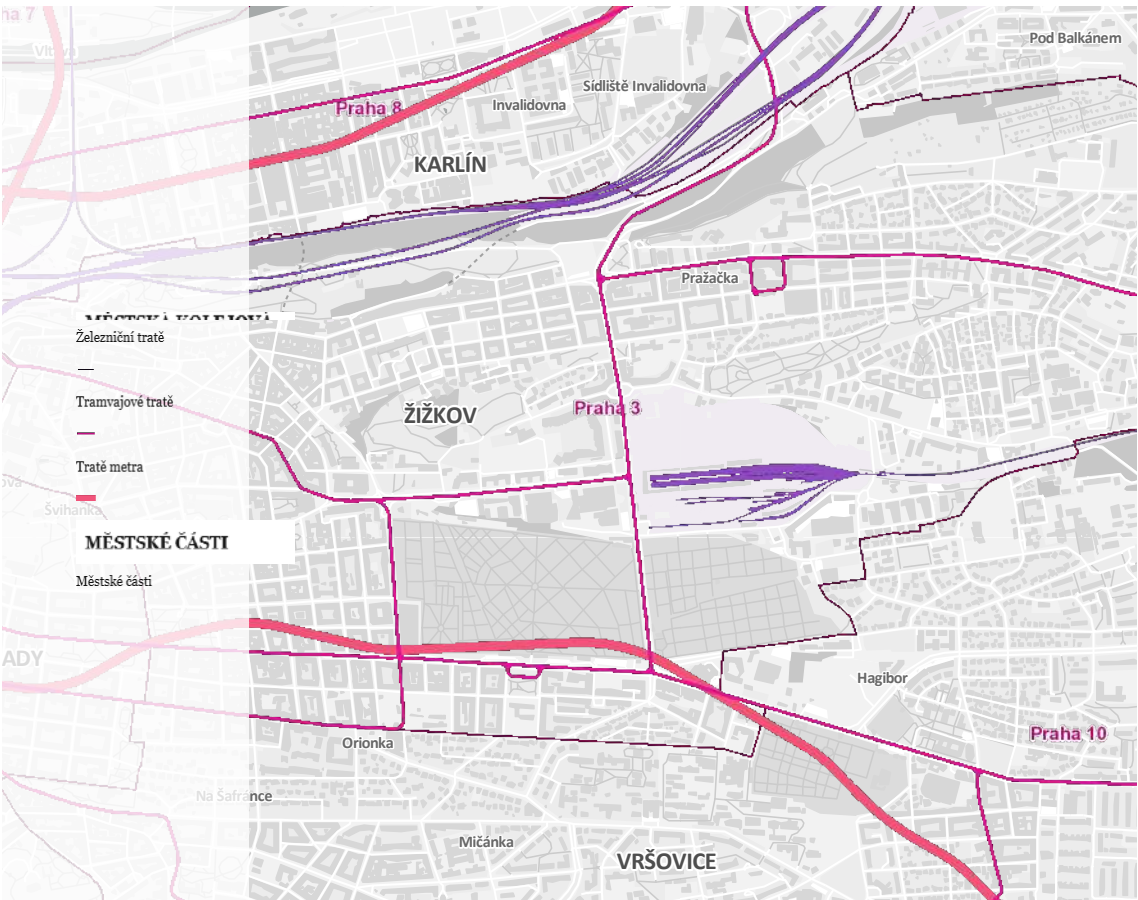
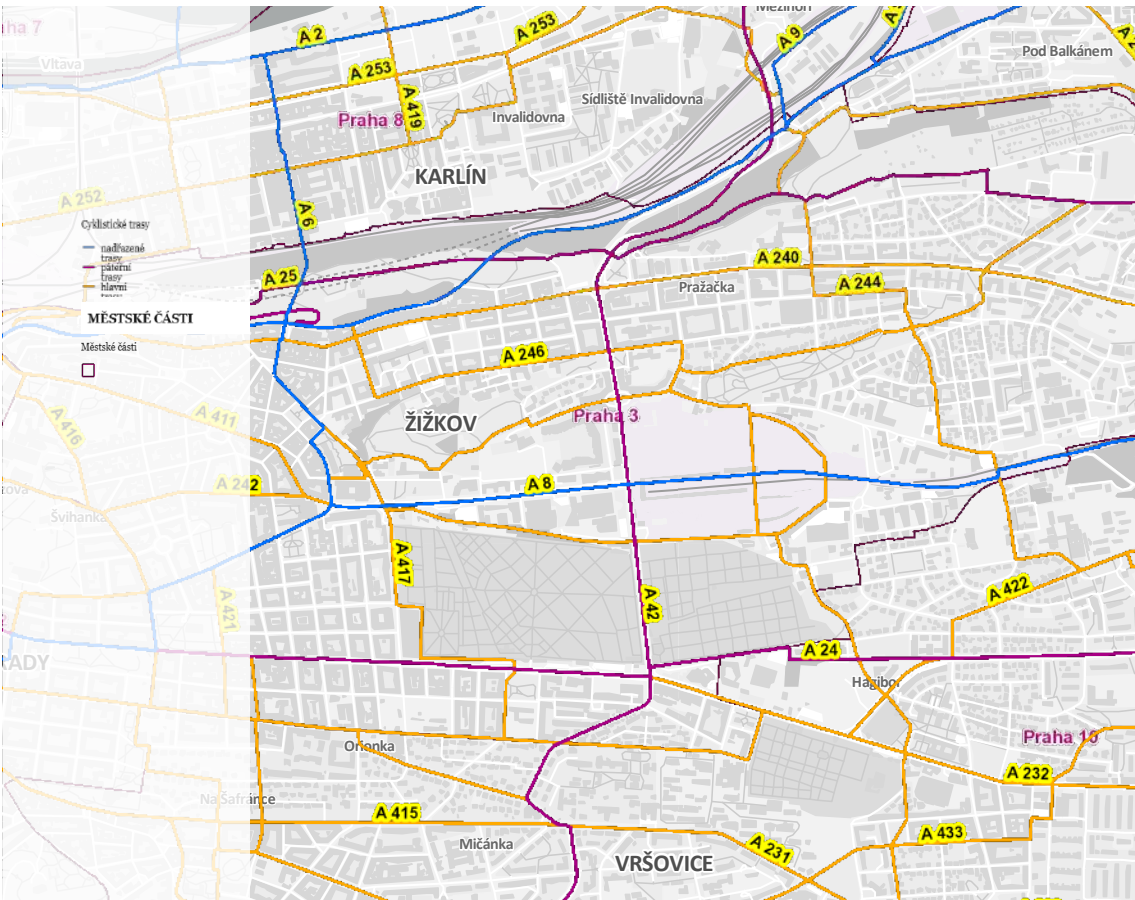
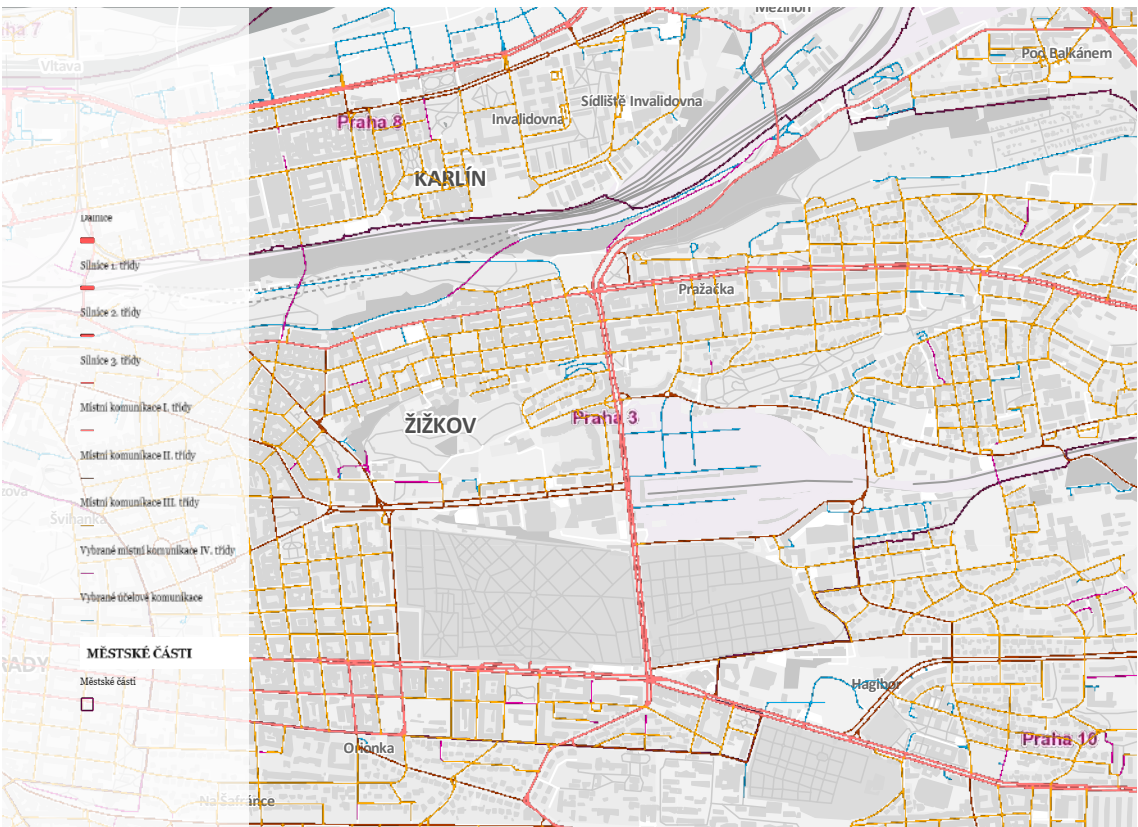
Veřejný prostor se v této lokalitě vyznačuje především četností bariér, jako jsou hřbitovy, trať a brownfieldy. To by se mělo v budoucnosti změnit, nicméně v současnosti platí, že se jedná spíše o jakési mezímísto, které nemá jasně definovanou strukturu a hierarchii prostranství. Je nicméně relativně blízko několika důležitým lokálním centrům a je jen otázkou času, než se s nimi propojí.

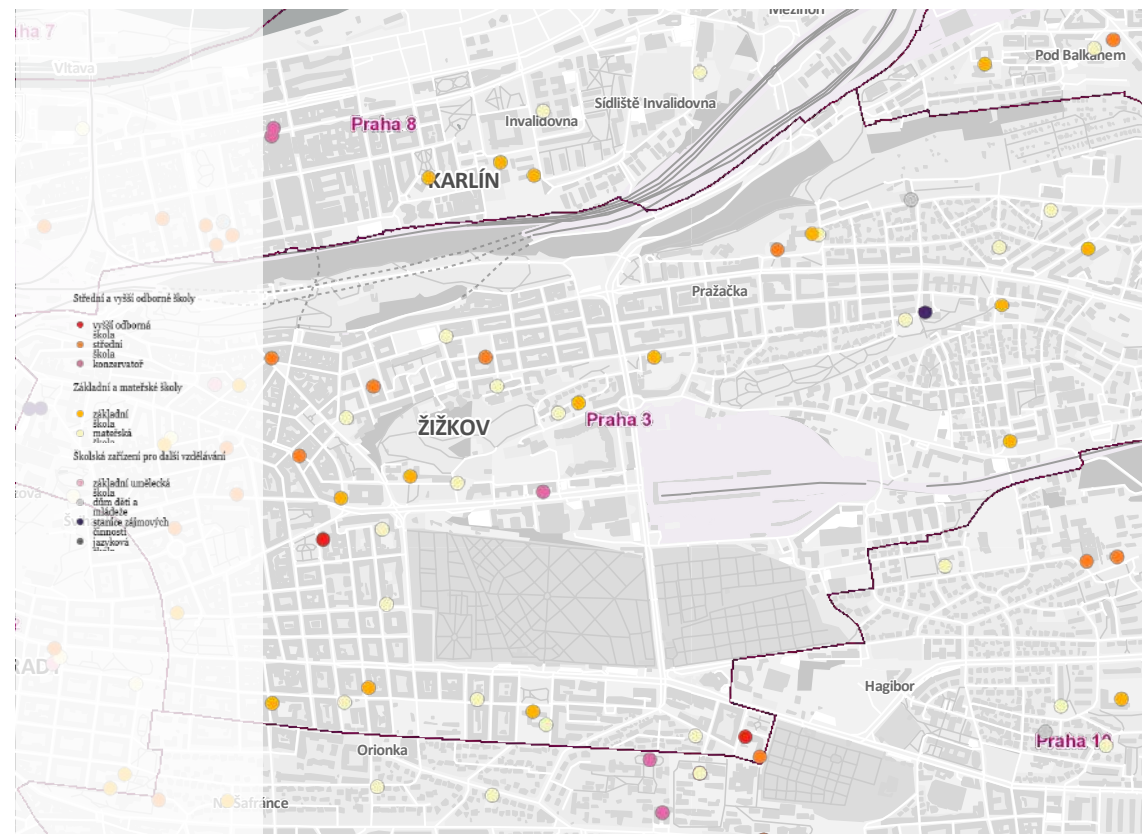

Doprava

I přes nestabilní charakter území, je místo mimořádně dobře napojeno na městskou hromadnou dopravu. Vedou tudy důležité linky, které dále pokračují na Jarov, do Vysočan nebo do Strašnic. Nebo v opačném směru míří přímo do centra Prahy, kde jsou za 10 minut. Dvě zastávky odsud zastávka metra. Je tu zároveň dobrá dostupnost cyklotras - zejména pak páteřní A2, vedoucí na severovýchod Prahy.

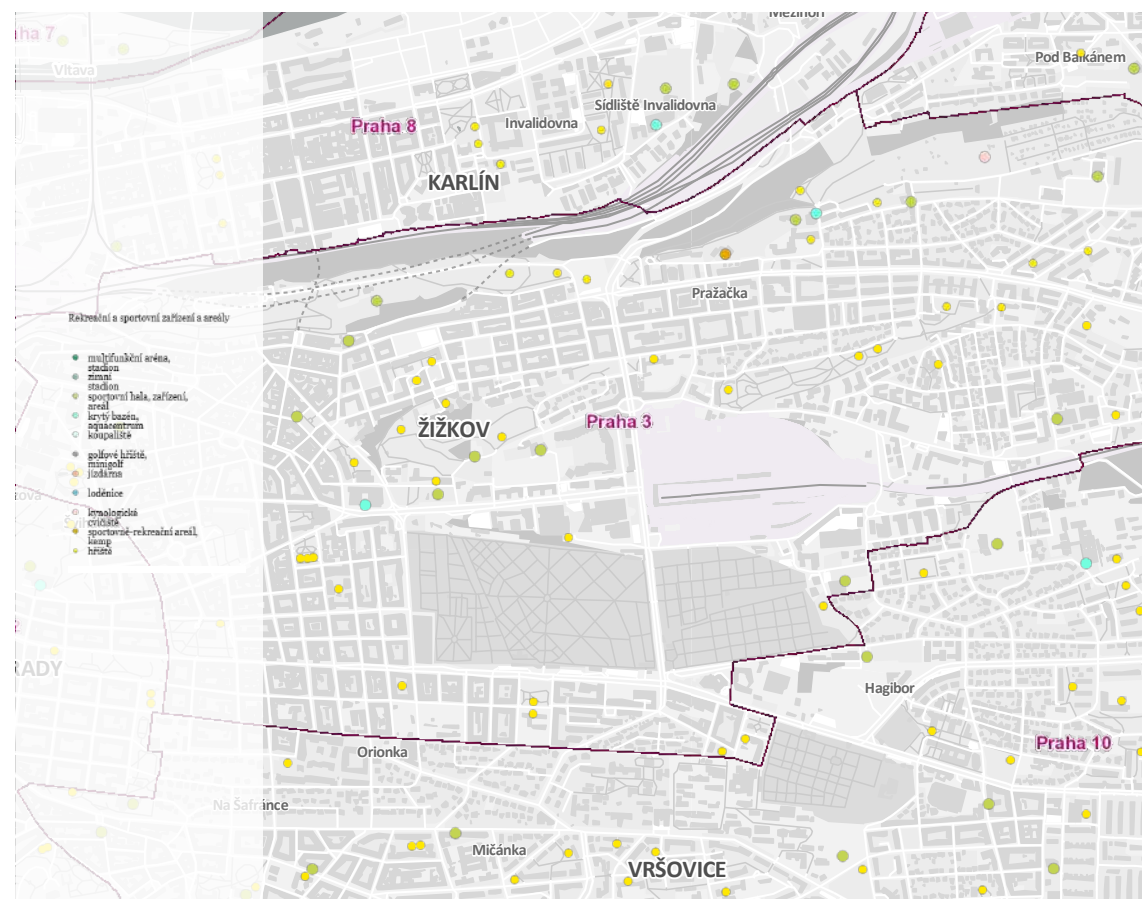
V budoucnu se plánuje zavedení tramvajové linky podél nádraží směrem na východ - trať

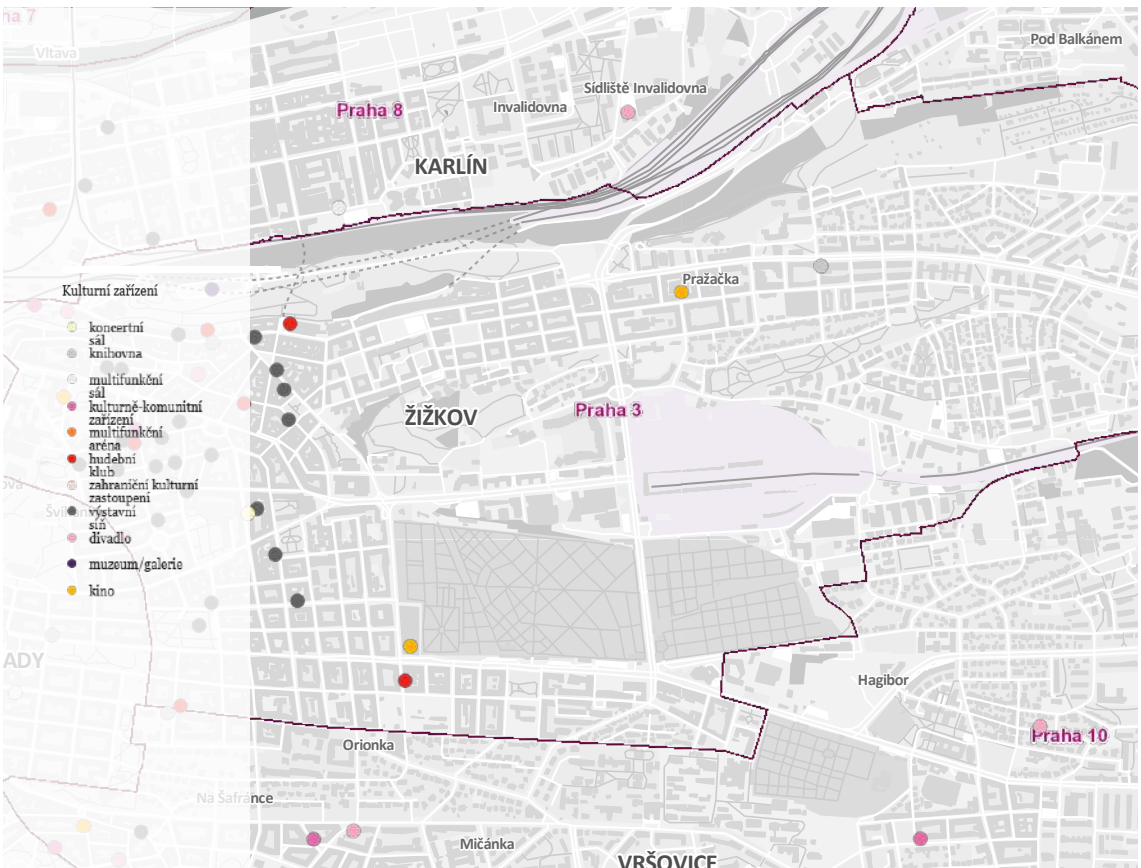
Land use

Z hlediska využití území je zde velká diskrepance mezi žižkovem dolním a horním - dolní žižkov je mimořádně dobře obslužen školami, obchody i sportovním zázemím, zatímco ten horní zvláště v prvních dvou kategoriích značně zaostává. Jinak se jedná o převážně rezidenční čtvrť s relativně hustou zástavbou, kterou směrem na východ nahrazují vily nebo staré skladovací a průmyslové objekty, které jsou postupně redevelopovány na obynou funkci.

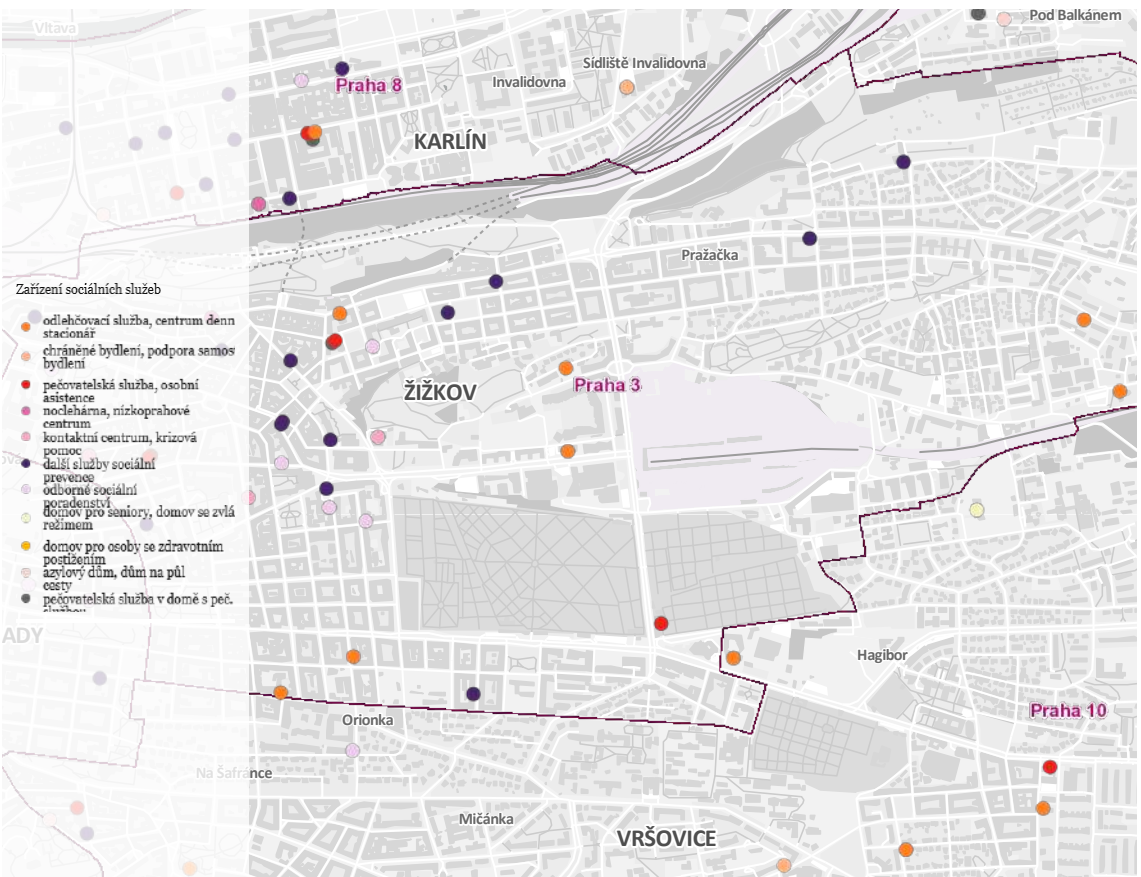
Kultura

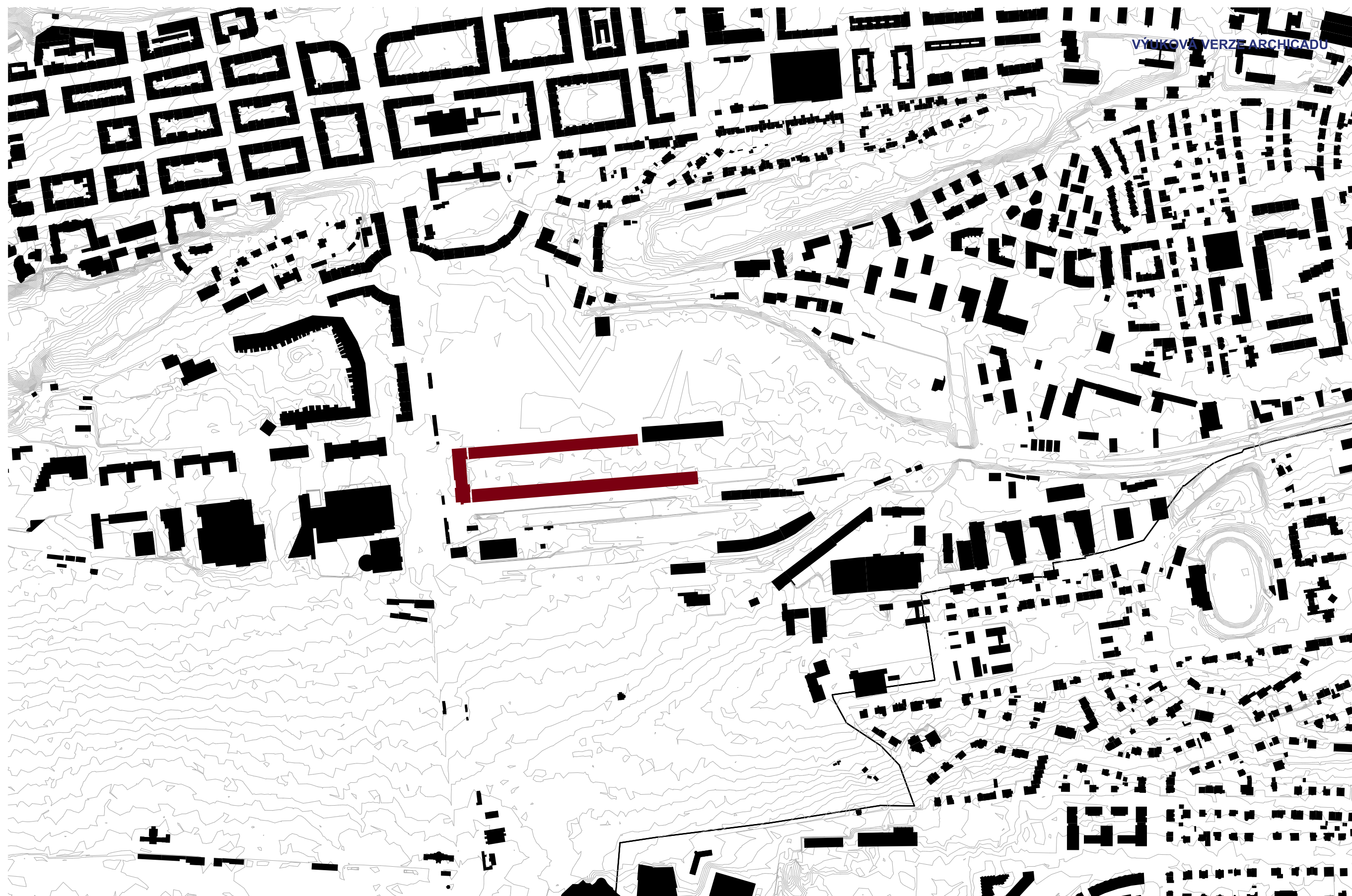
Z hlediska kultury vidíme ještě ostřejší rozdíl mezi horním a dolním žižkovem než u předchozích kategorií - v podstatě jediná stabilní kulturní instituce v okolí Ohrady je kino Aero. Jde o speciálně výrazný kontrast vzhledem k pověsti Žižkova, jako bohémského kulturního doupěte spisovatelů a divadelníků.

Sociální služby

Sociální služby různého druhu se v lokalitě příliš nenacházejí, stejně jako u předchozích případů platí, že v horním žižkově je vybavenost výrazně slabší. nachází se tu jedno komunitní centrum menších rozměrů - KC Paleček - jde však spíše o sociální službu se zaměřením na matky s dětmi. Dalším příkladem je pak Žižkostel, který se zaměřuje na kulturu. Ten se však nachází o notný kus dál. V rámci výstavby nové čtvrti má vzniknout i komunitní centrum menšího měřítka - v jakých parametrech je zatím velmi nejasné.

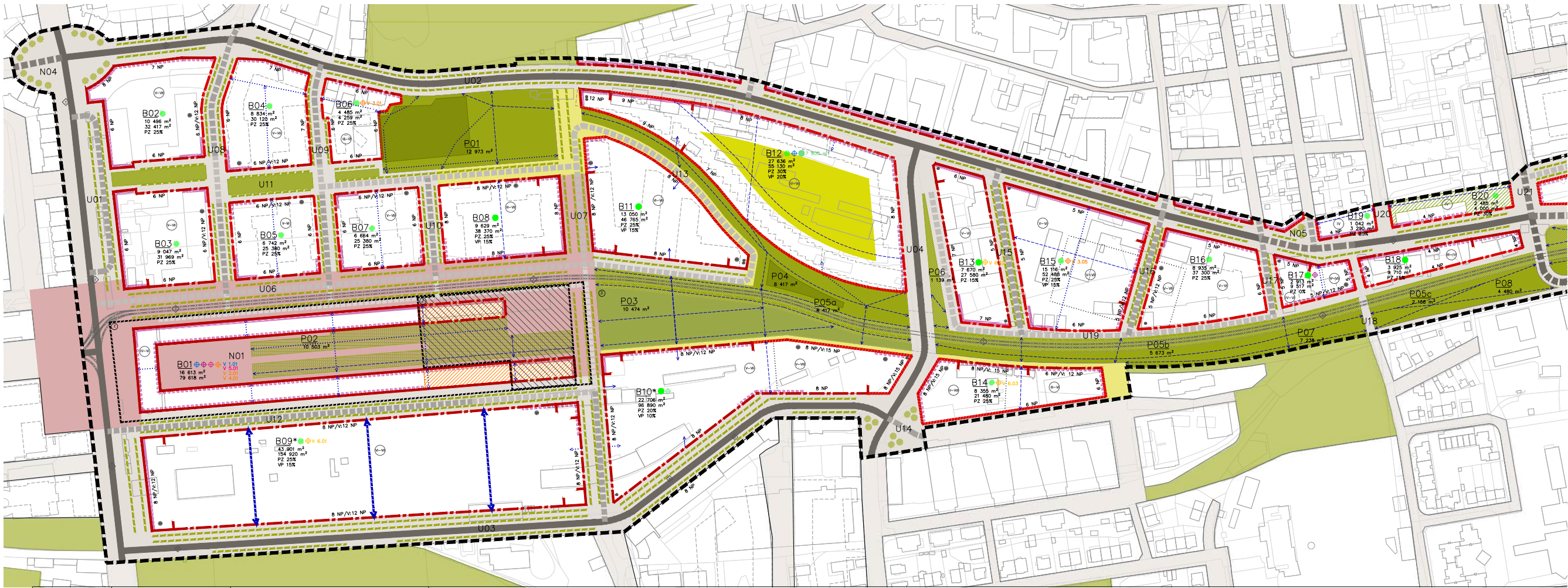

VÝUKOVÁ VERZE ARCHICADU

Již od počátku byli v procesu zapojeni velcí developeři, zejména pak Sekyra Group, který vlastní jižní část areálu včetně historické budovy samotné. V jistou chvíli zde dokonce bylo plánované prodloužení metra D, z těchto záměrů se nicméně odstoupilo. Během let vznikali nové a nové studie, v níž se počítalo s různými variantami zachování či přestavby historické budovy. Poslední dokumentace je urbanistická studie z roku 2019 od IPRu. V roce 2024 se věci daly znovu do pohybu - bylo schváleno povolení na výstavbu tramvajové trati a oznámeno odkoupení hlavní budovy městem. V severní části území navíc začala výstavba prvních budov.

Hlavní výkres regulace 1:5000

PODKLADNÍ VRSTVY	
	hranice řešeného území
	parcelní kresba
	zástavba stávající a s vydaným ÚR
	zástavba plánovaná
200/ MĚSTO (KOMPOZICE) 400/ POTENCIÁL	
	uliční čára
	plocha stavebního bloku
	plocha nestavebního bloku
	plocha veřejného prostranství
	specifická vegetační plocha ve veřejném prostranství
	specifický charakter nestavebního bloku
	kompozičně významné stromy ve veřejném prostranství
	specifická vegetační plocha ve stavebním bloku
	park ve volné zástavbě - přibližné vymezení
	specifická vegetační plocha ve dvoraně budovy NNŽ
	specifická vegetační plocha ve stavebním bloku - přibližné vymezení veřejně přístupný park
	významné veřejné prostranství
	pobytové prostranství ve vazbě na plochu zeleně
	doporučené umístění lokální dominanty
	specifické nároží do vzdálenosti 6 m umožňuje: ustoupit od rohu bloku či jiné architektonické ztvárnění nároží / přesahnout stavební čáru či vykonstruovat část stavby
	požadovaná / doporučená realizace zástavby s vegetačními střechami
	požadovaná parková plocha ve stavebním bloku

	stavební čára - uzavřená
	stavební čára - otevřená
	stavební čára - volná
	stavební čára - uzavřená nebo otevřená
	stavební čára - uzavřená nebo otevřená s možností ustoupení do 6 m
	přibližné rozhraní hodnot podlažnosti / typu stavební čáry
U01	identifikace uličního prostranství
N01	identifikace náměstí
P01	identifikace nestavebního bloku (významné plochy zeleně)
x m²	výměra bloku
B01	identifikace stavebního bloku
x m²	výměra bloku
x m²	maximální výměra HPP
PZ %	procento zahrad bloku
VP %	procento veřejně přístupné části bloku
Výškové hladiny dle PSP - vztaženo ke stavební čáře a úrovni ulice	
III	hladina III (0 m - 12 m)
IV	hladina IV (9 m - 16 m)
V	hladina V (12 m - 21 m)
VI	hladina VI (16 m - 26 m)
VII	hladina VII (21 m - 40 m)
VIII	hladina VIII (nad 40 m)
x NP	podrobnější specifikace - maximální podlažnost
V: x NP	podrobnější specifikace - maximální podlažnost lokální dominanty

	rozhraní hodnot výškových hladin
INFRASTRUKTURA	
600/ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	
	komunikace - sběrná - 50 km/h (stav/návrh)
	komunikace - sběrná - 30 km/h
	komunikace - obslužná - zóna 30
	komunikace - obytná zóna
	komunikace - pěší zóna
	tunel (podchod)
	požadované propojení - přibližné vymezení
	požadované (bezmotorové) propojení - přibližné vymezení
	doporučené (bezmotorové) propojení - přibližné vymezení
	požadované/doporučené (bezmotorové) napojení bloku
	tramvajová trať (osa kolejí)
	zastávka autobusová (odstavy)
	zastávka tramvajová (smyčka)
800/ VEŘEJNÁ VYBAVENOST	
	označení (části) bloku s umístěním zařízení školství
	označení bloku s umístěním zařízení kultury
	označení bloku s umístěním zařízení obchodu
	označení bloku s umístěním zdravotní vybavenosti
	označení bloku s umístěním sportovní vybavenosti
	veřejně přístupná venkovní sportoviště (s možným režimovým opatřením)
	označení bloku s umístěním sociální vybavenosti

	požadovaná hrana zástavby s veřejnou vybaveností v parteru
	doporučená hrana zástavby s veřejnou vybaveností v parteru
OSTATNÍ	
	hranice území specifického projektu
★	možnost výměny HPP v rámci stavebních bloků za podmínky podrobnějšího urbanistického řešení prověřeného architektonickou soutěží
★ ★	pouze za předpokladu umístění ZŠ Habrová v bloku CG - Jarov
POZNÁMKY	
⑦	Specifický projekt konverze historické budovy nákladového nádraží určený k dalšímu podrobnému prověření v návaznosti na memorandum o spolupráci, uzavřené mezi dotčenými aktéry.
②	Specifický projekt veřejné vybavenosti s požadavkem na umístění základní školy (3*9 tříd) v rámci konverze resp. dostavby budovy nákladového nádraží s přidruženým (sportovním) zázemím, určený k podrobnému prověření v rámci architektonicko-urbanistické soutěže. Regulativy stanovené studií mají ilustrativní charakter a budou upraveny na základě výsledků soutěže s ohledem na požadovaný stavební program školy a potřebu umístění další případné občanské vybavenosti, např. pro základní umělecké či středoškolské vzdělávání.
③	Specifický projekt veřejných (parkových) prostranství, určený k podrobnému prověření v rámci architektonicko-krajinářské soutěže. Řešené území projektu zahrnuje především P03, P06, U07 včetně nezbytných návazností, přičemž v detailu koncepce budou prověřeny i části P01, P02, U06, U13, U18 a P04-P10. Návrh studie představuje východisko pro zadání soutěže.

[illegible]

B Konzept

I. Vize

„Budoucnost patří aluminium!“

KKC NNŽ

Ukázali jsme si, jak důležitá a prospěšná může být přítomnost silné komunity pro město a jeho čtvrti. Dvojnásob to platí u nových rozvojových oblastí, kde se komunita teprve stabilizuje a bojuje s integrací nově vzniklých struktur do těch stávajících - příkladem může být rozvojová oblast Rohanský ostrov, kde se staví obrovské bytové a kancelářské domy za stovky milionů korun, ale hlavní cetrum aktivity není v rámci čtvrti samotné ale na jejím okraji u řeky - v poloformálním prostoru Přístavu 18600, který tam byl dávno předtím. Lidé tedy hledají způsoby, jak se identifikovat se svým bezprostředním okolím a návrh jejich prostředí by to měl reflektovat.

Rozvoj Nákladového nádraží Žižkov je jednou z největších rozvojových oblastí v Praze - po jeho dokončení bude na místě žít o 23000 lidí více - populace Prahy 3 tím naroste o více než čtvrtinu. Nejlepším způsobem, jak těmto lidem umožnit se s novým prostředím identifikovat a „přivlastnit“ si ho, je nabídnout jim prostor, kde mohou tuto identitu sdílet a podílet se na její tvorbě. A jaký jiný prostor jim nabídnout, než ikonickou budovu Nákladového nádraží Žižkov. Současný plán počítá s tím, že se hlavní budova stane centrem čtvrti a že do sebe pojme rozličné funkce od vzdělávacích až po kulturní. V rámci návrhu chci nabídnout vizi, která tomuto konceptu dá ucelenou podobu. Z hlediska programu bude zásadní komunitní aspekt - ten se přirozeně hodí k programu zamýšlenému v rámci urbanistické studie - tedy kulturní náplní. Komunitné rozměry zajistí to, že se budova stane srdcem čtvrti nejen formálně, nakoale doopravdy. Zároveň má potenciál vdechnout nejen nové čtvrti, ale celému Žižkovu novou moderní energii a nabídnout prostory, které budou podporovat Žižkovskou identitu a hrdost a tedy podporovat identifikaci se čtvrtí.

Konverze

Metodou práce bude tedy konverze historické stavby na nový, aktuální účel. Důležitým aspektem bude zachování hodnot, které ze stavby dělají významnou technickou památku - v tomto případě je to zejména charakter skladů, unikátní konstrukce a liniový tvar rytmičovaný ocelovými můstky.

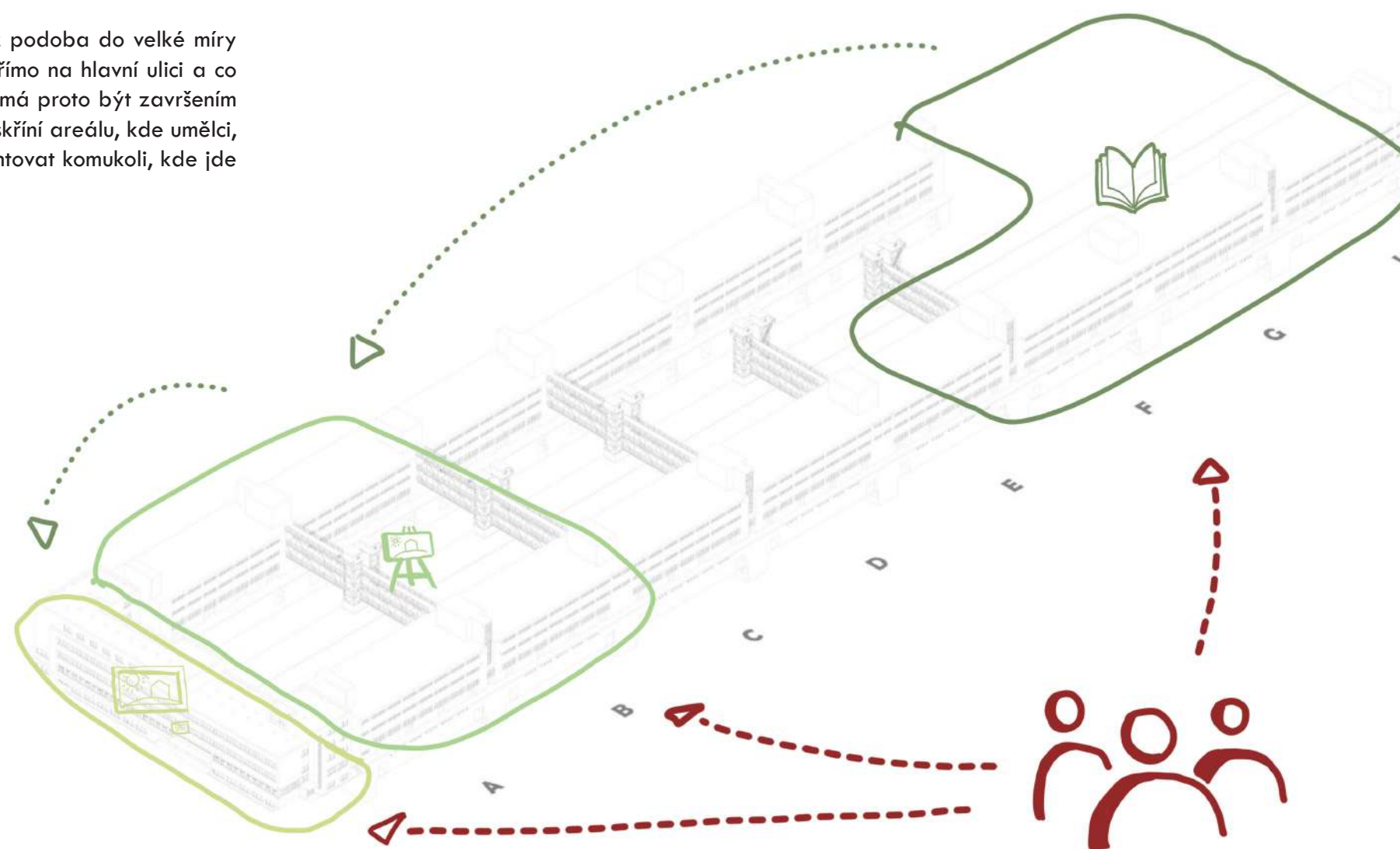
II. Základní koncept

Základním principem, kterým se centrum bude řídit, je princip koncentrace různých fází kulturní tvorby do jednoho areálu. V zadních sekcích vznikne základní či střední škola ke které se přidruží i základní škola umělecká, případně jiné instituce tohoto typu. Tím vznikne první pilíř - tedy vzdělávání.

V čelních sekcích, které budou nejlépe propojené a které jsou v rámci areálu na pomezí lokálních a městských vztahů, vznikne kluster funkcí, která budou podporovat a kombinovat umělecké a kulturní činnosti. Centrum by mělo dát možnost začínajícím Žižkovským umělcům odrazit se od země a začít tvořit - ať už v oblasti hudby, výtvarného umění, divadla či jiné umělecké formy. Tvoří tak druhý pilíř procesu - tvorbu.

Čelní budova samotná je místem vstupu do areálu, místem jehož podoba do velké míry reprezentuje podobu celého areálu, díky tomu, že se nachází přímo na hlavní ulici a co víc, na konci důležité žižkovské osy Olšanské třídy. Tato budova má proto být završením celého procesu a třetím pilířem - prezentací. Má se stát výkladní skříní areálu, kde umělci, kteří zde tvoří mají zároveň prostor, kde mohou své umění prezentovat komukoli, kde jde nebo projíždí kolem.

Tímto způsobem areál umožní uměleckou realizaci ve všech fázích - vzdělávání, tvorbě i prezentaci. Na všech těchto fázích se nedílně podílí i komunita, které to zároveň pomáhá se aktivizovat a identifikovat se s místem, kde žijí skrze jeho lokální umění.

III. Schémata

Požadavky

Na území se vztahuje množství limitů a požadavků, které návrh musí vzít v potaz. V prvé řadě jsou to prostupy, které zajišťují provázanost území a snadný pohyb skrz něj. Zároveň, díky centrální poloze budovy, se počítá s umístěním vybavenosti v kontinuálním aktivním parteru. Urbanistická studie zde také definuje některá využití, se kterými se do budoucna počítá - je to vzdělávání, zdravotnictví, kultura a ochod.

Nedávný vývoj také naznačuje, že o obsazení hlavní budovy má zájem Národní filmový archiv - pro českou filmovou tvorbu a kulturu obecně, významná instituce.

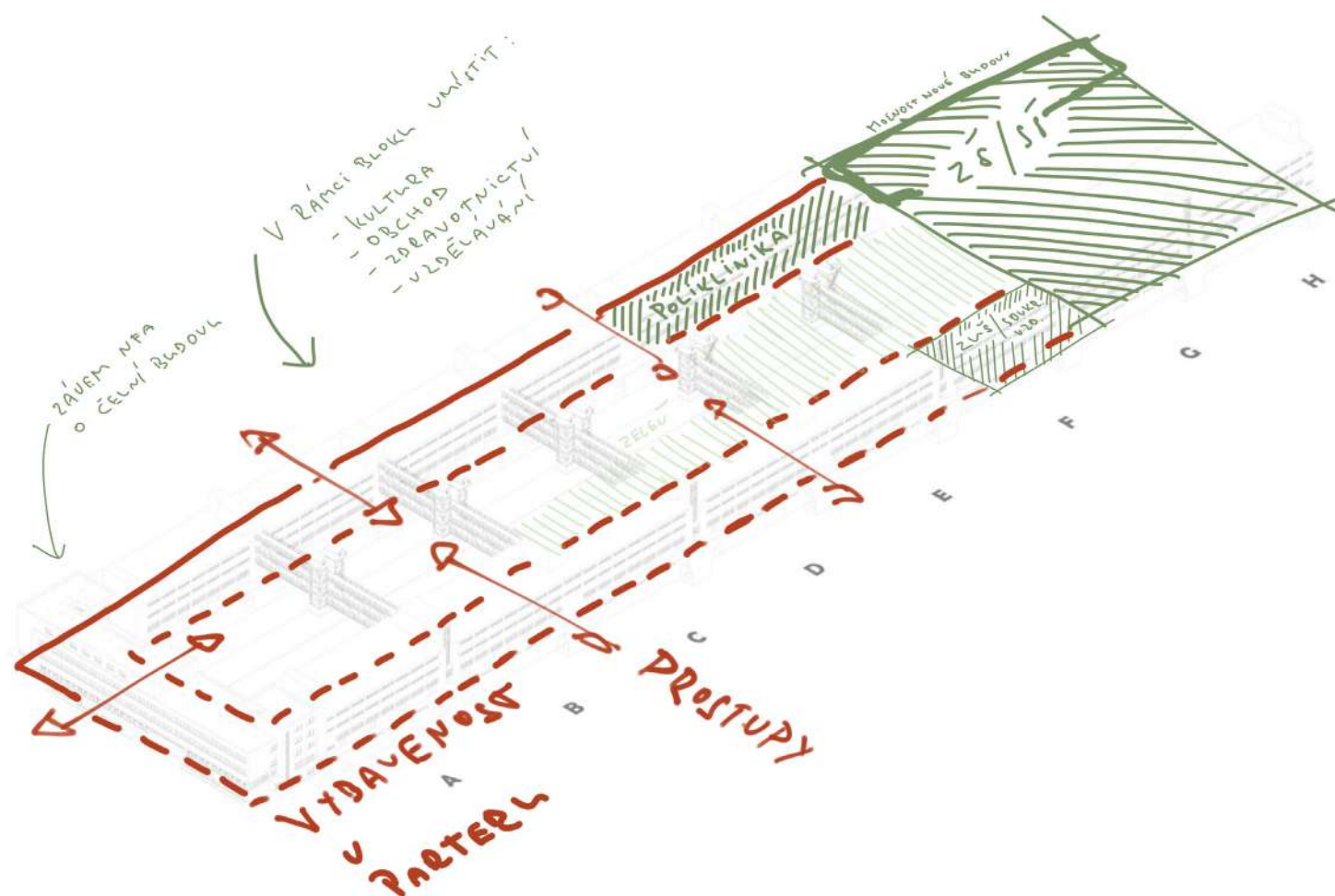
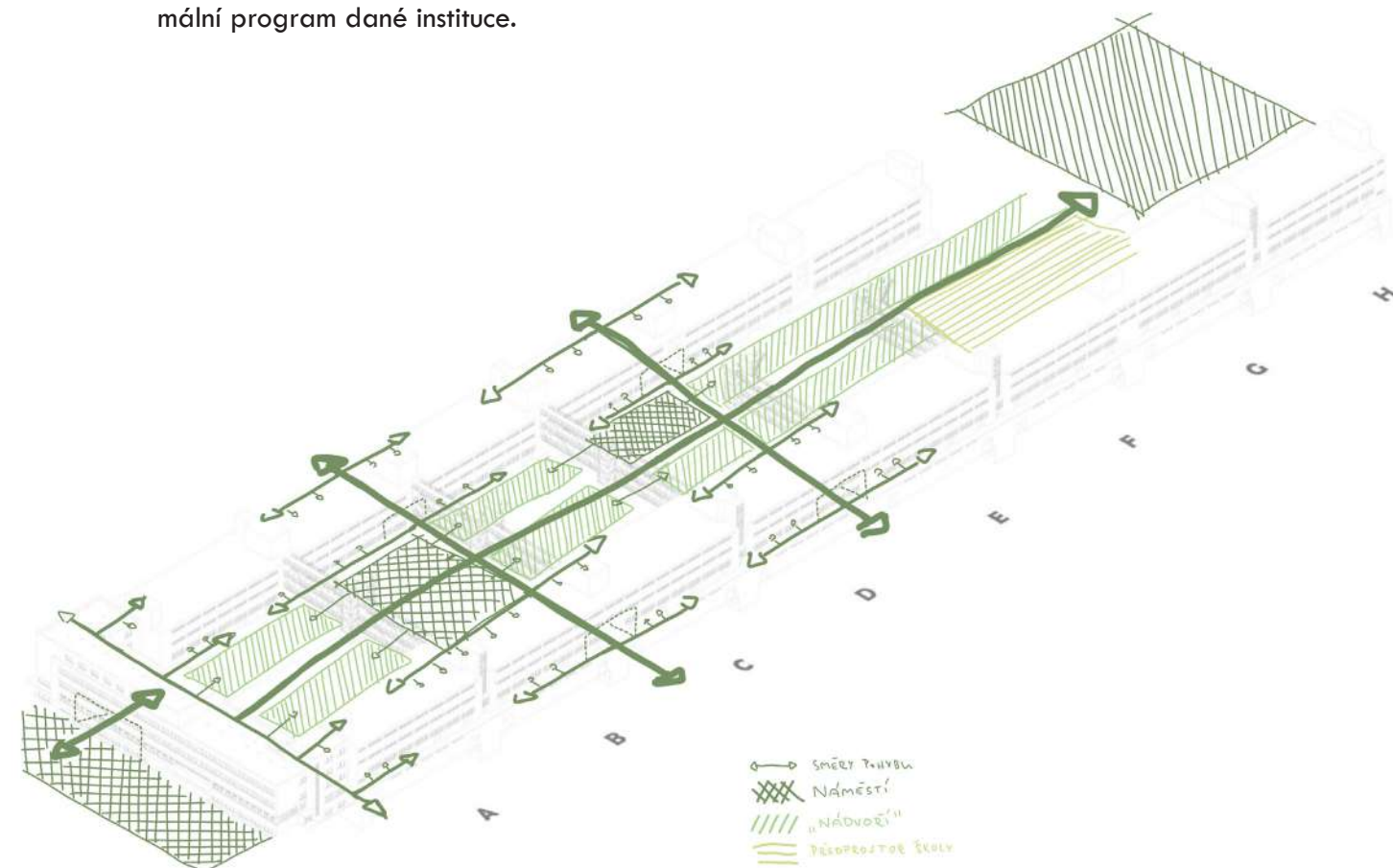

Schéma VP

Návrh veřejných prostranství se odvíjí od základních směrů pohybu odvozených od míst vstupu do areálu. Od hlavního vstupu v čelní budově vede podélný pohyb po původních nakládacích perónech - zachovává se tak logika a do jisté míry i genius loci původního účelu stavby. Střední perón slouží, jako krytá promenáda s dobrým přístupem výhledy po celém areálu, boční perony pak fungují, jako boční ulice a zajišťují přístup k obchodům a službám. Vše je samozřejmě řešeno bezbariérově. Na křiženicích směrů pohybu vznikají náměstí, která se zvyšují na úroveň peronů a dopňují systém mezi dvěma velkými náměstími na dvou koncích areálu.

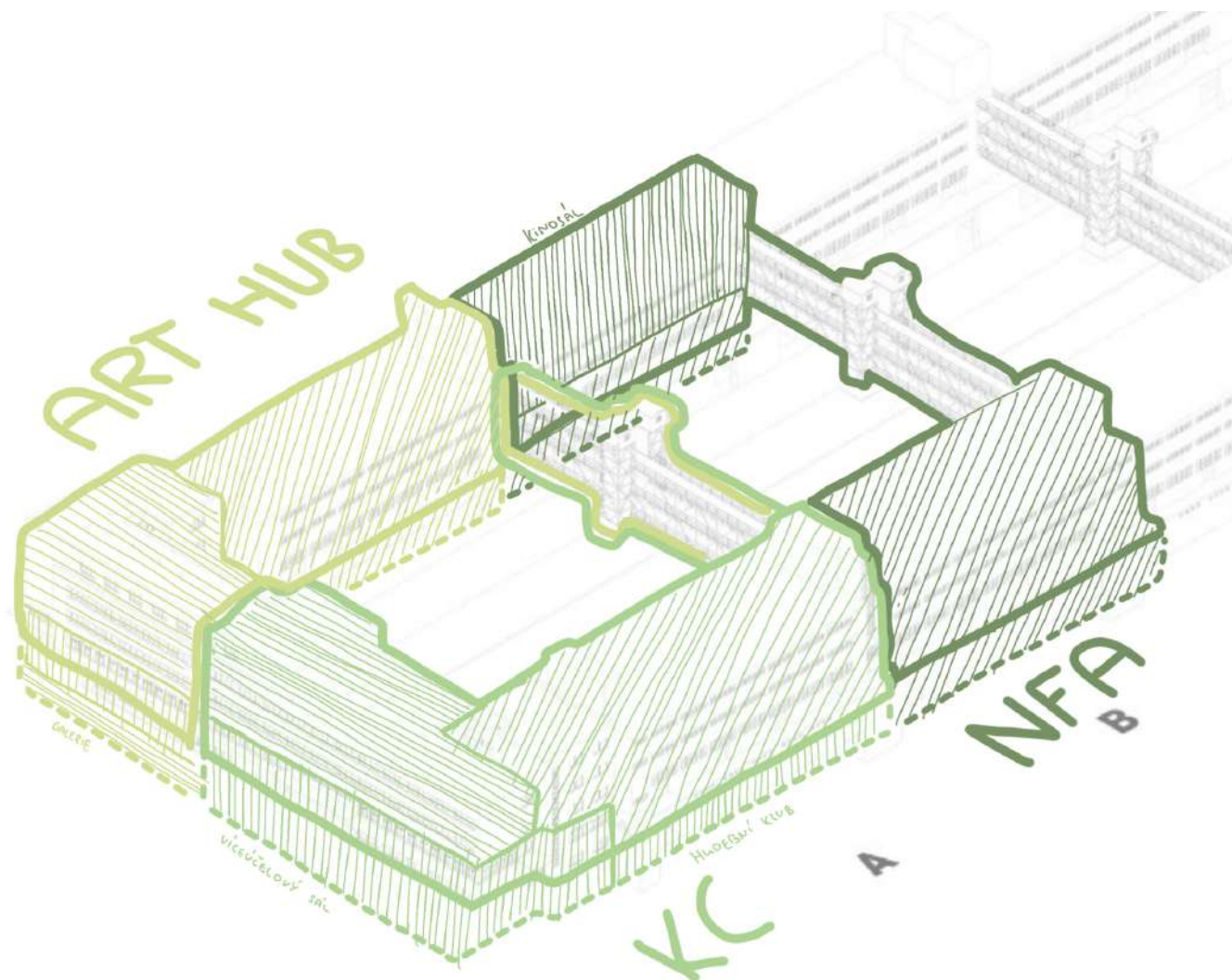
V meziprostorech bývalého kolejiště vznikají „nádvoří“ - předporstory institucí či obchodů, které slouží, jako klidné zóny, kde se může realizovat venkovní formální či neformální program dané instituce.

Funkční členění

Předmětem řešení bude hlavní budova a první čtyři moduly skladovacích hal. Toto semknutí institucí umožňuje koordinaci napříč nimi a podporuje komunitní charakter areálu. Koncept hlavní budovy, jako výkladní skříně areálu, neumožňuje umístit zde NFA. Ta místo toho dostane dva moduly, které obemykají centrální náměstí areálu. Do nich se umístí jednak archivní prostory, hlavně ale návštěvnické centrum, badatelný a administrativní sekce. také se sem přemístí kino Ponrepo, které tím značně navýší svou kapacitu.

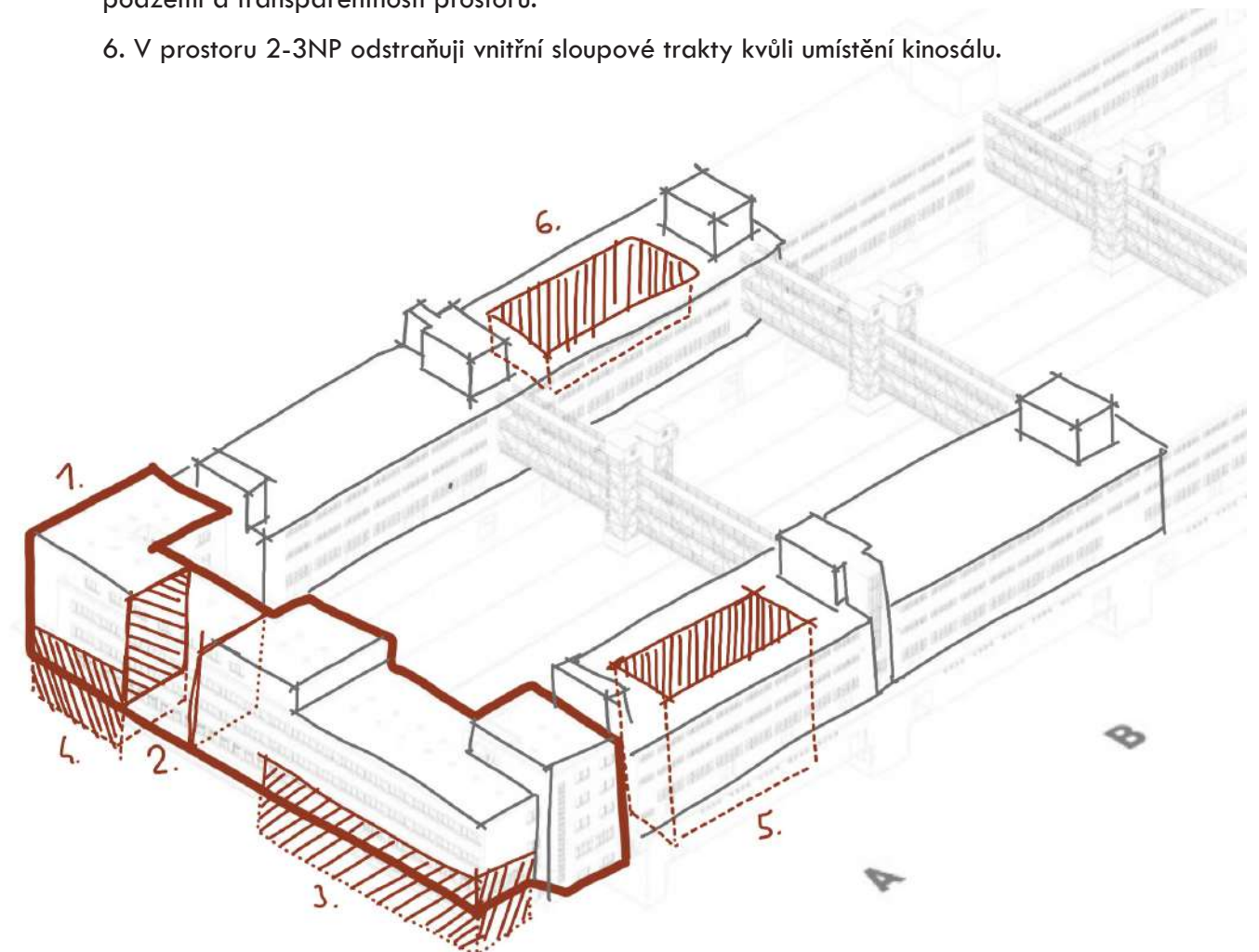
Dvě sekce blíže k hlavní budově jsou vyhrazeny pro komunitní centrum a art hub. Vzhledem k tomu, že programy těchto dvou institucí se budou výrazně prolínat, je žádoucí, že jsou propojeny sdíleným spojovacím můstkem. Každá z institucí si zabírá část hlavní budovy, kterou využije pro realizaci svého programu - vznikne zde galerie a víceúčelový sál.

Významné zásahy do konstrukce

V rámci procesu konverze je potřeba na některých místech zasáhnout nebo úplně změnit původní konstrukci. Jedná se často o vyvažování, mezi důslednou realizací nového programu a respektem k původním hodnotám. V návrhu bylo myšleno na obě strany a výsledkem je kompromis mezi oběma pohledy (nutno dodat, že z čistě památkářského hlediska bezpochyby problematický).

1. Přestavba čelní budovy - díky vytvoření rozměrného průchodu je budova rozdělena na dvě části. Zároveň se ve spodních patrech realizují intervence které změní výraz a nároky budovy v těch místech. Tyto změny se dají jen těžko propojit s původním výrazem budovy a tak je v návrhu očištěna pouze na skelet a přizpůsobena novému programu.
2. Hlavní vchod do areálu nabírá velkorysých rozměrů, jelikož jde o nejen fyzické ale i vizuální pokračování osy Olšanské třídy.
3. Víceúčelový sál vyžaduje odstranění a nadstavení sloupů vnitřního traktu v nižších podlažích
4. V prostoru galerie dochází k odstarnění části nosných desek 1NP.
5. V prostoru komunitního centra odstraňují vnitřní sloupový trakt kvůli hudebnímu klubu v podzemí a transparentnosti prostoru.
6. V prostoru 2-3NP odstraňují vnitřní sloupové trakty kvůli umístění kinosálu.

D Návrh

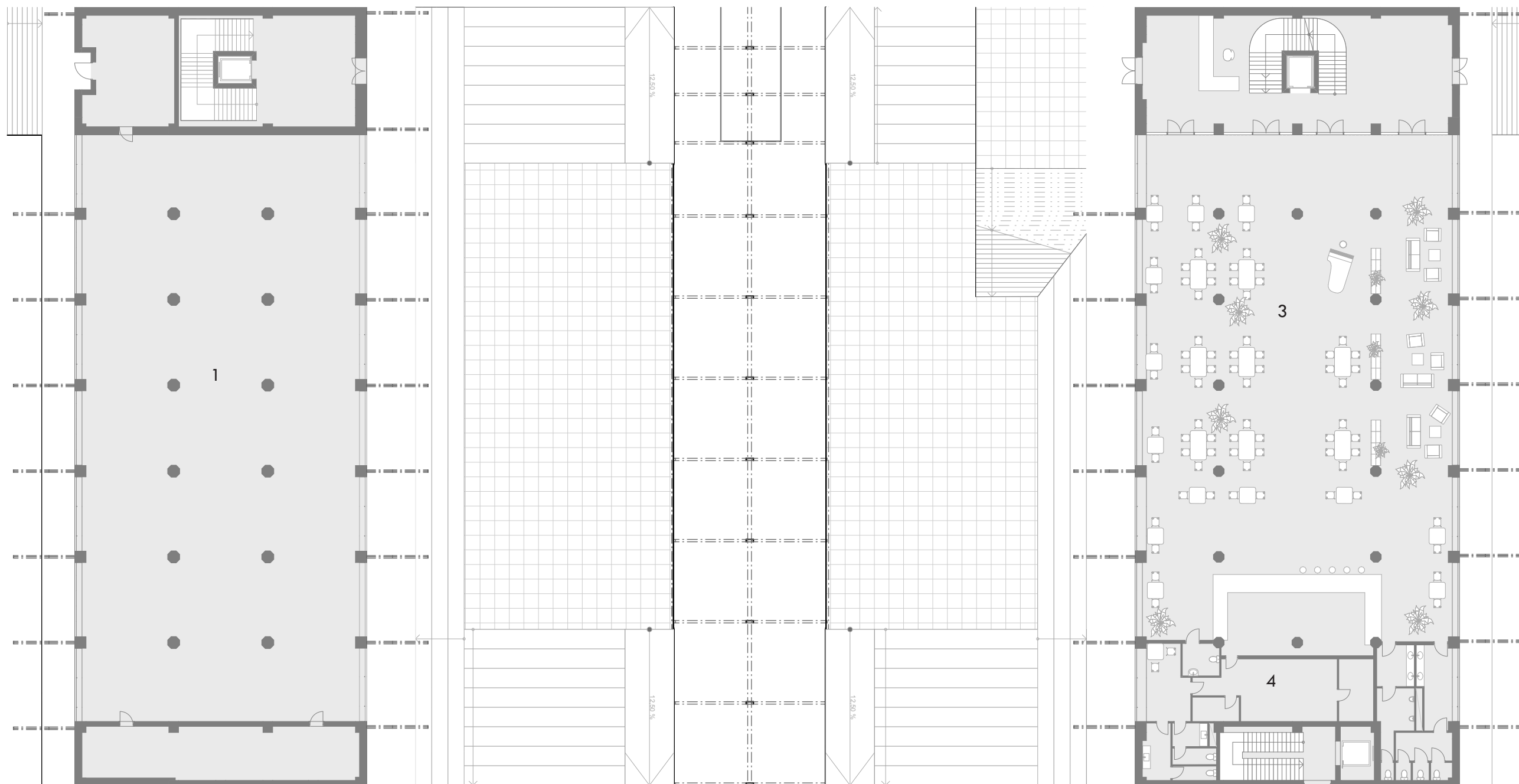

I. Komunitní centrum/Art hub

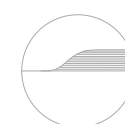
Dvě protilehlé sekce sousedící s hlavní budovou, náleží komunitnímu centru a art hubu. KC je organizováno kolem atria procházejícího celým domem, zajišťujícího dobrý přehled a transparentci. V parteru je umístěna komunitní kavárna a otevřený workspace s komunitní knihovnou. Vyšší patra jsou určena komunitním aktivitám - od klubových až po ty pohybové. Každé patro má své zázemí s kuchyňkou a společenskou místností. V suterénu se nachází hudební klub, který zároveň disponuje separátním vstupem z „nádvoří.“

V sekci art hubu se nacházejí primárně ateliéry a dílny a to buď pronajimatelné, nebo pro dočasné umělecké rezidence. V parteru je komerční prostor určený pro pronájem obchodním jednotkám. V suterénu se nachází nahrávací studio a zkušebny. Zároveň je zde sklad techniky, kterou, spolu se zaměstnanci, sdílí s provozem hudebního klubu a multifunkčního sálu. Provozy jsou propojeny pomocí podzemních spojovacích tunelů.

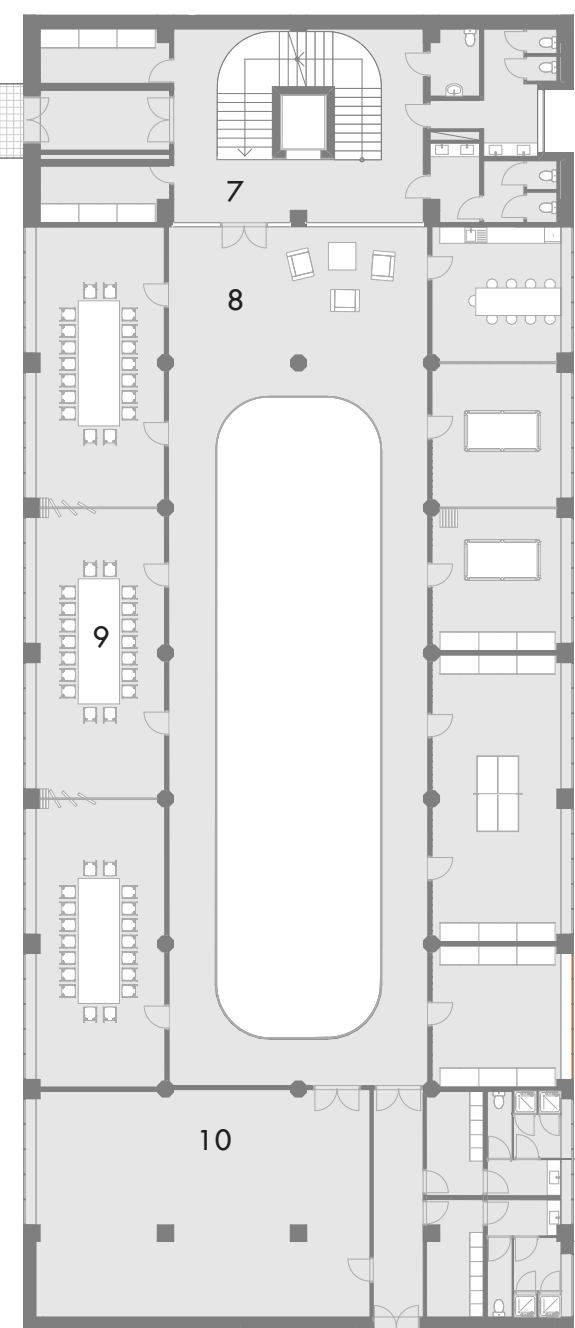
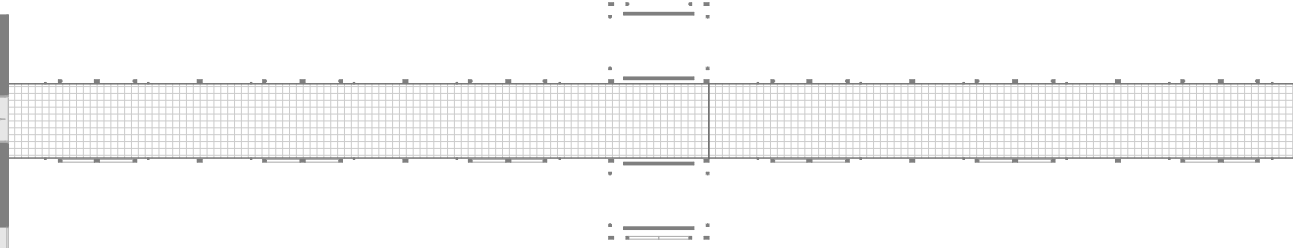
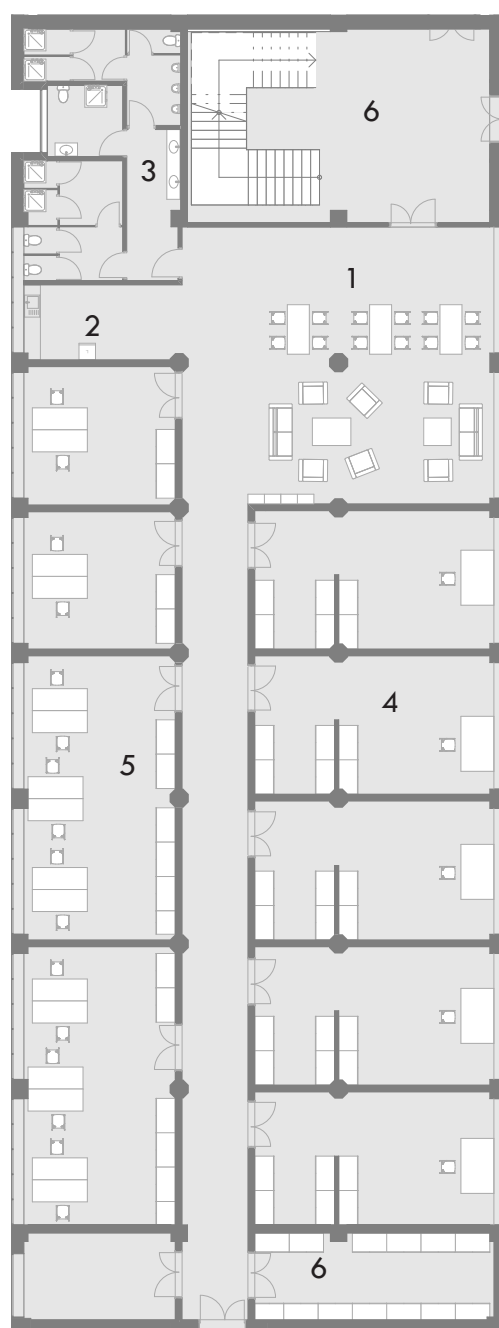

- 1_ Komerční prostor
- 2_ Vstupní hala
- 3_ Komunitní bistro
- 4_ Zázemí bistra
- 5_ Toalety

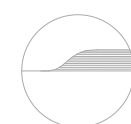
1:250

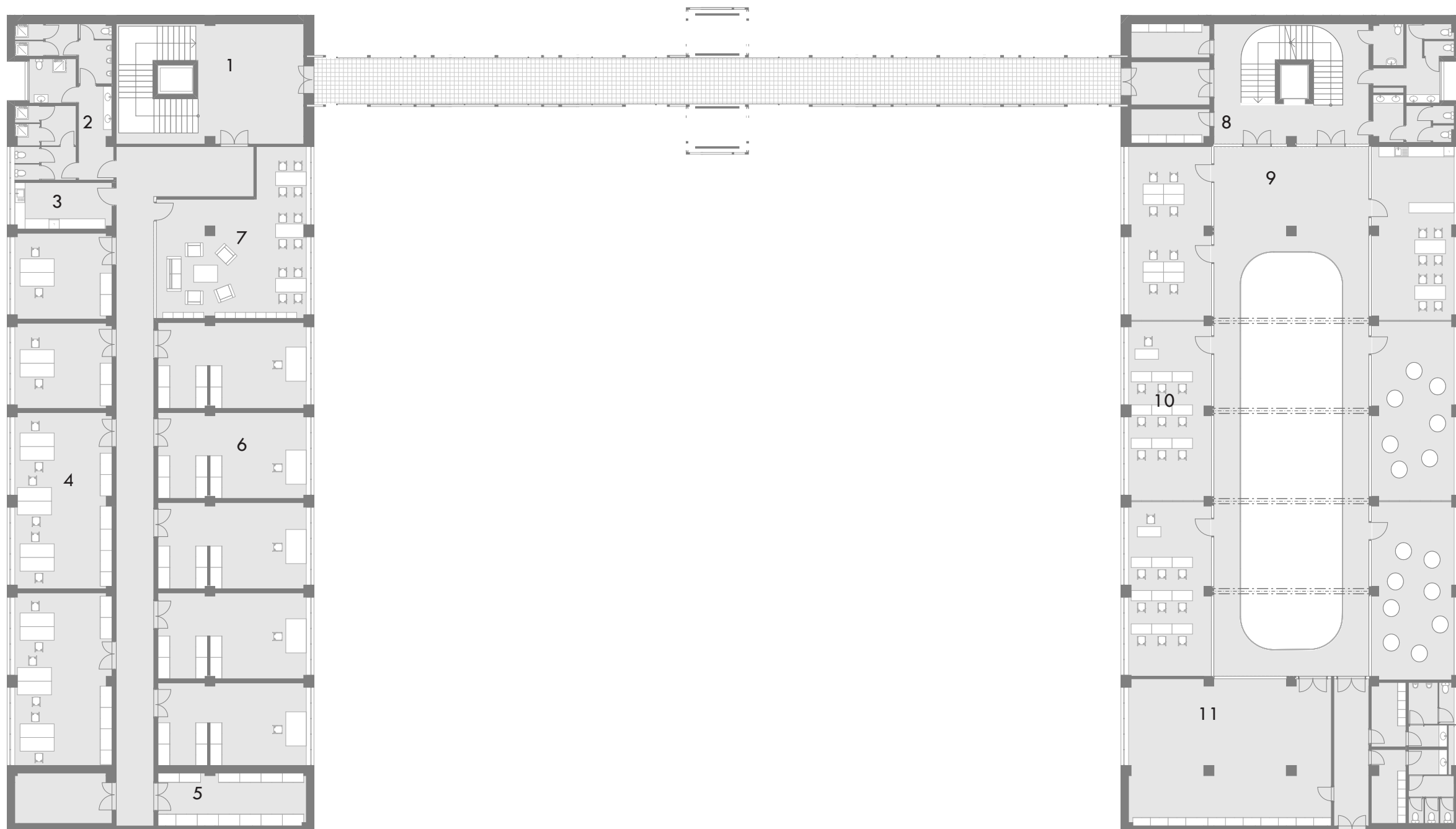
1_ Společenská místnost
2_ Kuchyňka
3_ Toalety
4_ Ateliéry
5_ Skupinové ateliéry

6_ Vstupní hala
7_ Vstupní hala
8_ Společenská místnost/ochoz
9_ Klubovny
10_ Prostor pro pohyb

11_ Šatny/toalety
12_ Sklad
13_ Toalety

1:250

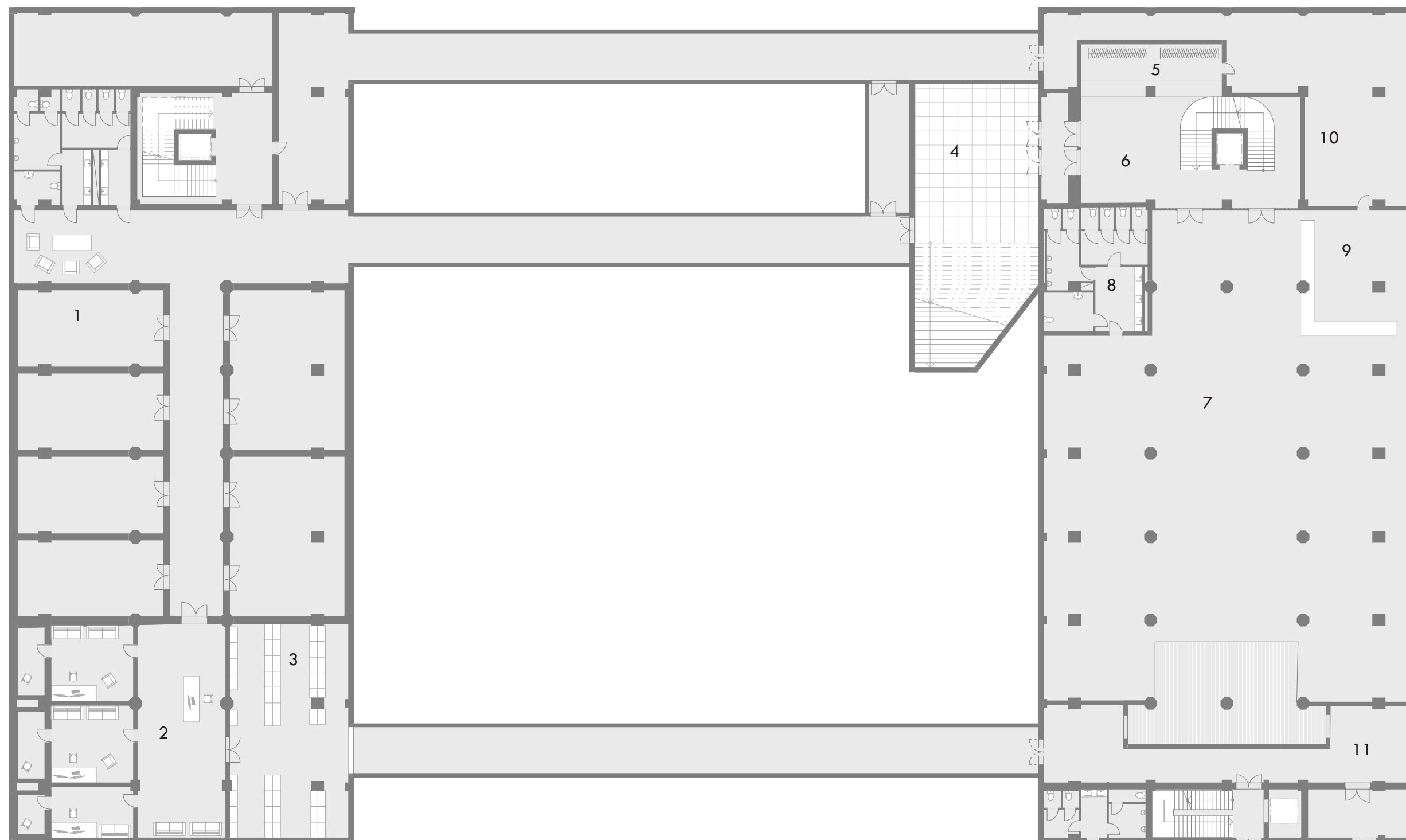
1_ Vstupní hala
2_ Toalety
3_ Kuchyňka
4_ Skupinové dílny
5_ Sklad

6_ Dílny
7_ Společenská místnost
8_ Vstupní hala
9_ Ochoz
10_ Učebny

11_ Prostor pro pohyb
12_ Šatny/toalety
13_ Kuchyňka

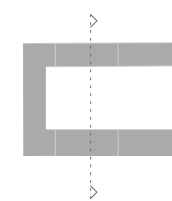
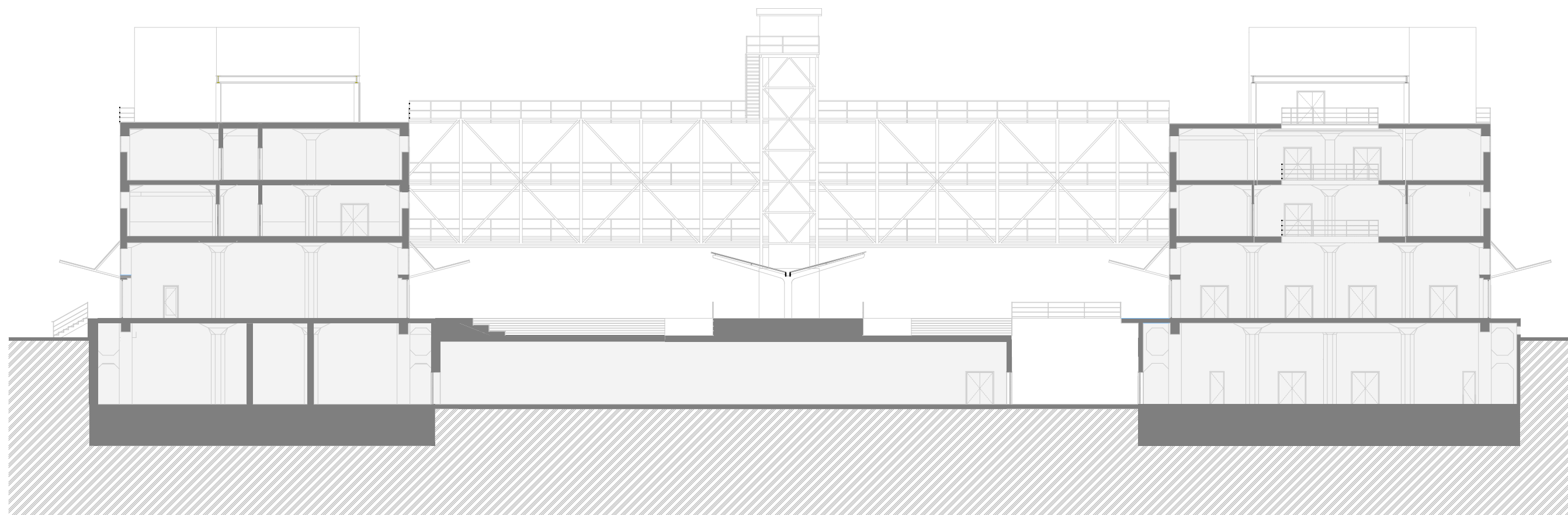
1:250

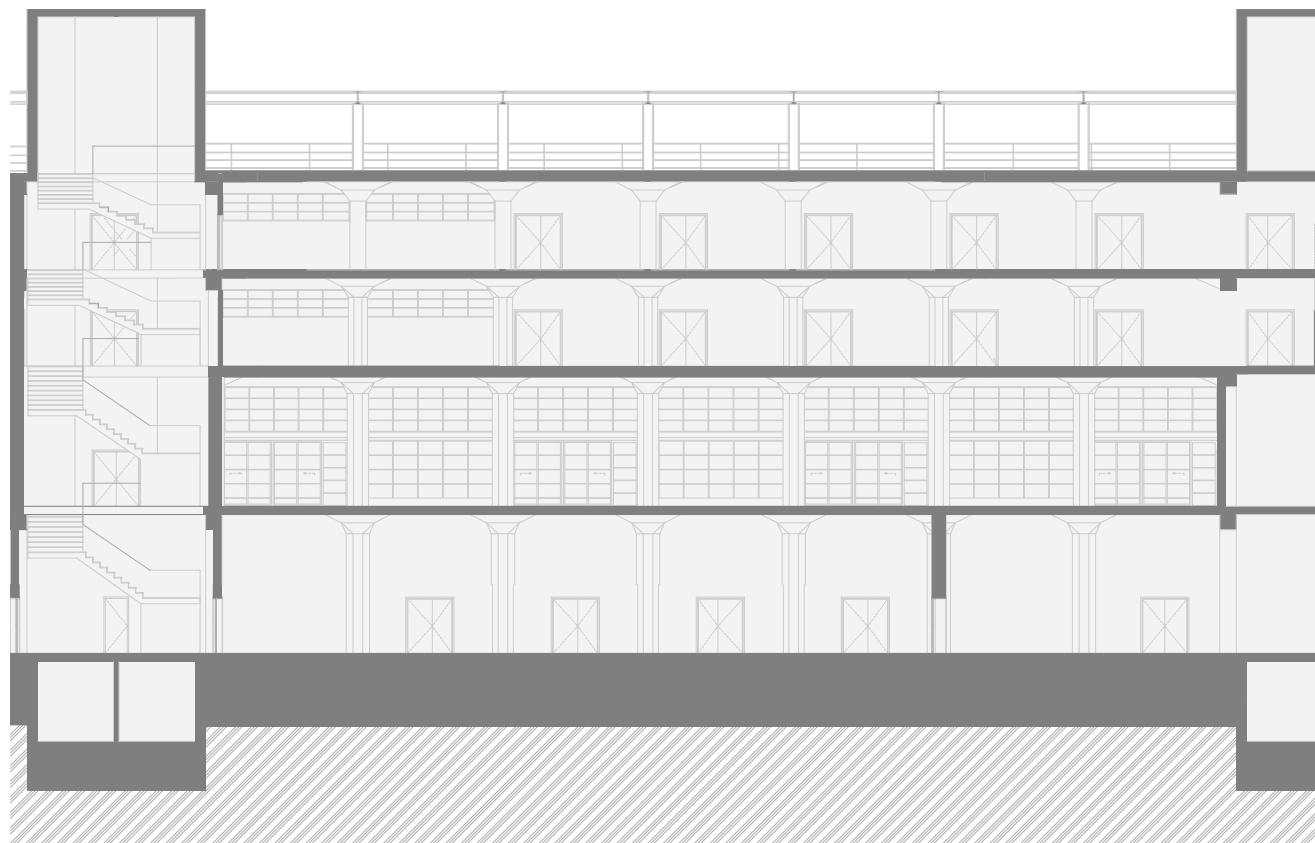
1_ Zkušebny	6_Foyer	11_Backstage
2_ Nahrávací studio	7_Hudební klub	
3_Sklad techniky	8_Toalety	
4_Vstupní předprostor	9_Bar	
5_Šatny	10_Zázemí baru	

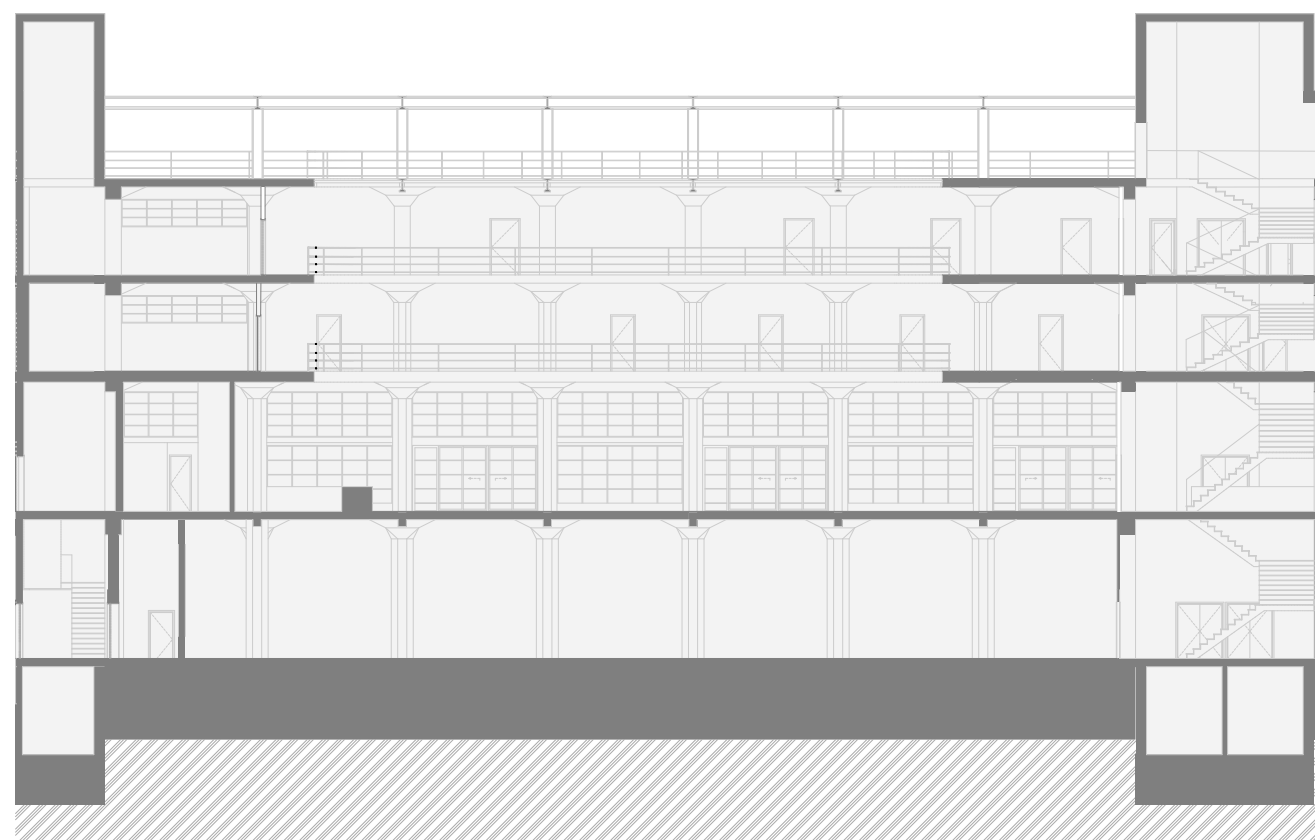
1:250

1:250

1:250

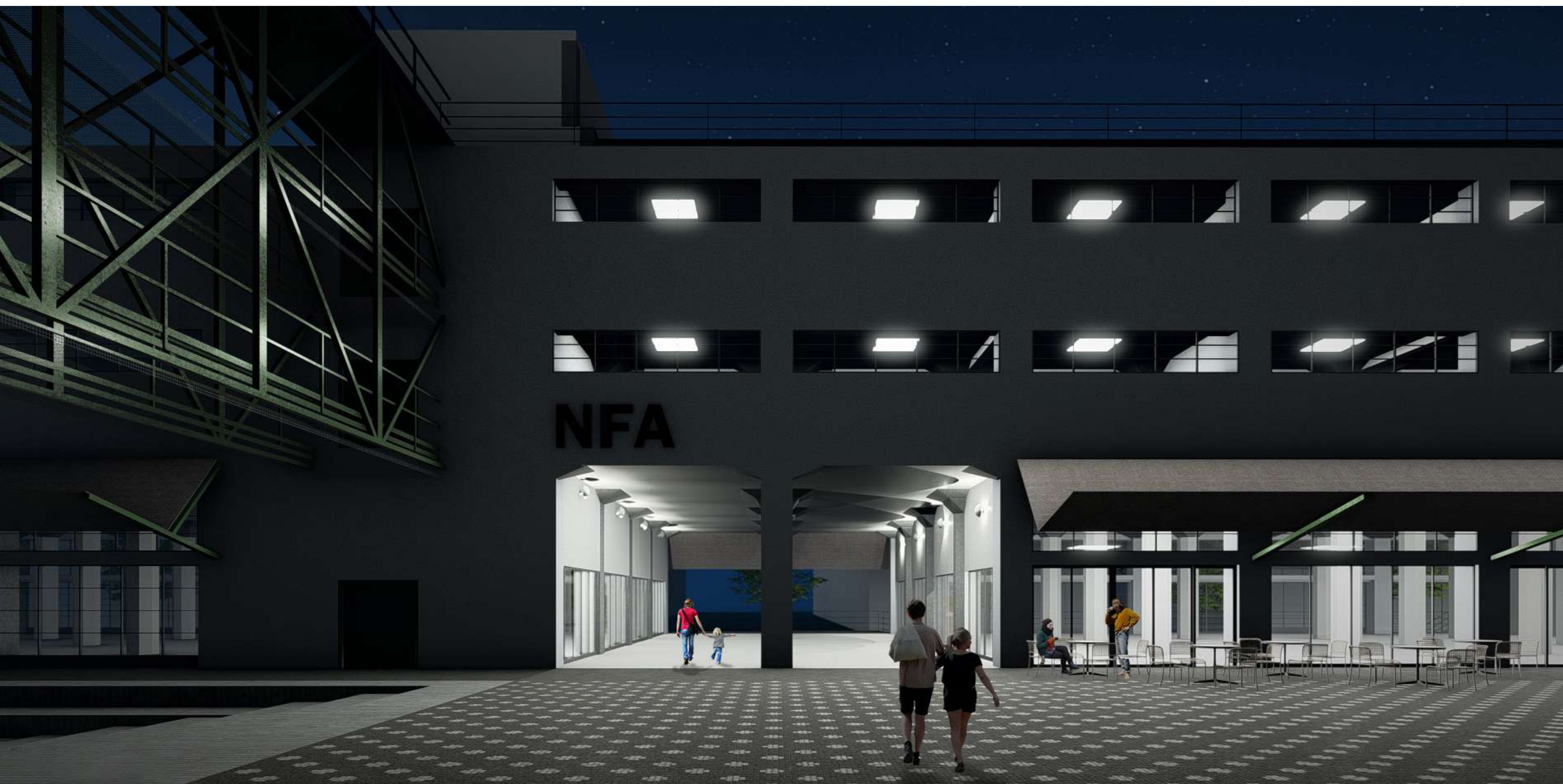
1:250

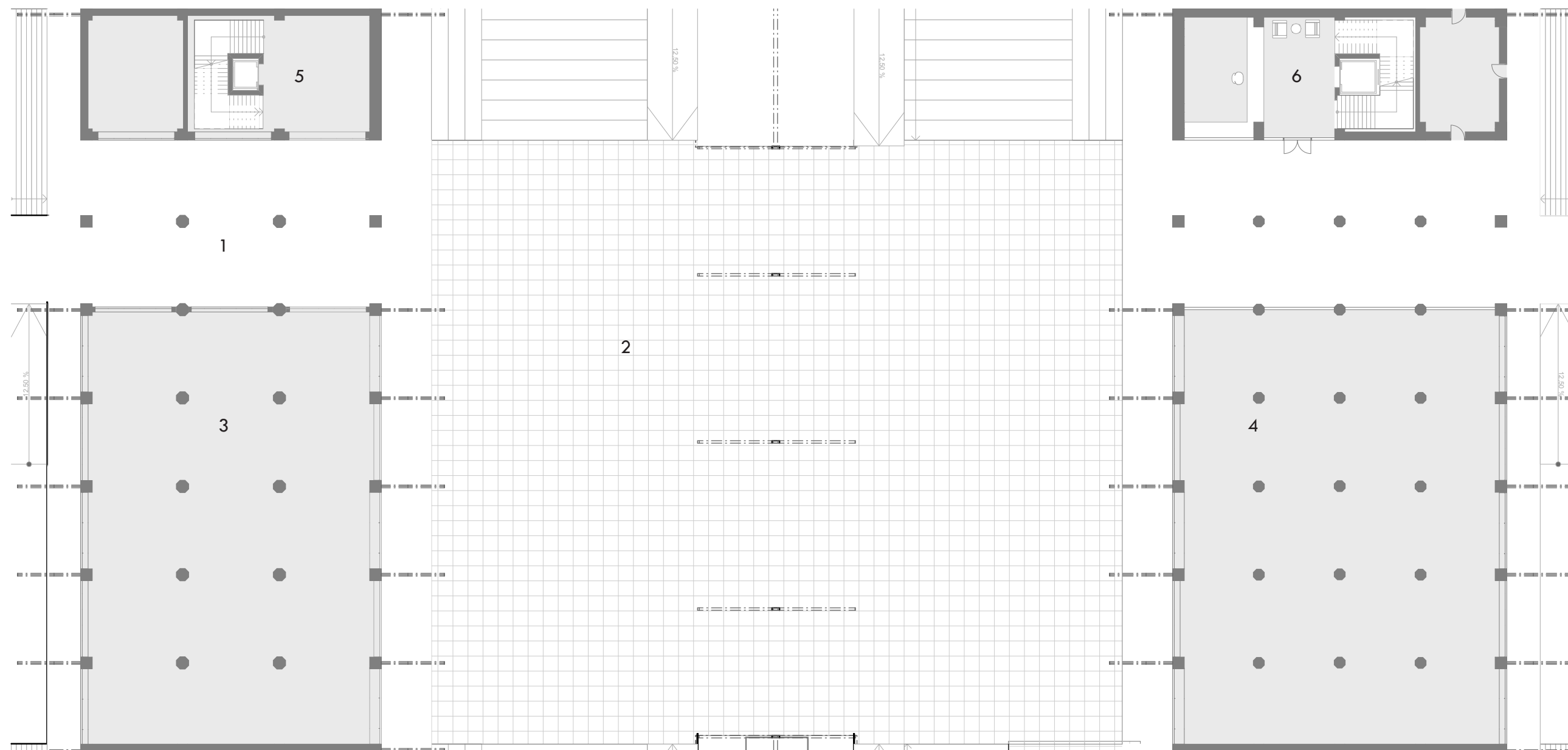

II. Národní filmový archiv

NFA se nachází ve dvou sekcích kolem hlavního prostranství. V suterénech obou budov jsou umístěny archivní prostory pro různé druhy archiválií. Také se zde nacházejí dílny a výzkumná pracoviště. V druhé podlaží jižní budovy najdeme návštěvnické centrum, kde se nacházejí badatelný, knihovna, malý kinosál a přednáškové sály. V třetím podlaží pak sídlí administrativa NFA.

V druhém a třetím podlaží severní budovy se nachází kino Ponrepo. Jeho součástí je kavárna a foyer s šatnami. Ve třetím podlaží se nachází promítací místnost a technické zázemí s pracovištěm. Pod oběma budovami prochází průchody vedoucí z ulice do vnitřku areálu.

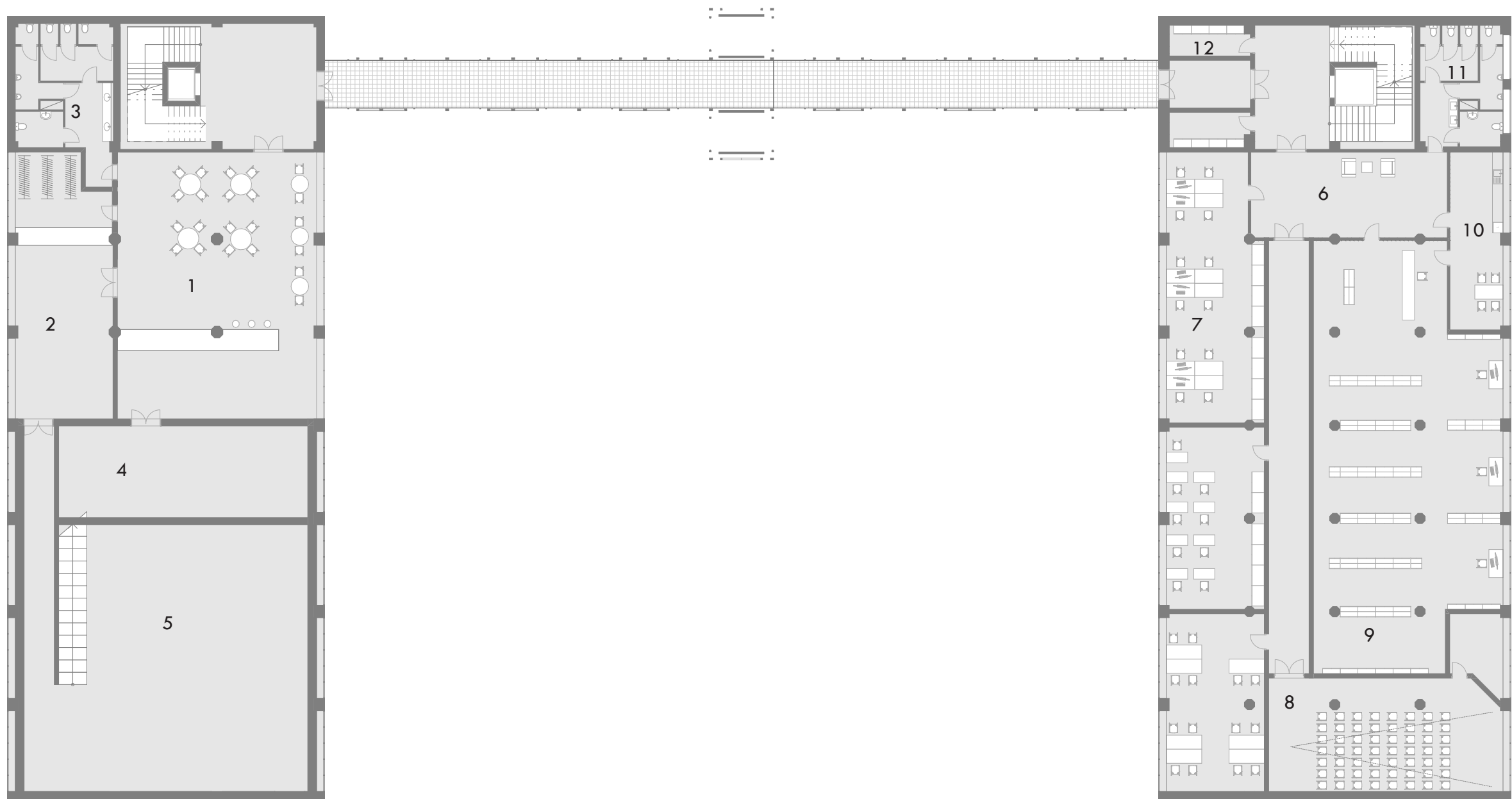

- 1_ Průchod
- 2_ Náměstí
- 3_Komerční prostor
- 4_Komerční prostor
- 5_Vstup do kina
- 6_Vstup do archivu

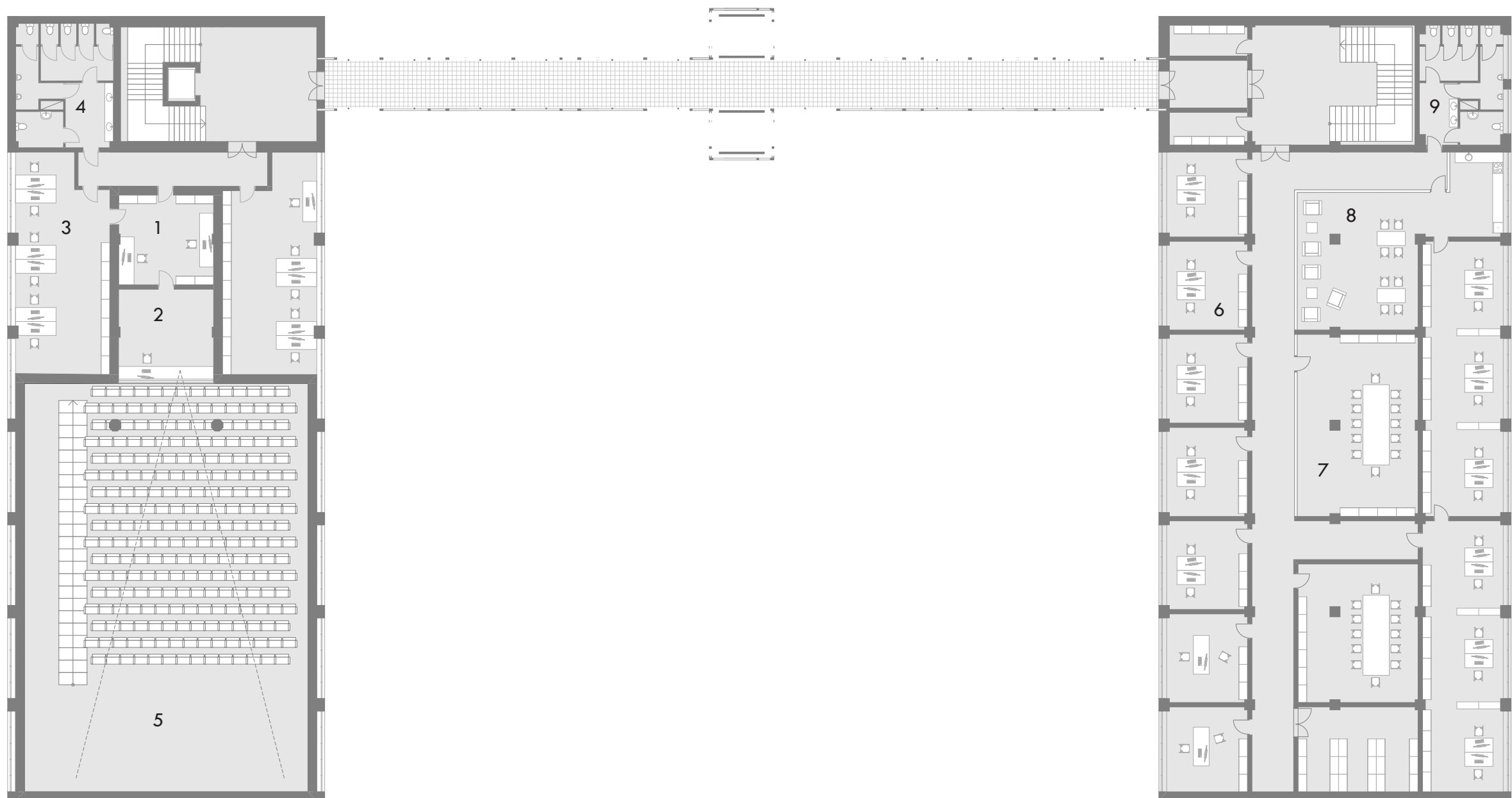
1:250

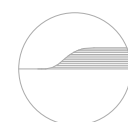
1_ Kavárna	6_Vstupní hala archivu	11_Toalety
2_ Foyer	7_Badatelny	12_Sklad
3_Toalety	8_Malý sál	
4_Zázemí kavárny	9_Knihovna	
5_Kinosál	10_Kuchyňka	

1:250

1_ Technická místnost	6_Kanceláře
2_Promítací místnost	7_Zasedací místnost
3_Pracovny	8_Kuchyňka/spol. místnost
4_Toalety	9_Toalety
5_Kinosál	

1:250

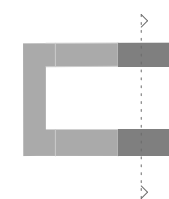
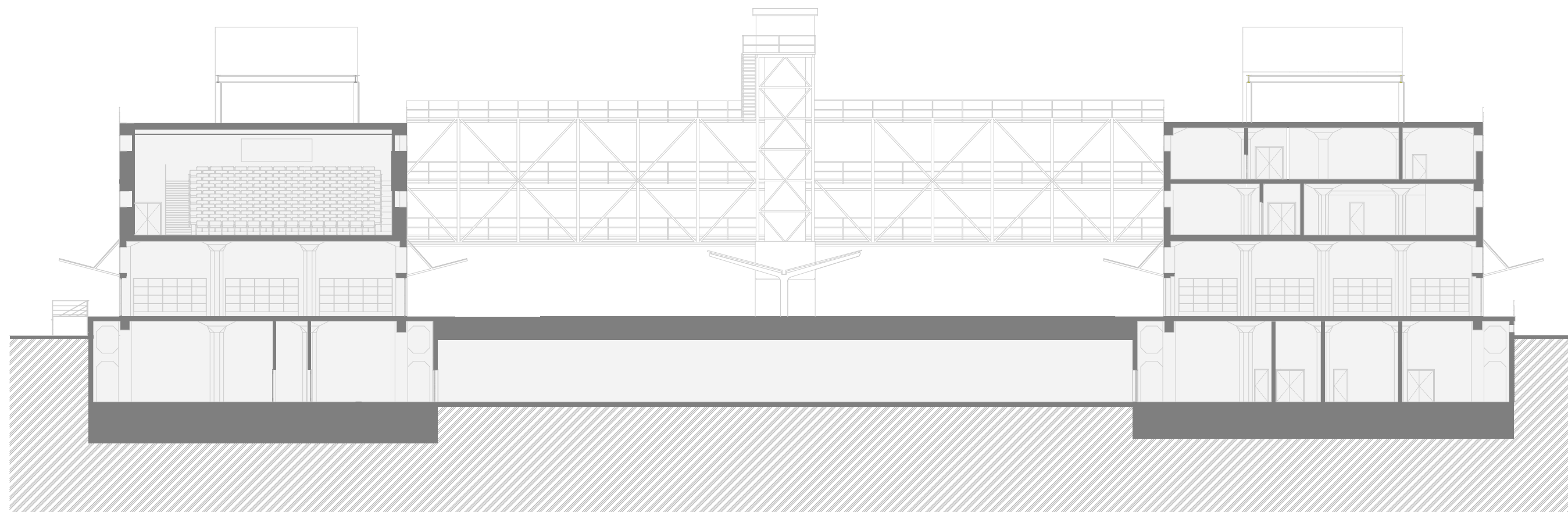
1_ Chodba
2_ Pracovna
3_Archiv
4_Toalety
5_Chodba

6_Technická místnost
7_Oddělené sklady
8_Velký sklad
9_Kuchyňka
10_Dílna

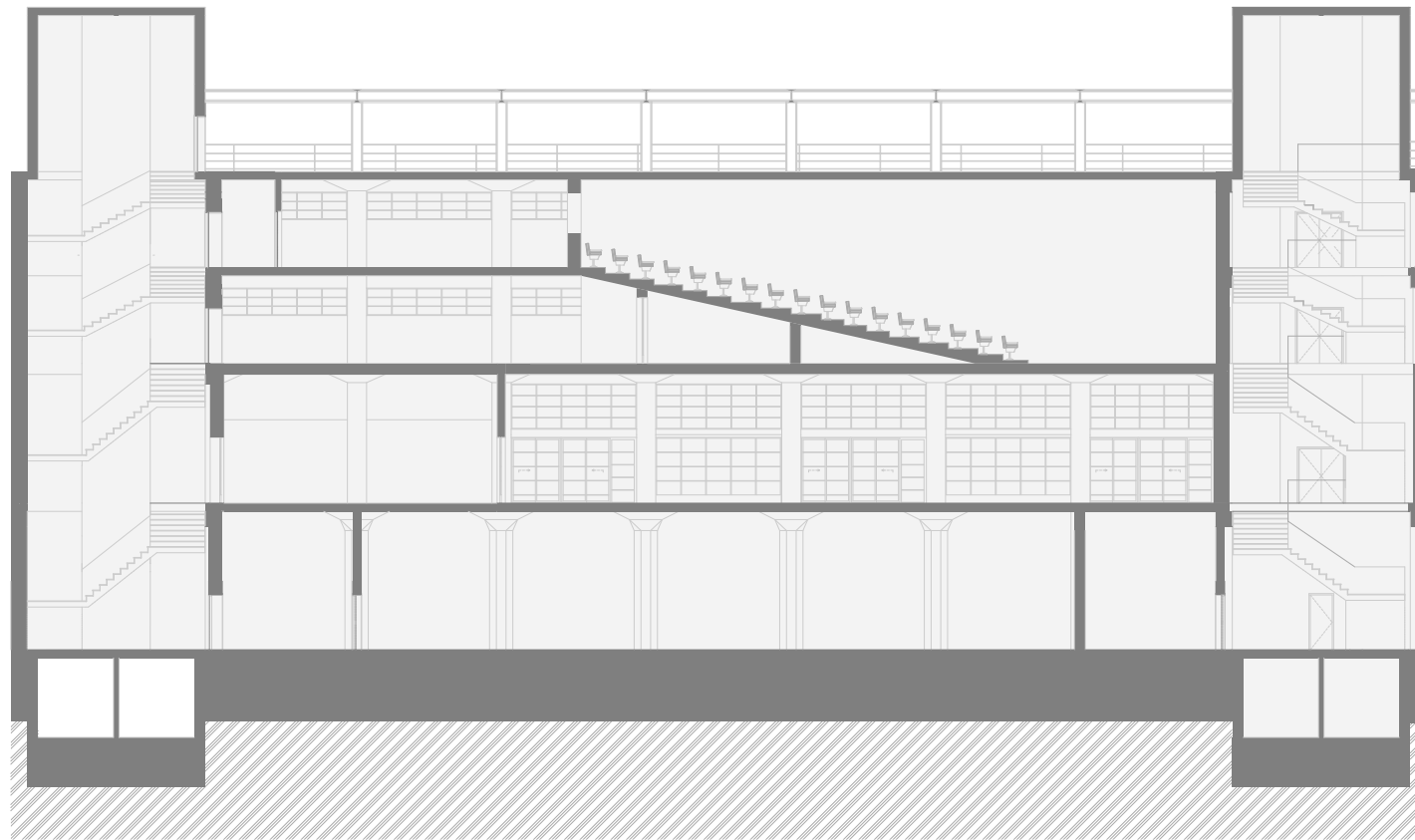
11_Promítací sál
12_Toalety

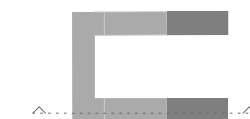
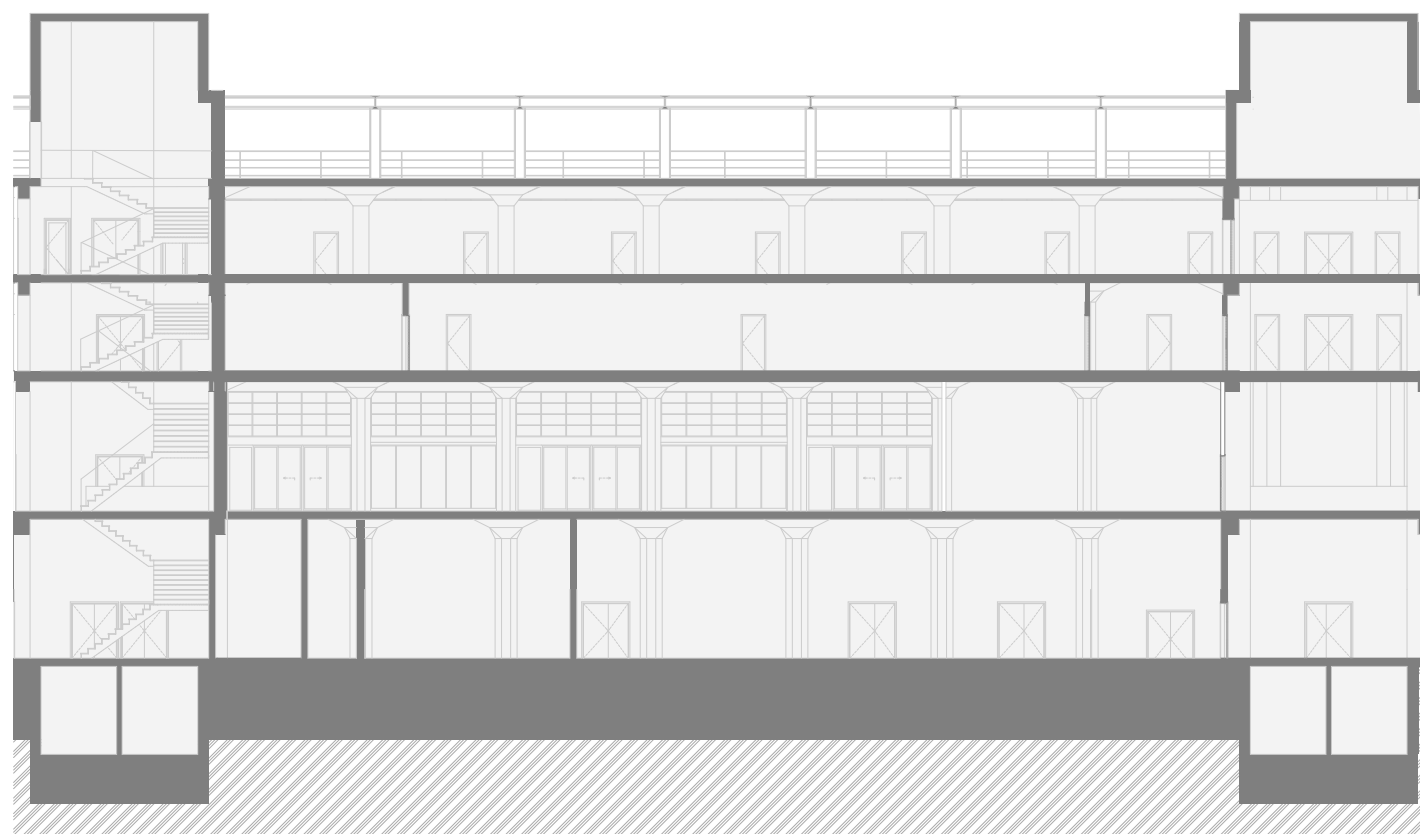
1:250

1:250

1:250

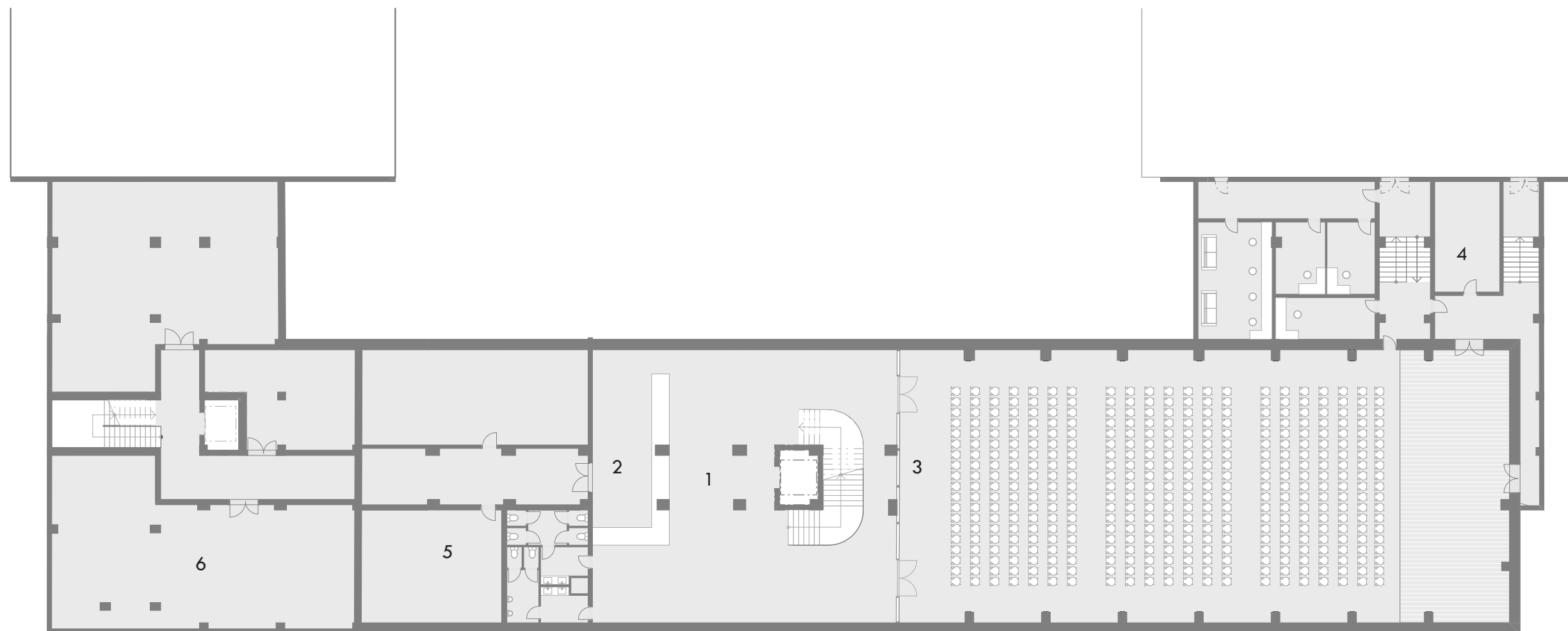
1:250

III. Hlavní budova

Jak již bylo řečeno, účelem hlavní budovy je fungovat, jako výkladní skříň areálu. K tomu slouží galerie umístěná na severním konci budovy a multifunkční sál, umístěny na tom jižním. Oba prostory sahají přes několik pater a v místě kontaktu s terénem jsou prosklené tak, aby bylo z pohledu chodce vidět dovnitř. V druhém podlaží je pak v jižní části umístěné daycare centrum, provozně oddělené od zbytku komunitního centra, a konzultační místnosti. O podlaží výše jsou pak umístěné kanceláře administrativy KC.

V severní části se na druhém podlaží nacházejí místnosti pro workshopy a skupinovou výtvarnou tvorbu. O podlaží výše je pak rovněž administrativní. Obě sekce jsou v místě průchodu spojeny ocelovým můstkem, který napodobuje ocelové spojovací můstky dále v areálu. Hlavní vertikální komunikací je zde schodiště v jižní části, přes které se zároveň dostaneme do šaten, foyer a baru náležícímu k multifunkčnímu sálu. Obě sekce jsou zároveň fyzicky i provozně napojeny na křídla pomocí vložených ocelových lávek.

1_Foyer

2_Bar

3_Multifunkční sál

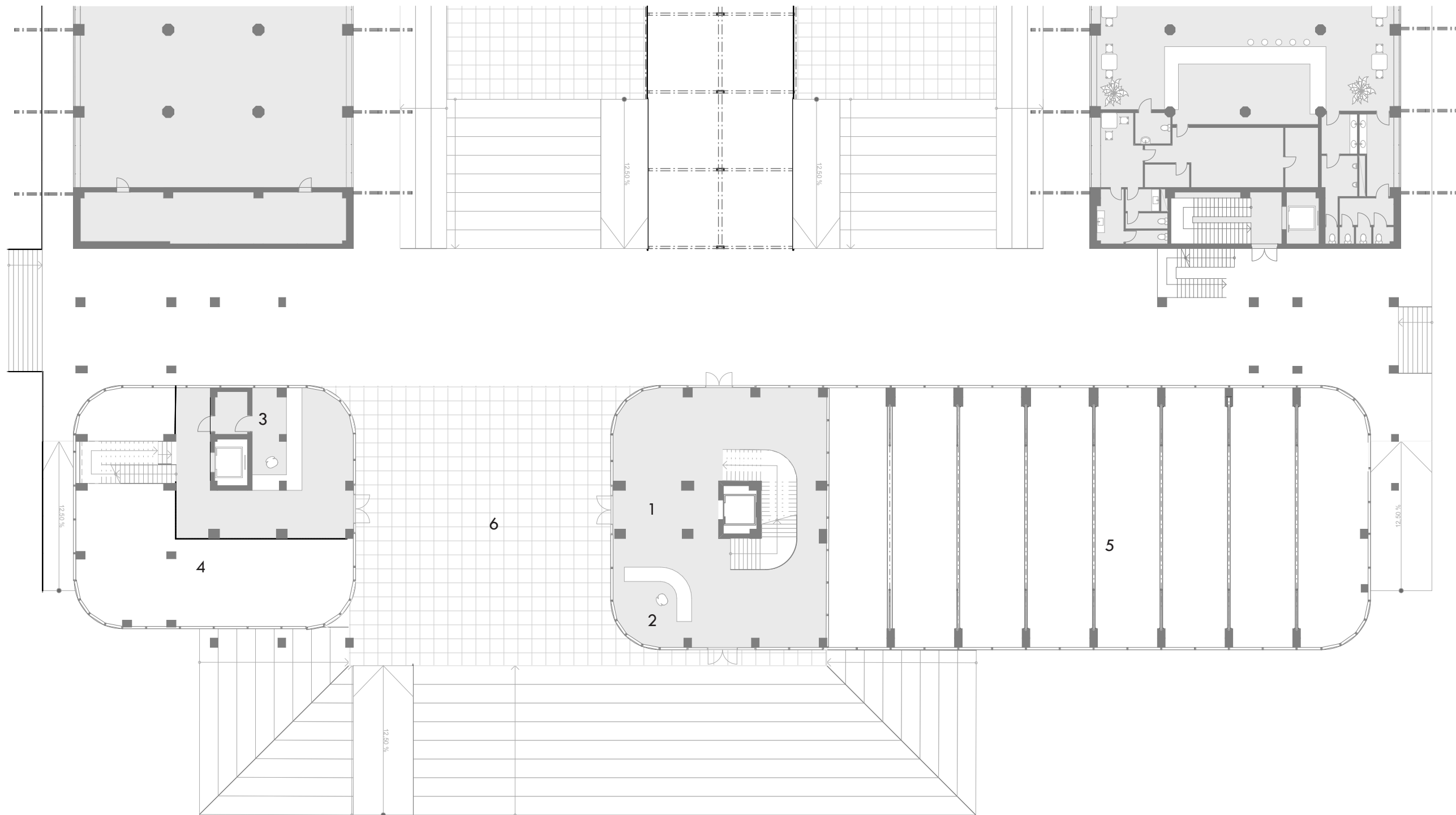
4_Backstage/šatny

5_Zázemí baru

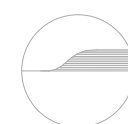
6_Sklad galerie

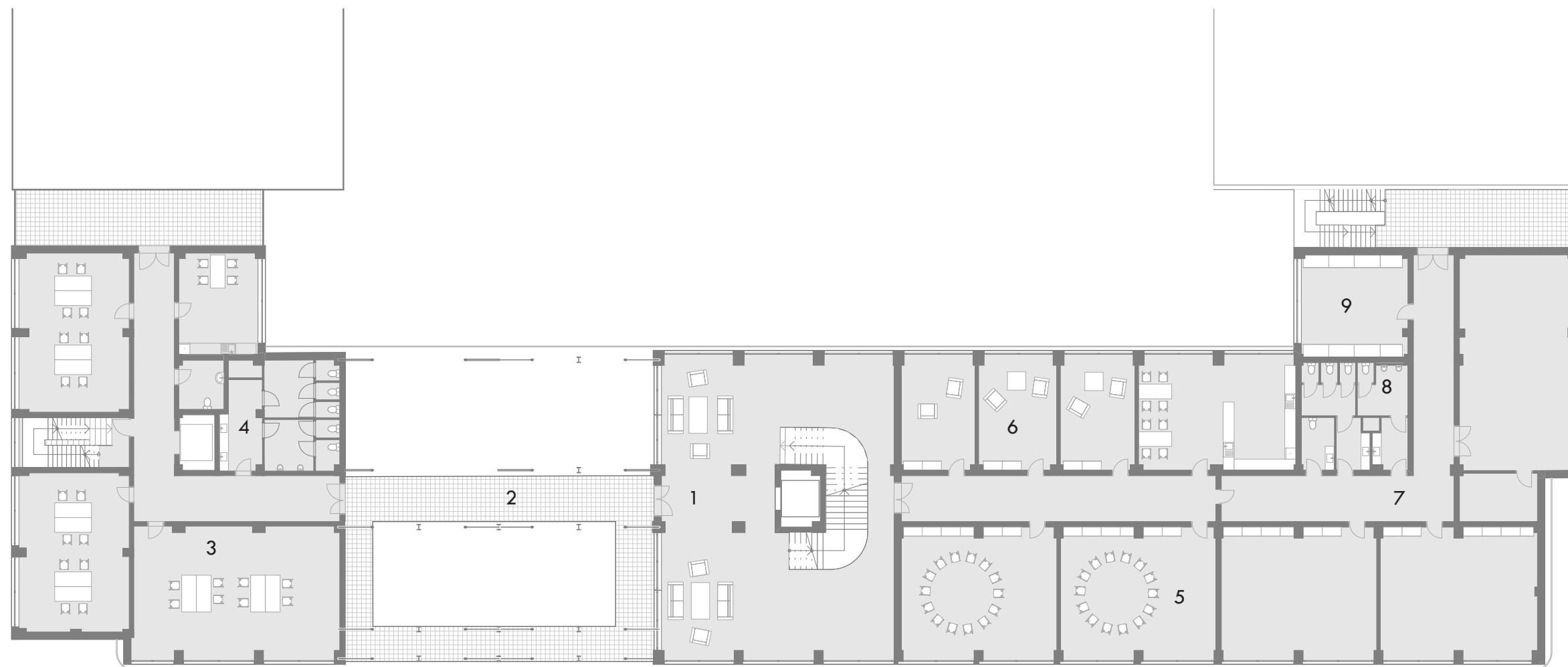
1:250

- 1_ Vstupní hala
- 2_ Recepce
- 3_ Pokladna galerie
- 4_ Výstavní prostor
- 5_ Víceúčelový sál

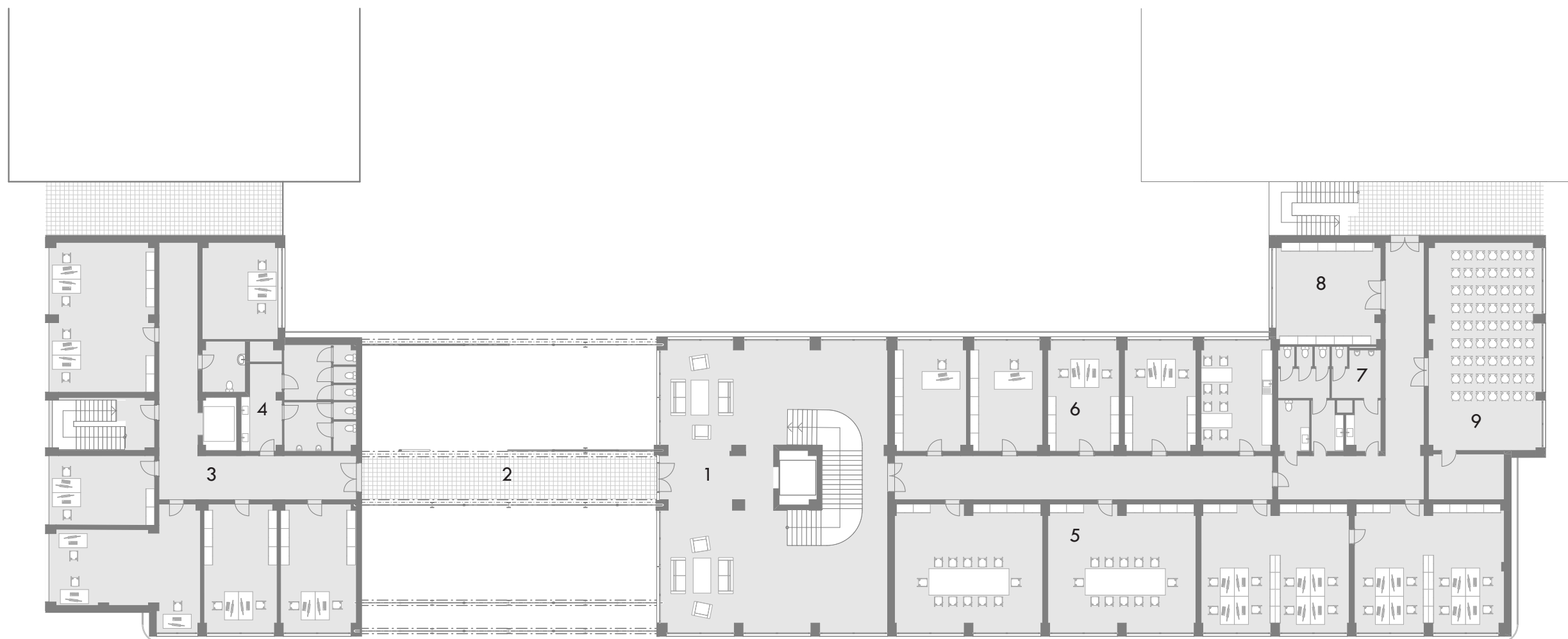
1:250

1_ Vstupní hala	6_Konzultační místnosti
2_Spojovací můstek	7_Mateřské centrum
3_Učebny/dílny	8_Toalety
4_Toalety	9_Sklad
5_Skupinové místnosti	

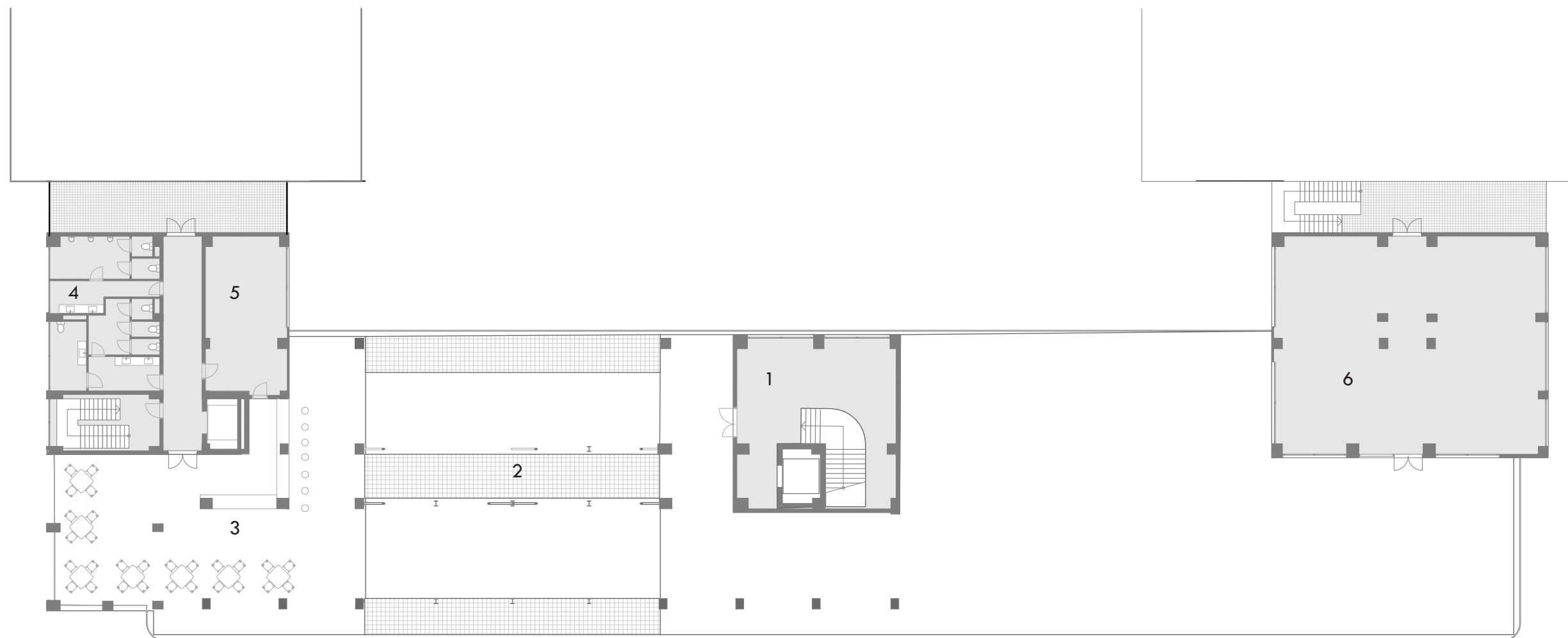
1:250

1_ Vstupní hala	6_Kanceláře
2_Spojovací můstek	7_Toalety
3_Kanceláře	8_Sklad
4_Toalety	9_Přednášková místnost
5_Zasedací ístnosti	

1:250

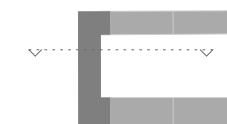
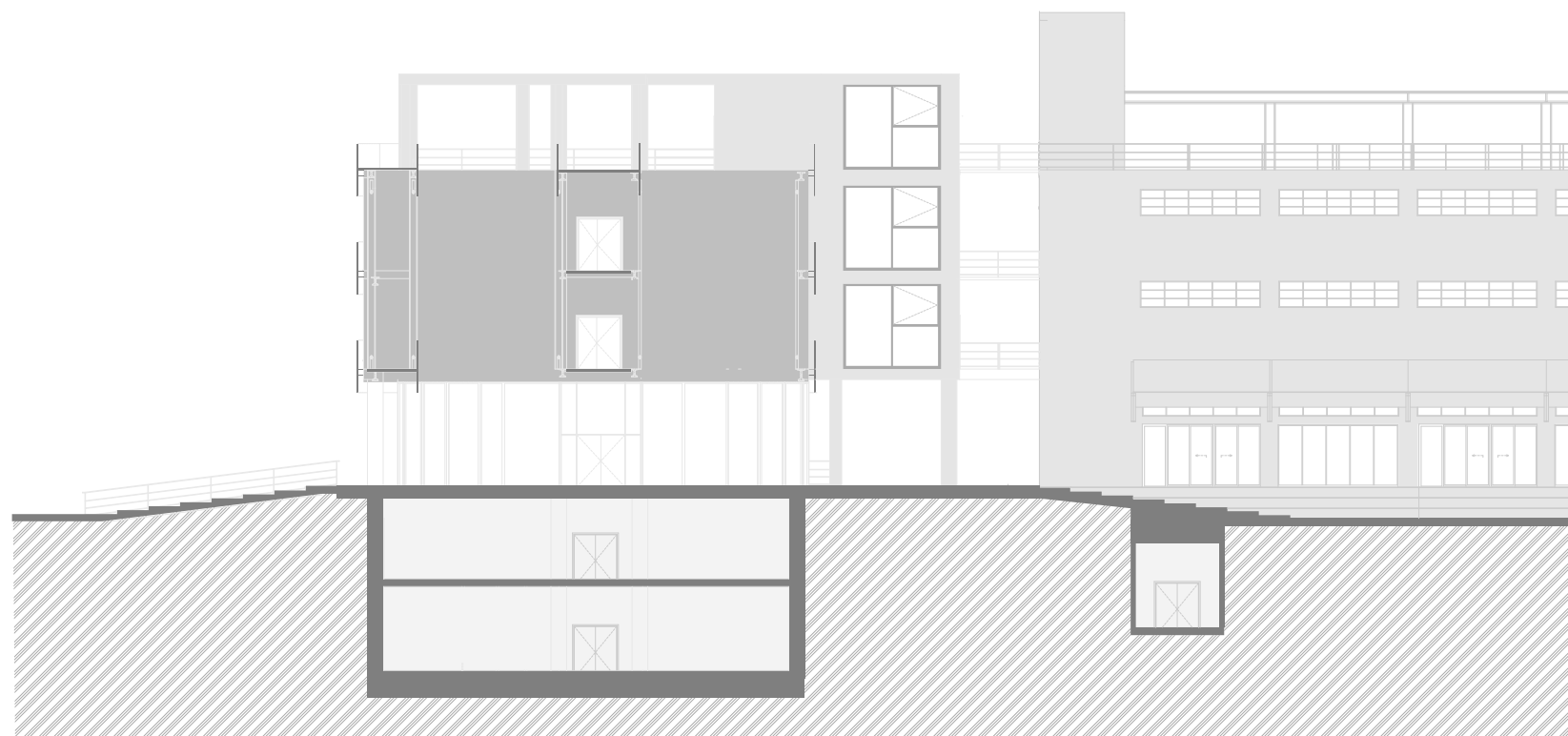

1_ Výstup na střechu
2_ Spojovací můstek
3_ Střešní bar
4_ Toalety
5_ Zázemí baru

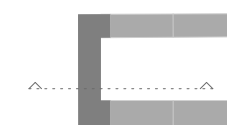
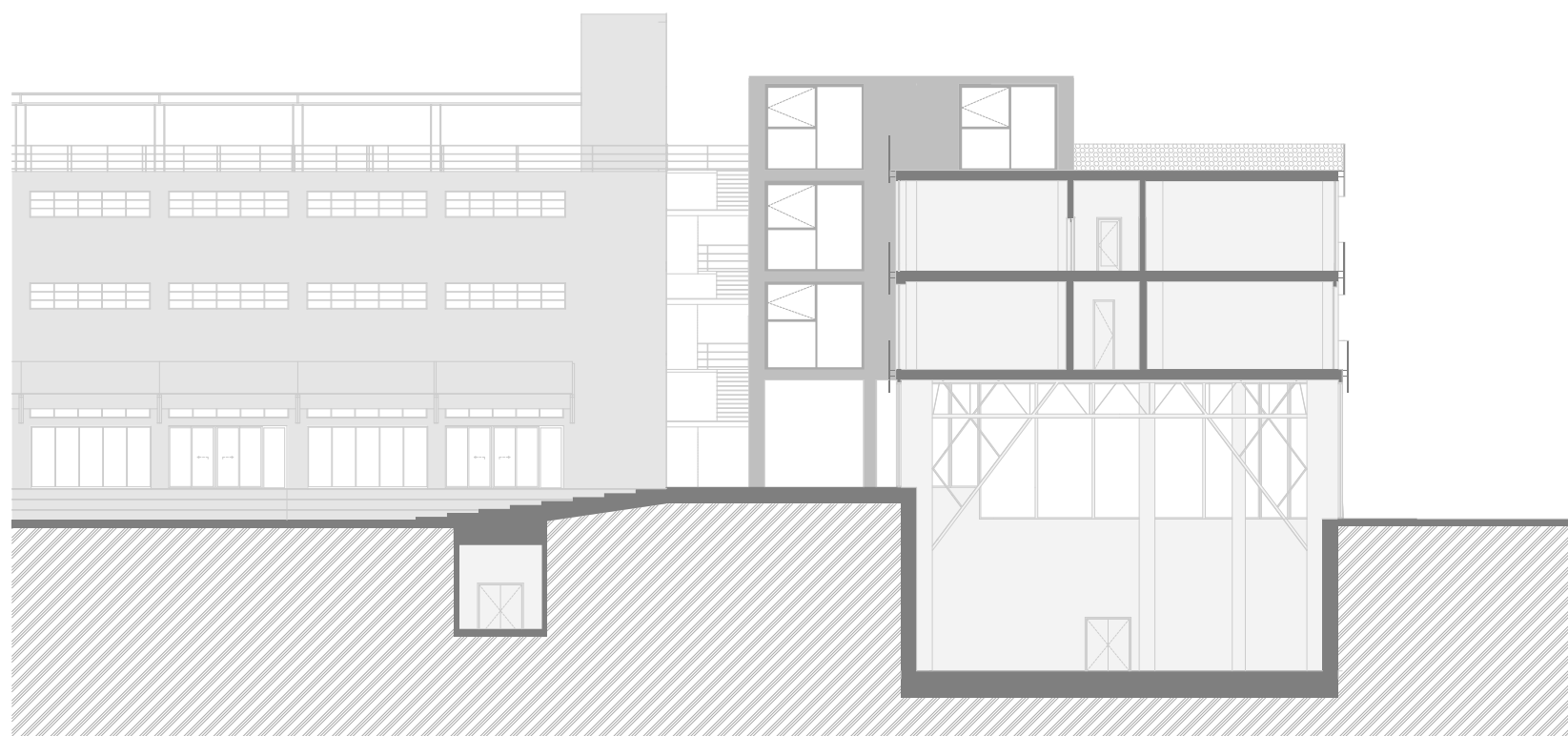
6_ Střešní sál

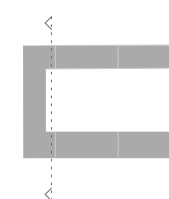
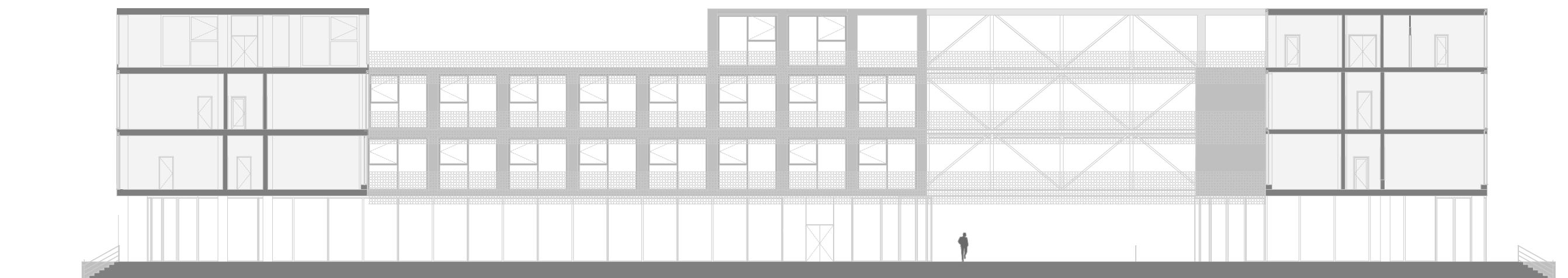
1:250

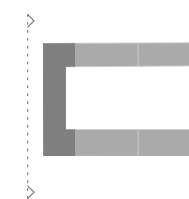
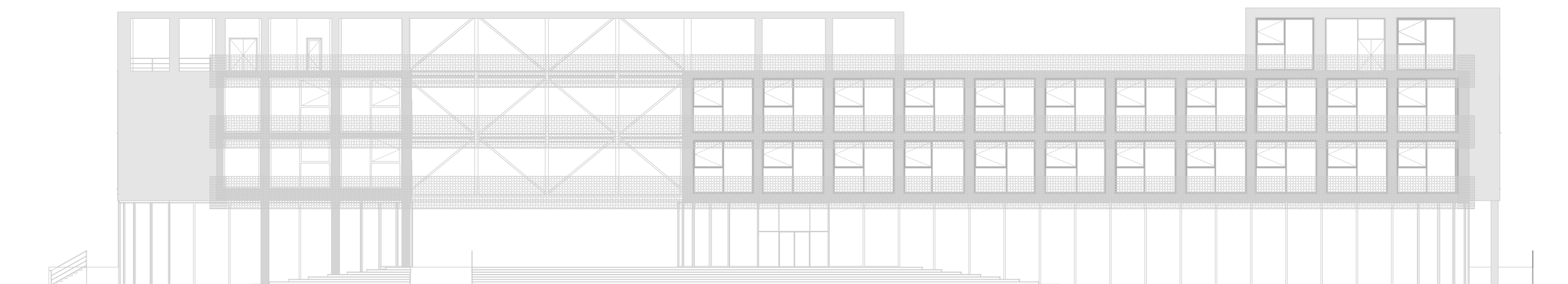
1:250

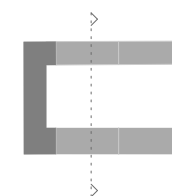
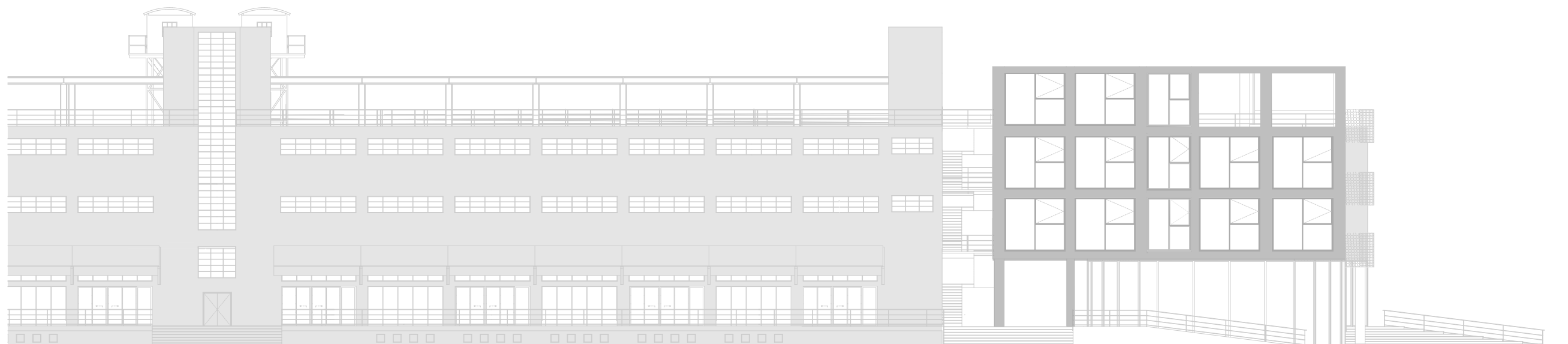
1:250

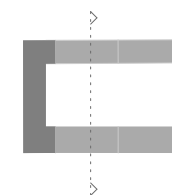
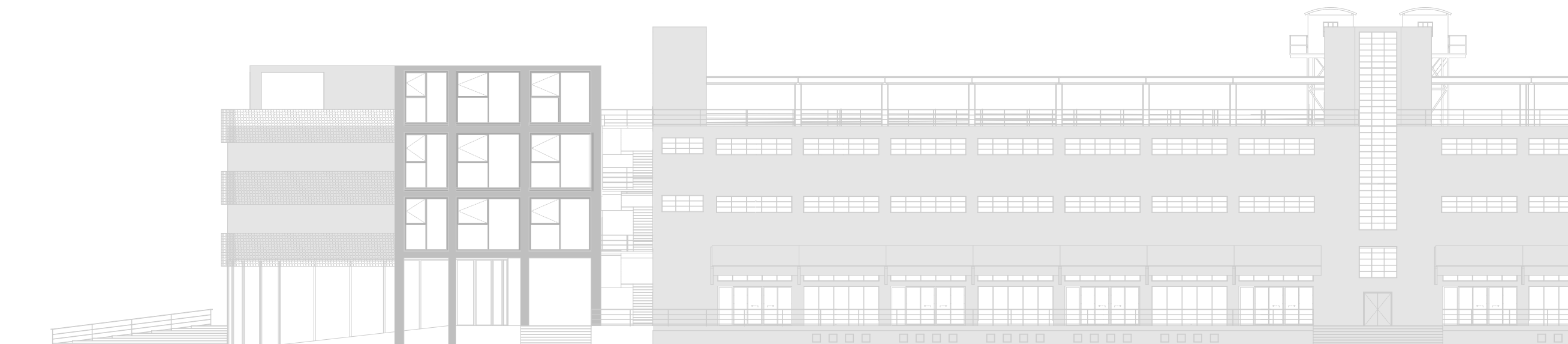
1:250

1:250

1:250

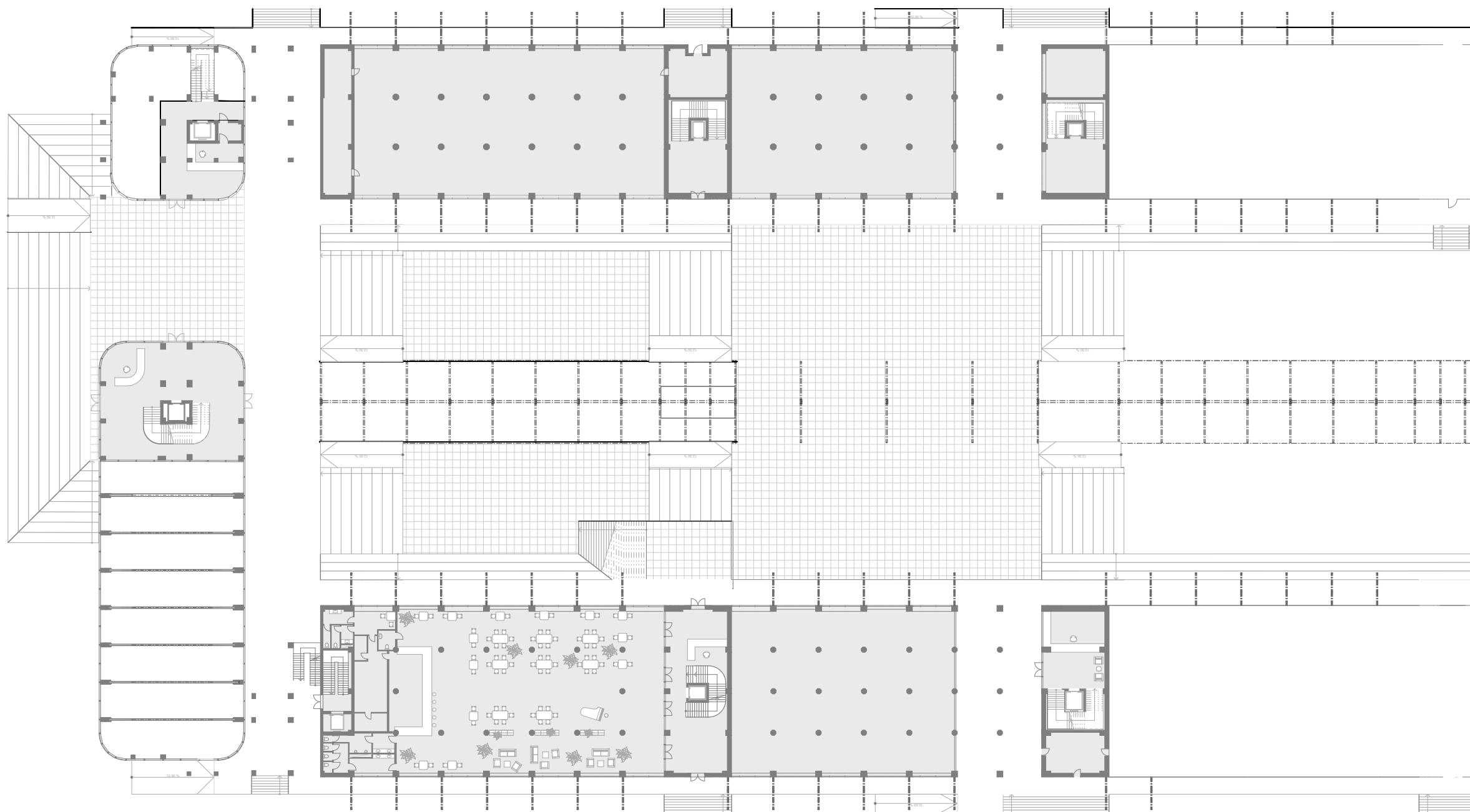
1:250

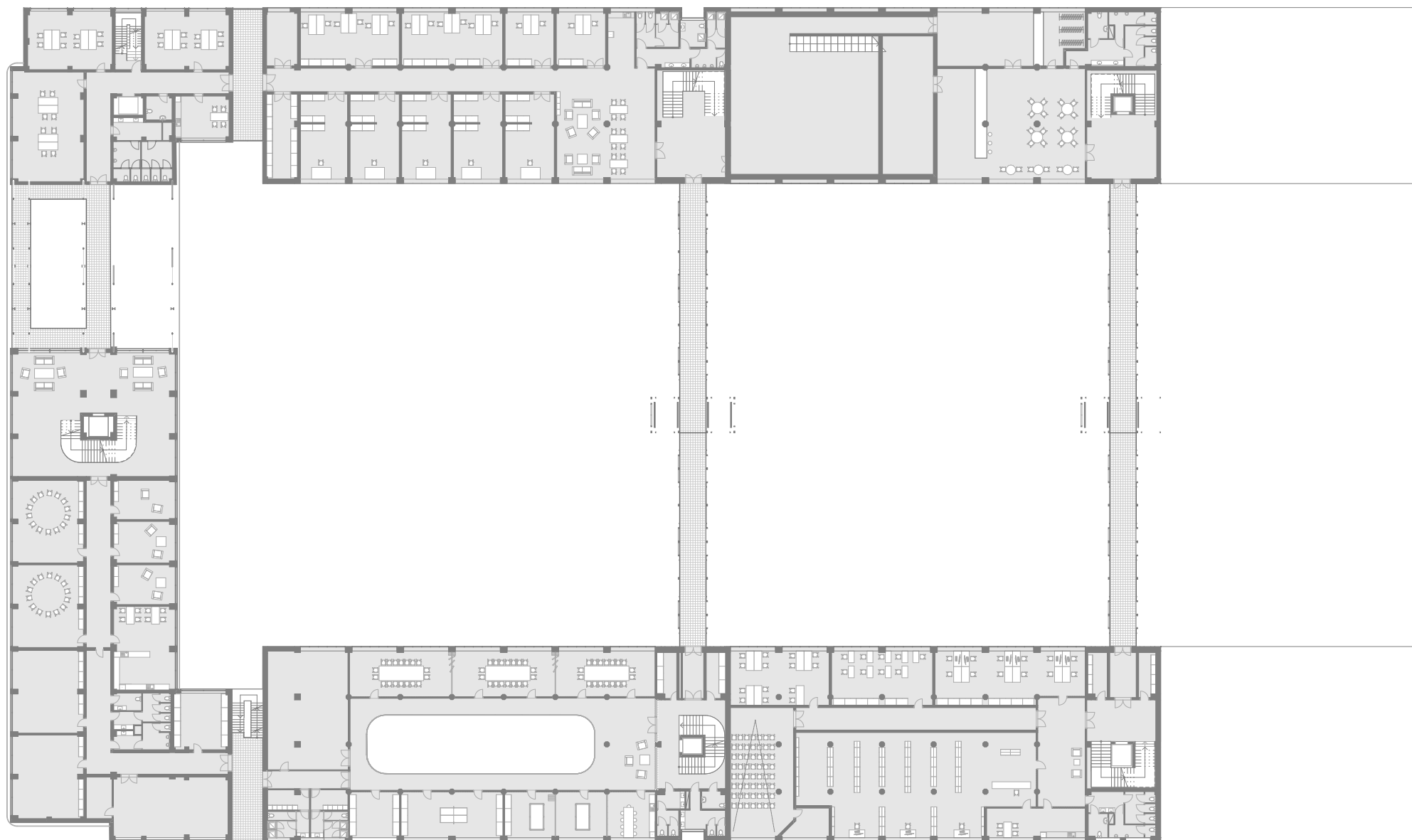

IV. areál KKC NNŽ

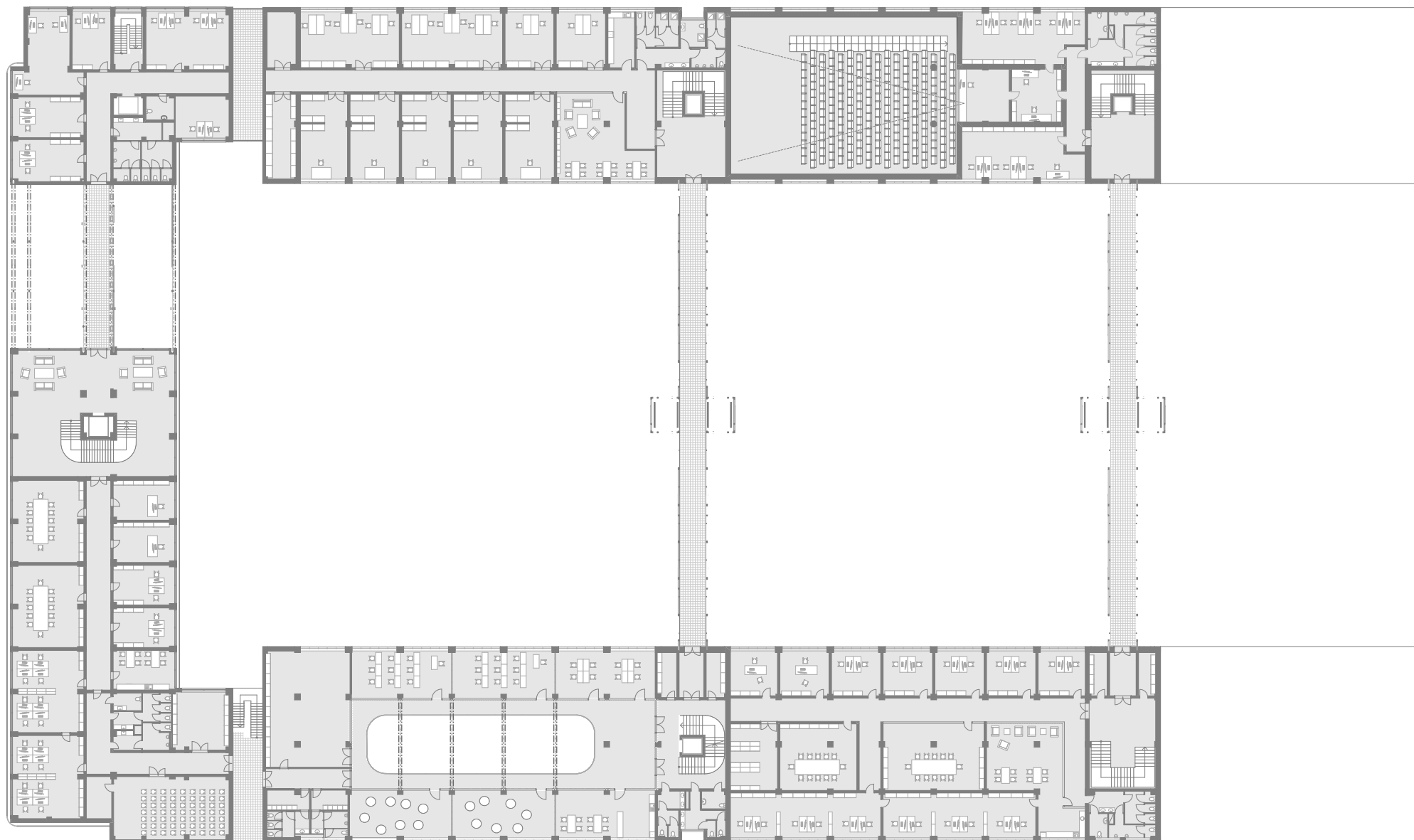

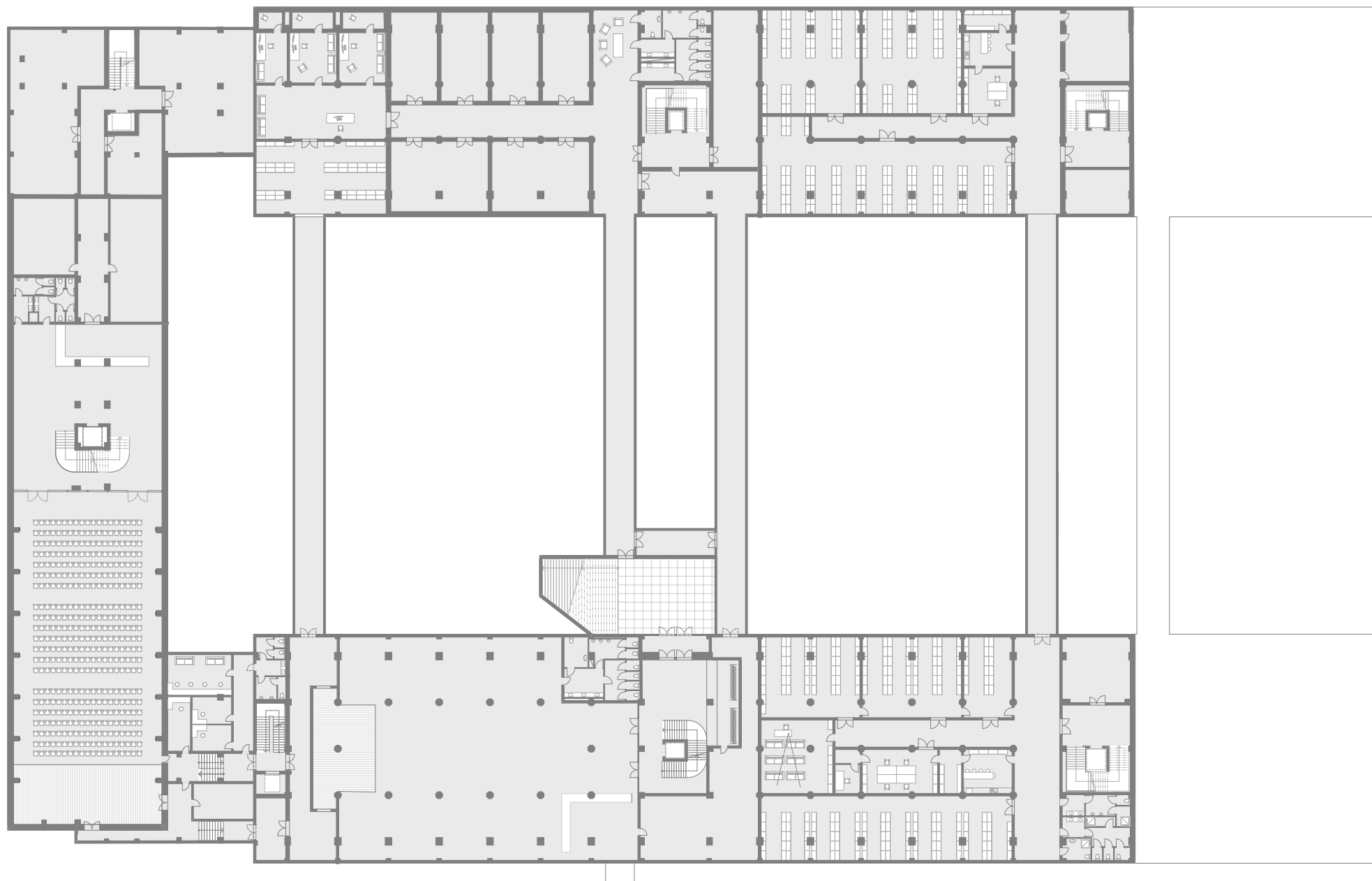
1:500

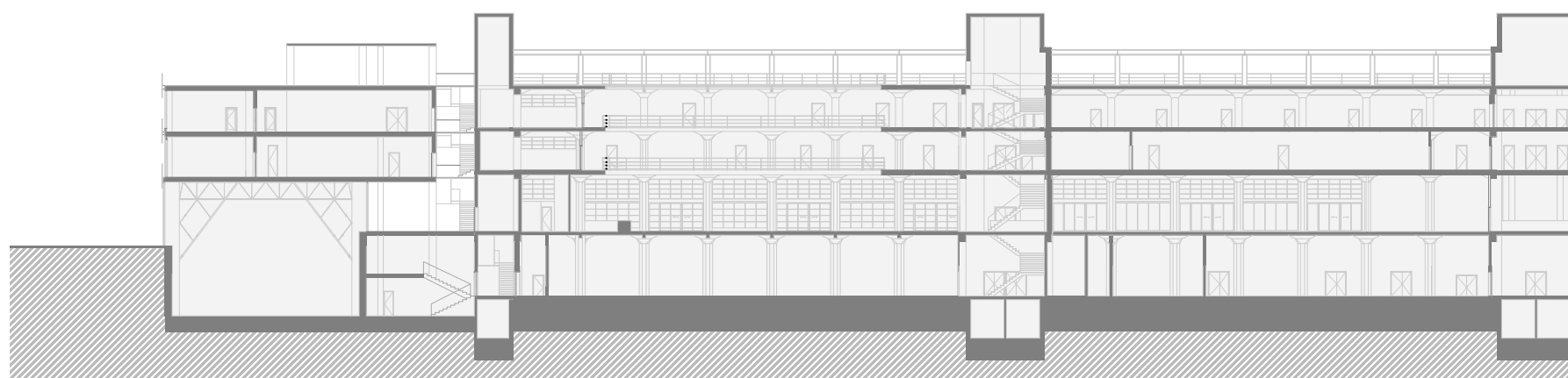
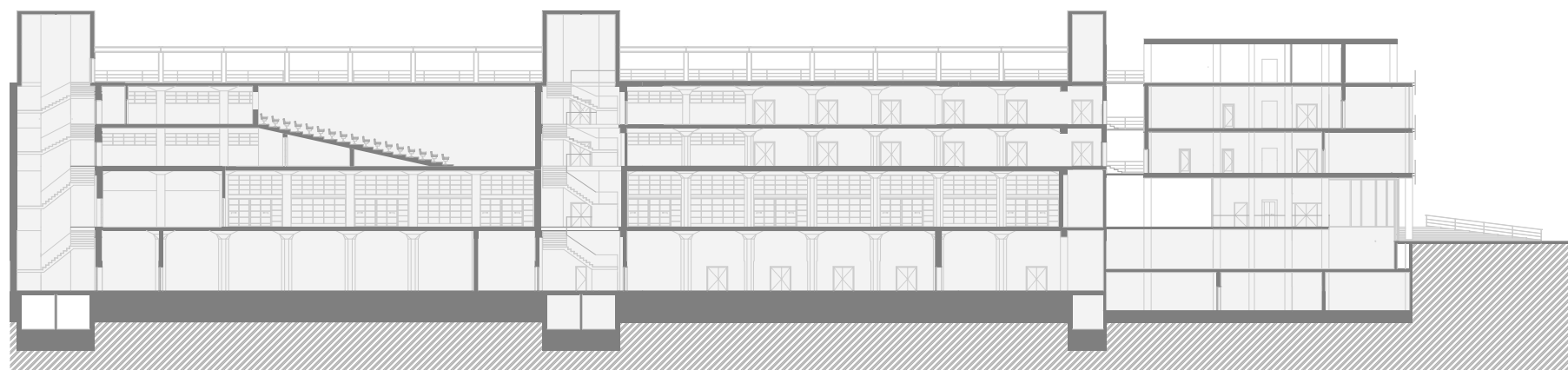
1:500

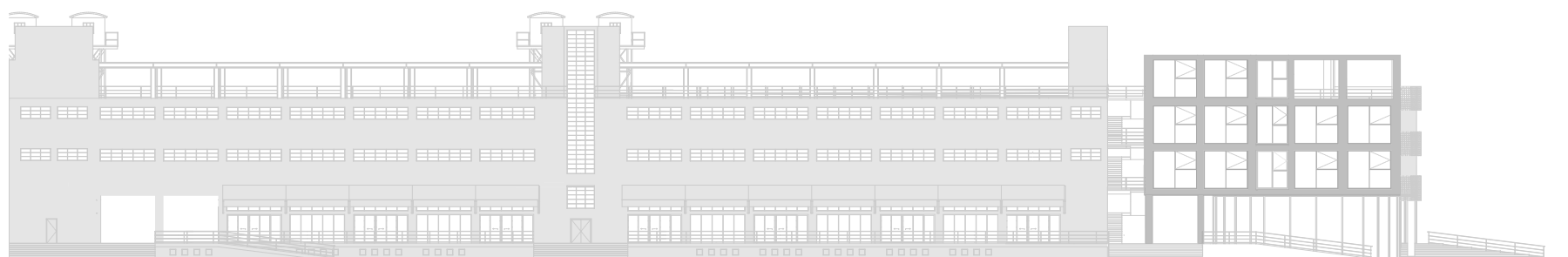
1:500

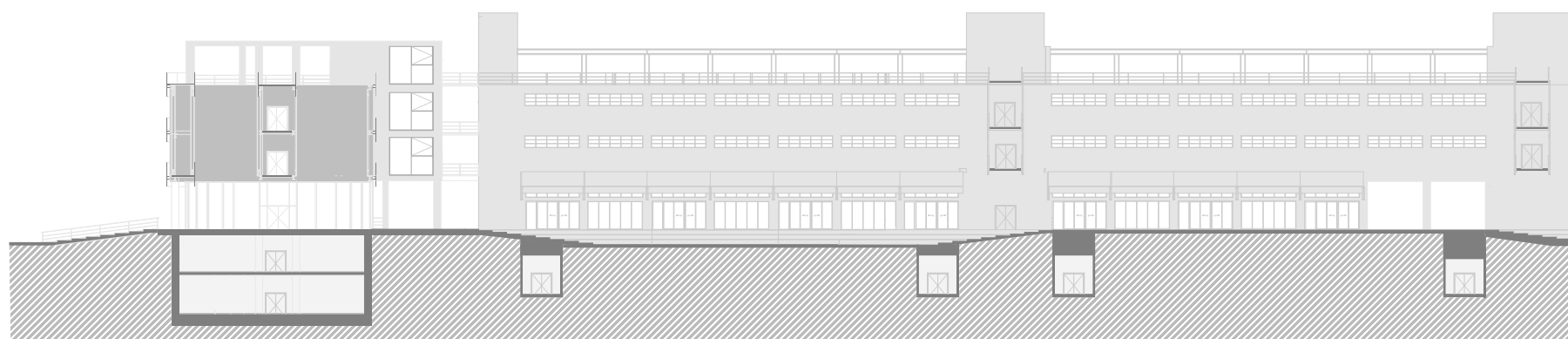
1:500

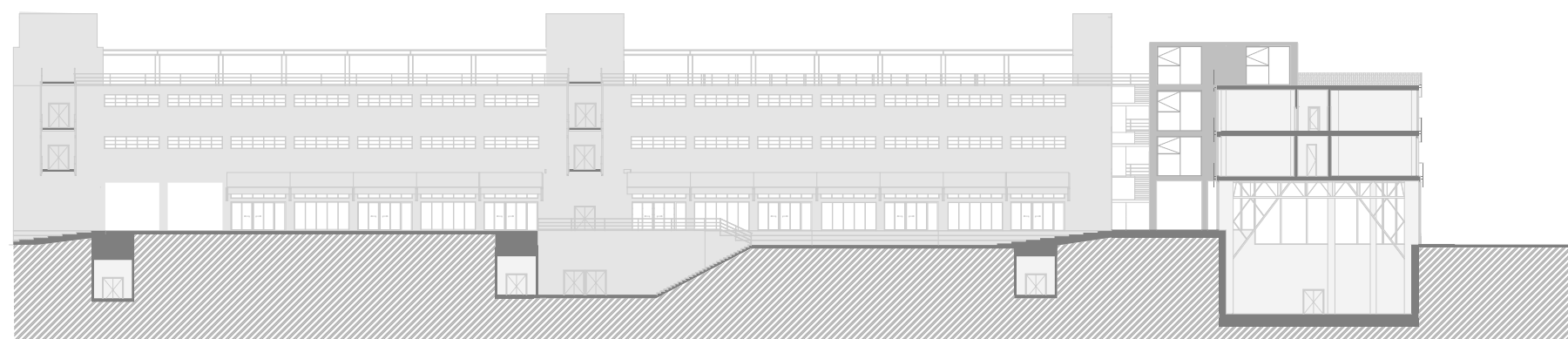
1:500

1:250

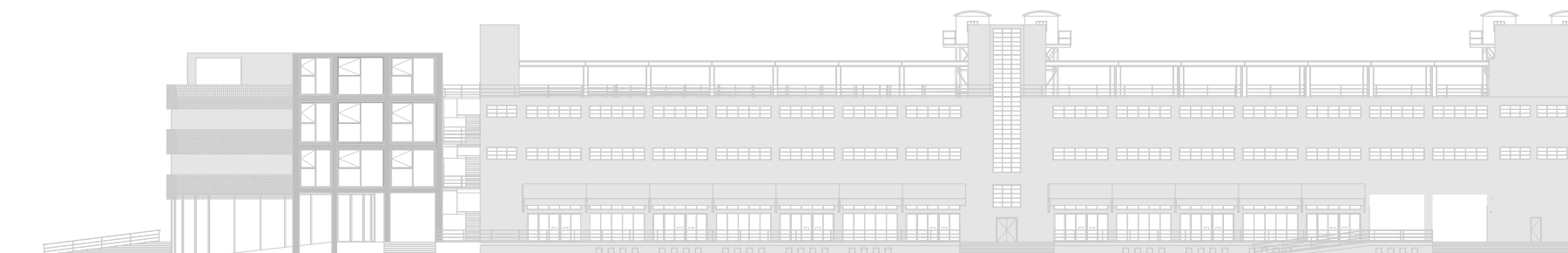

1:250

1:250

>

1:250

E zdroje

Bibliografie:

OLLEREY, Franziska; FÖHL, Carl Axel; HANAK, Michael; KRISTAN, Markus; STRAKOŠ, Martin et al., BERAN, Lukáš (ed.). Industriální architektura: tvůrci a plány. V Praze: České vysoké učení technické, Výzkumné centrum průmyslového dědictví Fakulty architektury, 2021. ISBN 978-80-01-06890-8.

Ing. Vladimír LIEBERZEIT, Analýza infrastrukturních potřeb hl. m. Prahy(zaměřená na infrastrukturu vybrané občanské vybavenosti), Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy / Sekce strategií a politik, 2019

BDO Advisory s.r.o., Zmapování mezigeneračních a komunitních center ve vybraných státech EU a v České republice, MPSV, 2019

VALCHÁŘOVÁ, Vladislava. Industriální topografie: průmyslová architektura a technické stavby. V Praze: ČVUT v Praze, Výzkumné centrum průmyslového dědictví Fakulty architektury, c2012. ISBN 978-80-01-05143-6

PARRY, Katy, THORNHAM, Helen, Constructing communities: The community centre as contested site, Community development journal, 2014

GRIGORESCU, Mihaela Zamfir, Brief Introduction To Community Architecture Concept -From Believing To Reality, Ion Mincu University of Architecture, 2015

Village and Community Halls, Sport England, 2021

Webové zdroje:

Logotyp Prahy 3, k nalezení zde: <https://www.praha3.cz/aktualne-z-trojky/pro-media/logotyp-mestske-casti-praha-3-ke-stazeni>

O Praze 3, k nalezení zde: <https://www.praha3.cz/aktualne-z-trojky/o-praze-3>

Žižkov, <https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDi%C5%BEkov>

Pražská nádraží (ne) využítá, dostupné zde: <https://vcpd.cvut.cz/prazska-nadrazi-nevyuzita/>

Mapové podklady:

Územně analytické podklady Hlavního města Prahy, IPR, 2024,

Praha včera, IPR, 2024

F Dokladová část

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
Zadání diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Matyáš Richter

datum narození: 29.9.1999

akademický rok / semestr: ZS 2024/25
studijní program: Architektura a urbanismus
ústav: 15118 Ústav nauky o budovách
vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch Boris Redčenkov

téma diplomové práce: Místo a komunita
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem práce je zkoumání způsobu, jakým architektura může stimulovat komunitní život ve vazbě na konkrétní místo. Toto zkoumání provádím skrze fenomén komunitního centra, jehož definice je však, minimálně v českém prostředí, poměrně vágní a prvním úkolem tak je jí lépe specifikovat. Cílem by měla být odpověď na otázku zda a za jakých podmínek může architektura přispět k tvorbě komunity a její identifikaci s místem a tím i sekundárně ke zlepšení bezpečí, kvality veřejných prostranství a obecné prosperity tohoto místa.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasné a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasné a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Formátem práce bude architektonická studie objektu komunitního centra a jeho přidružených funkcí. Ty budou blíže definovány na základě specifických požadavků dané lokality. Součástí návrhu bude i řešení fyzických a funkčních návazností na blízké i širší okolí.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Výsledkem budou standardní výkresy, skici, dokumenty a vizualizace potřebné k prezentování architektonické studie. Jejich detailní rozsah bude definován v rámci návrhové fáze.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Součástí výsledku bude i model a výstavní plachta požadovaných rozměrů.

Datum a podpis studenta
11.9.2024

Datum a podpis vedoucího DP
13.9.2024

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

14/9/2024

I. Hlaváček

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Matyáš Richter
AR 2024/2025, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: KULTURNĚ KOMUNITNÍ CENTRUM NÁKLADOVÉ NÁDRAŽÍ ŽIŽKOV
(ČJ)

(AJ) CULTURAL COMMUNITY CENTRE AT ŽIŽKOV CARGO TRAIN STATION

JAZYK PRÁCE:

Vedoucí práce:	Doc. Ing. arch. Boris Redčenkov Ústav: Ústav nauky o budovách
Oponent práce:	Ing. arch. Lada Kolaříková
Klíčová slova (česká):	Komunita, místo, nádraží, konverze
Anotace (česká):	Komunita, která vzniká ve vazbě na místo, je fenomén, který v sobě pro člověka a jeho prostředí zkyta nepřeborné množství pozitiv. Přesto od něj náš svět spíše odklání. V této práci se pokouším prostřednictvím návrhu komunitního centra zjistit, zda a jak je možné v rámci našeho prostředí podpořit a pěstovat komunitu, která se identifikuje s místem, která si ho přivlastňuje a přebírá za něj zodpovědnost.
Anotace (anglická):	The community that arises in relation to a place is a phenomenon that offers countless positives for individuals and their environment. Nevertheless, our world tends to drift away from it. In this work, I attempt to investigate through the proposal of a community centre whether and how it is possible to support and cultivate a community within our environment that identifies with the place, claims it as its own, and takes responsibility for it.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne: 9.1.2025

podpis autora-diplomanta

M. Richter

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří mi během této práce byli oporou - v první řadě Borisovi Redčenkovi za jeho střízlivý vhled, který nicméně nikdy nepostrádal dětské nadšení, který mnohdy v architektuře chybí.

Za konzultace bych rád poděkoval Ladě Kolaříkové, Danu Mertovi, Miroslavu Smutkovi a

Také bych chtěl poděkovat své rodině za mentální a psychickou podporu po celou dobu studia, laické konzultace a záso-
by jídla a lásky.

Závěrem je třeba poděkovat i Ľubi za skvělou česnečku, bez které by tento projekt nemohl vzniknout.

*„Tak končí naše komédie,
zlo prohrává a dobro žije.*

*Vám, paní, vidím, se slza v oku blyští,
že chodí to tak pouze na jevišti.*

*V životě našem opáčně to bývá.
Tam dobrák úpí, vrch má duše křivá.*

*Jak ale říkám na každické štaci:
svět bude lepší, dáme-li si práci.*

*Je marné vzlykat, modliti se zdrávas,
vše záleží jen na vás, na nás...”*

